

Спецификација предмета

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ЛАТИНСКИ 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да стекне основна знања из латинског језика ради читања историјских/ филозофских извора писаних на латинском. Такође треба да се упозна с основама латинске епиграфике и корпусима латинских натписа. Студент треба да се упозна са коришћењем дигиталних платформи античких и познијих историјских/ филозофских извора и са епиграфским збиркама.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита једноставне писане историјске/ филозофске изворе на латинском језику античког периода и поседује основна теоријска и практична знања из латинске епиграфике. Зна да пронађе дигитализоване историјске изворе, наводи збирке главних латинских епиграфских споменика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Увод Значај учења латинског језика као помоћне историјске науке. Значај латинског језика као језика античких и познијих историјских извора, језика филозофије и науке. Латинско писмо, изговор (класичан и традиционални), нагласак. Основне разлике између класичног и познијег латинитета. ГРАМТИКА. Именске и глаголске категорије. Род, број. Падежни систем и типови деκлинација: О, А, U, Е и мешовите деκлинације. Глаголи: стање (актив и пасив), начини (индикатив и императив), лични наставци. Коњуџације. Времена презентске основе. Помоћни глагол. Делови реченице и ред речи. Атрибутски и предикатски положај. Конгруенција. УПОТРЕБА РЕЧНИКА основна упутства о коришћењу речника и скраћеница. Упућивање на историјске изворе и ауторе у речнику, скраћенице античких аутора и њихових дела. ДИГИТАЛНЕ ПЛАТФОРМЕ. www.perseus.tufts.edu/ (антички, касноантички, хришћански, средњовековни и ренесанси извори). Thesaurus Linguae Latinae (TLL), http://www.thesaurus.badw.de/en/tll-digital/tll-open-access.html ЕПИГРАФИКА. Основе римске/латинске епиграфике. Форма и садржај натписа. Категоризација натписа. Основне скраћенице и сигле. Кључне епиграфске збирке и публикације. https://eadh.org/projects/catalogue-digital-editions <i>Практична настава</i> – Вежбање читања и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Читање одабраних епиграфских текстова. Коришћење дигиталних платформи.
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i> . Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Граматика латинског језика</i> , Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. 3. R. Bloh, R. (1971). <i>Latinska epigrafika</i> . Beograd: Arheološko društvo Jugoslavije. 4. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 5. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i> . Novi Sad: USSTPS. 6. Bošnjak, B. et alii. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije</i> . Zagreb: Školska knjiga. 7. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:--
Циљ предмета Студент треба да стекне основна знања из грчког језика ради читања историјских/ филозофских извора архајског, класичног и хеленистичког периода, као и да савлада научну и стручну терминологију. Студент треба да се упозна са коришћењем дигиталних платформи античких и познијих историјских/ филозофских извора и епиграфских збирки.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита једноставне писане историјске/филозофске изворе на грчком језику архајског, класичног и хеленистичког периода. Зна да пронађе дигитализоване историјске изворе, наводи збирке главних грчких епиграфских споменика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Увод Значај учења грчког језика као помоћне историјске науке. Значај грчког језика као језика античких и познијих историјских извора, језика филозофије и науке. Порекло грчког језика. Микенологија. Настанак и развој алфабета. Најстарији епиграфски споменици на грчком. Дијалекти. Идиом исотриографије. Идиом филозофије. ГРАМАТИКА Писмо, изговор, нагласак, дијакритички знаци. Врсте речи и типови флексије. Именски и глаголски систем. Род, број, члан. Падежни систем и типови деκлинација. Промена именица и придева: О деκлинација, А деκлинација, атичка деκлинација Глаголи: стање, начини, лични наставци. Тематска и атематска конјугација. Презент. Аугмент. Имперфект. лексикологија Употреба речника. Лема. Скраћенице. Научна и стручна терминологија. Деривати. Скраћенице аутора и њихових дела. ДИГИТАЛНЕ ПЛАТФОРМЕ www.perseus.tufts.edu/ ; Thesaurus Linguae Graecae (TLG) http://www.tlg.uci.edu/index.prev.php и http://stephanus.tlg.uci.edu/lj/#eid=4 (антички, касноантички, хришћански, византијски извори, дигитални речници), https://www.degruyter.com/view/serial/16779 , https://epigraphy.packhum.org/book/122?location=1 Епиграфске збирке: IG и CG. <i>Практична настава</i> – Вежбање читања, разумевање и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Коришћење дигиталних платформи.
Литература: 1. Радловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика</i>. Београд: Плато. 3. М. Будимир, М., Црепајац, Ј. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глтологије</i>. Београд: Научна књига. 4. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008). <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i>. Zagreb: Školska knjiga. 5. Ђурић, М. Н. (1976). <i>Историја хеленске етике</i>. Београд: БИГЗ. 6. Sabadoš, D. Sironić, M. Zmajlović, Z. (1969). <i>Chrestomatia Graeca II, izbor iz Demostena, Heraklita, Demokrita, Platona i Aristotela</i>. Zagreb: Školska knjiga. 7. Bošnjak, B. et al. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije</i>. Zagreb: Školska knjiga. 8. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ЛАТИНСКИ 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора- латински 1
Циљ предмета: Студент траба да прошири знања из латинског језика ради читања историјских/ филозофских извора писаних на латинском , као и из латинске епиграфике.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложеније писане/епиграфске историјске/филозофске изворе на латинском језику античког периода и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Увод Понављање градива. Латински класичног периода. Историографска и мемоарска књижевност. Ливије, Цезар, Цицерон, Тацит. Филозофска књижевност. Лукреције. Цицерон. Сенека. Цицерон и покушај стварања латинске филозофске терминологије по узору на грчку. ГРАМАТИКА – Заменице, бројеви, компарација придева. Времена перфекатске и партиципске основе. Сложена времена. Депонентни и семидепонентни глаголи. Инфинитиви. Глагол <i>esse</i> и сложенице. Партицип. Цицеронов „партицип“. Инфинитив. Герунд, герундив. Перифрастична конјугација (активна и пасивна). Императив. ЕПИГРАФИКА: <i>Monumentum Ancyranum - Res gestae Divi Augusti</i> као епиграфски споменик. <i>Практична настава</i> – Читање и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Читање и тумачење одабраних епиграфских текстова. Коришћење дигиталних платформи.
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i> . Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Граматика латинског језика</i> . Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. 3. R. Bloh, R. (1971). <i>Latinska epigrafika</i> . Beograd: Arheološko društvo Jugoslavije. 4. Петровић, П. (1975). <i>Палеографија латинских натписа у Горњој Мезији</i> . Београд: Археолошки институт. 5. Лукреције Кар, Т. (1951). <i>О природи ствари</i> . Београд: Просвета. 6. Савић-Ребац, А. (1951). Лукреције, песник античког материјализма. У: Т. Лукреције Кар. <i>О природи ствари</i> . Београд: Просвета. 7-56. 7. Bošnjak, B. et alii. (1957). <i>Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa</i> . Zagreb: Matica hrvatska. 8. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 9. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i> . Novi Sad: USTPS. 10. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора-грчки 1
Циљ предмета Студент треба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на грчком античке и позноантичке епохе, и да усвоји стручну и научну терминологију.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложеније писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих дијалеката античког периода и оспособљен је да критички анализира прочитани текст користећи стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Именски систем. Промена именица, придева и партиципа мешовите (III) деклинације: консонантске и вокалске основе. Консонантске основе: гутуралне, лабијалне, денталне основе, -ит- основе, назалне, ликвидне, сигматске основе. Предлози. Глаголски систем. Глаголи и времена. Индикатив. Футур. Аорист. Аорист сигматски. Императив презента. Основно о синтакси падежа. Основно о синтакси реченице. Синтакса глагола – вид и род, времена и начини, њихово значење и употреба. ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА Основне језичке особености дијалеката. Однос дијалекта и писаних ивора- историографије, филозофије, поезије, прозе. Класични грчки и којине дијалекат. <i>Практична настава</i> – Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима класичне и хеленистичке епохе.
Литература: 1. Радловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје.</i> Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика.</i> Београд: Плато. 3. Будимир, М. Црепајац, Љ. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глтологије.</i> Београд: Научна књига 4. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008). <i>Prometej, udžbenik grčkoj jezika za 1. i 2. godinu učenja.</i> Zagreb: Školska knjiga 5. Ђурић, М. Н. (1976). <i>Историја хеленске етике.</i> Београд: БИГЗ. 6. Sabadoš, D. Sironić, M. Zmajlović, Z. (1969). <i>Chrestomatia Graeca II, izbor iz Demostena, Heraklita, Demokrita, Platona i Aristotela.</i> Zagreb: Školska knjiga. 7. Bošnjak, B. et al. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije.</i> Zagreb: Školska knjiga. 8. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја
Назив предмета: Увод у историјске студије 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана прва година студија
Циљ предмета Упознавање студената са темељним постулатима историјске науке, опште методологије истраживања и историје историографије. Развијање рационалног, критичког и на научним резултатима утемељеног мишљења о прошлости.
Исход предмета Стечено знање о методологији историјске науке, техникама научног истраживања и историји историографије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о следећим темама: прошлост и наука о прошлости, историјска свест, метод и методологија, историјски извори – врсте и подела, критика извора, врсте историографских радова, однос историје и класичних помоћних историјских наука, однос историје и друштвених наука. <i>Практична настава</i> анализа историографских дела и историјских извора, писање приказа о историографским делима, вежбање навођења библиографских јединица.
Литература 1. Делетић, З. (2008). Занат историчара: метод и техника историописања. Косовска Митровица: Филозофски факултет. 2. Тош, Џ. (2008). У трагању за историјом: циљеви, методи и нови правци у проучавању савремене историје. Београд: Clio. 3. Blek, Dž. Makrejld, D. M. (2007). Izučavanje istorije. Beograd: Clio. 4. Čelstali, K. (2004). Prošlost nije više što je nekad bila: uvod u istoriografiju. Beograd: Geopolitika. 5. Kar, E. H. (2001). Šta je istorija? Čačak: Gradac. 6. Mitrović, A. (1991). Raspravljanja sa Klio: o istoriji, istorijskoj svesti i istoriografiji. Sarajevo: Svjetlost.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: АНТИЧКА ГРЧКА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Излагање историје античке Грчке и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе античке Грчке.
Исход предмета Усвајање знања из историје античке Грчке заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичкоетничких оквира античке Грчке. На предмету се излаже преглед преисторијског развоја Грчке, периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда Грчке и карактеристике социјално-економских односа. Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (еписграфика), папирологија, новац (нумизматика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писменим изворима. <i>Практична настава – вежбе</i> - упознавање историје античке Грчке на основу читања извора и текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме се простирала античка Грчка, као и приказивање слика и филмова о античкој Грчкој.
Литература 1. Јордовић, И. (2011). <i>Стари Грци. Портрет једног народа</i> . Београд: Завод за уџбеника. Балканолошки Институт САНУ 2. Марицки Гађански, К. (1987). <i>Грчка историја. Део I (скрипта)</i> , Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Струве, В. В. Калистов Д. П. (1969). <i>Стара Грчка</i> . Сарајево: ИП Веселин Маслеша. 4. Бјури, Џ. Мигс, Р. (2008). <i>Историја Грчке I и II</i> . Београд: Завод за уџбенике. 5. Битен, А-М. (2010). <i>Стара Грчка</i> . Београд: Clio. 6. Картлиц, П. (ур.) (2007). <i>Античка Грчка. Кембриџ илустрована историја</i> , Нови Сад: Stylos Art. 7. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (ур.) (1999). <i>Оксфордска историја грчког и хеленистичког света</i> . Београд: Clio. 8. Чедвик, Џ. (1980). <i>Микенски свет</i> . Београд: Рад. 9. Гавела, Б. (2007). <i>Историја уметности античке Грчке</i> . Београд: Научна КМД. 10. Дела античких писаца у преводу.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СТАРОГ ИСТОКА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Излагање историје Старог Истока и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе Старог истока.
Исход предмета Усвајање знања из историје Старог Истока заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање стуудената за самостално истраживање и примену стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичкоетничких оквира држава Старог Истока. На предмету се излаже преглед преисторијског развоја Старог Истока, периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда држава Старог Истока и карактеристике социјално-економских односа. Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (епиграфика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писменим изворима. <i>Практична настава – вежбе</i> - упознавање историје Старог Истока на основу читања извора и текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме су се простирале државе Старог Истока, као и приказивање слика и филмова о државама Старог Истока.
Литература 1. Курт, А. (2004). <i>Стари Исток. књ. I и II</i> , Београд: Завод за уџбенике. 2. Стефановић, Д. (2012). <i>И беше попут птице у кавезу. Студија о историји и култури Старог истока</i> . Београд: Службени гласник. 3. Dušanić, S. (ur.) (1984). <i>Stari svet. Ilustrovana istorija sveta, I tom</i> . Beograd: Vuk Karadžić. 4. Шо, И. (ур.) (1999). <i>Оксфордска историја старог Египта</i> . Београд: Clio. 5. Недомачки, В. (1981). <i>Археологија Блиског Истока</i> . Београд: Научна књига. 6. Аврамовић, С. (1993). <i>Правна историја старог века, Општа историја државе и права</i> . књ. I. Београд: Новинско-издавачка установа Службени лист. 7. Potežica, O. (2005). <i>Drevna Persija</i> . Beograd: Filip Višnjić 8. Донадони, С. (ур.) (2005). <i>Ликови старог Египта</i> . Београд: Clio. 9. Lange, K. Hirmer, M. (ur.) (1973). <i>Egipat. Arhitektura, plastika i slikarstvo tokom tri milenija</i> . Beograd: Jugoslavija. 10. Дела античких писаца у преводу.

Студијски програм : Историја, ОАС
Назив предмета: Помоћне историјске науке 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана прва година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са помоћним историјским наукама које омогућавају разумевање историјских извора. Развијање критичког, конвергентног и дивергентног мишљења кроз стручни рад.
Исход предмета: Овладавање студената способностима да прочитају историјске изворе на латинском језику, класификују их и уз помоћ помоћних историјских наука дају његову спољну критику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> У оквиру предавања студенти ће бити упознати са историјским дисциплинама са којима се служи модерна наука у тумачењу историјских извора. Пре свега овде ће бити речи о историји писма са свим његовим специфичностима карактеристичним за латински језик. Такође, студенти ће добити основна знања из сфрагистике и архивистике. Посебно ће бити речи о дипломатици и дипломатичкој анализи српских докумената. <i>Практична настава :</i> Палеографске вежбе на латинским писмима, тумачење печата и главних делова повеља. Посета архивским институцијама.
Литература: 1. Гавриловић, В. (2001). <i>Дипломатички списи код Срба у Хабзбуршкој монархији и Карловачкој митрополији од краја XVII до средине XIX века</i>. Ветерник: ЛДИЈ. 2. Новак, В. (1991). <i>Латинска палеографија</i>. Београд: Научна књига. 3. Блок, Р. (1971). <i>Латинска епиграфика</i>. Београд: Археолошко друштво Југославије 4. Стипишић, Ј. (1985). <i>Помоћне повијесне знаности у теорији и пракси</i>. Загреб: Школска књига.

Студијски програм : Историја
Назив предмета: Археологија I
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Упознавање са кључним поставкама археологије преко изучавања историјата развоја археологије и теоријско-методолошких приступа у археологији; стицање основних знања употреби археолошких података у интерпретацији праисторијског периода.
Исход предмета Усвајање основних знања о развоју археологије и о методологији истраживања, улога и значај археологије и материјалне културе за изучавање за праисторијског периода. О на основу археолошких података. Оспособљавање студената за елементарно коришћење археолошке грађе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у археологију са основама методологије археолошких истраживања и хронологијом праисторијске археологије; преглед развоја главних етапа праисторије од најранијих - палеолит, мезолит и неолит до бакарног, бронзаног и гвозденог доба. Улога археологије у проучавању прошлости и анализа најважнијих археолошких култура од палеолита до протоисторијских друштава. Материјална култура историјских друштава Европе, бронзаног доба Егеје (Минојска и Микенска цивилизација) и археолошка слика гвозденог доба Апенинског полуострва праћењем релевантних археолошких налаза. Разматрање културних и друштвених промена, економије, насељавања, уметности и система веровања у праисторији Балканског полуострва. <i>Практична настава</i> Анализа материјалне културе и археолошке слике на простору централног Балкана и југоисточне Паноније у праисторији. Интерактивна проблематизација и дискусија о појединим кључним питањима и проблемима у праисторијској археологији.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Грин, К. (2003) <i>Увод у археологију</i>. Београд: Clío. 2. Срејовић, Д. (1997) <i>Археолошки лексикон</i>. Београд: Савремена администрација. 3. Medović, P. (2006) <i>Vojvodina u praistoriji: od neandertalaca do Kelta</i>. Novi Sad: Platoneum. 4. Гавела, Б. (2007) <i>Историја уметности античке Грчке</i>. Београд: Научна књига. 5. Васић, Р. (1990) Гвоздено доба у Србији. У: <i>Господари сребра: гвоздено доба на тлу Србије</i>. Београд: Народни музеј, 15-22. 6. Babić, S. (2008) <i>Grci i drugi</i>. Beograd: Klio, 71-85. 7. Tasić, N. ur. (1992) <i>Skordisci i starosedeoci u Podunavlju</i>. Beograd: SANU, 75-110.

Студијски програм: Историја
Назив предмета: Увод у историјске студије 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана прва година студија
Циљ предмета Упознавање студената са развојем историјске методологије кроз разумевање трансформације перцепције прошлости и њене друштвене улоге од Антике до савремености.
Исход предмета Стечено знање о методологији историјске науке, техникама научног истраживања и историји историографије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о следећим темама – античка историографија, латинска средњовековна и византијска историографија, историографија хуманизма и ренесансе, реформације и контрареформације, просветитељства, романтизма, немачки историзам, француска, британска и америчка историографија у 19. веку, криза историјске науке на прелому векова, француска историографија у 20. веку, англосаксонска, француска и немачка историографија после Другог светског рата. <i>Практична настава</i> Писање реферата и приказа на одабране теме, те анализа историографских дела.
Литература 1. Gross, M. (1996). Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja. Zagreb: Novi Liber – Zavod za hrvatsku povijest. 2. Брајзах, Е. (2009). Историографија: стари век, средњи век, ново доба, Београд: Clio. 3. Burrow, J. W. (2010). Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća. Zagreb: Algoritam. 4. Igers, G. G. (2014). Istorijaska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu. Beograd: Arhipelag. 5. Veler, H. U. (2010). Istorijasko mišljenje na kraju XX veka: 1945-2000. Podgorica: CID. 6. Ван Дилмен, Р. (ур.) (2010). Историја: лексикон појмова. Београд: Clio.

Студијски програм : Историја
Назив предмета: Археологија II
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање основних знања и компетенција о теоријско-методолошким приступима и употреби археолошких података у интерпретацији античког и средњовековног периода. Развијање критичког научног приступа историји узимањем у обзир резултате истраживања материјалне културе и археолошке грађе.
Исход предмета Усвајање основних знања о улози и значају археологије и материјалне културе у изучавању античке и средњовековне прошлости. Оспособљавање студената за елементарно коришћење археолошке грађе у историјским истраживањима и настави историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Преглед развоја античких и раносредњовековних друштава на основу археолошке грађе. Проблематизација специфичности услова и начина функционисања античких и средњовековних друштава. Основна знања о материјалној култури античке Грчке, хеленистичког, римског и раносредњовековног периода. Упознавање са најзначајним тековинама и одликама античких и раносредњовековних друштава и култура са посебним освртом на најважније материјалне споменике. Савладавање главних хронолошких подела и социо-културних особености и контекста архајске Грчке, класичног доба грчких полиса, "глобализма" хеленистичког доба, римског империјализма, касноантичких и раносредњовековних трансформација Европе и Средоземља. Увод у археолошке остатке грчког, римског и раносредњовековног периода на подручју средишњег Балкана и јужне Паноније. <i>Практична настава</i> Анализа и контекстуализација материјалне културе и археолошких података употребом одабраних примера и најилустративнијих студија случаја. Интерактивна проблематизација и дискусија одлика, противречних и теоријско-методолошки сложених питања везаних за античко и средњовековно доба.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Срејовић, Д. (1997) <i>Археолошки лексикон</i> . Београд: Савремена администрација. 2. Бабић, С. (2008) <i>Грци и други</i> . Београд: Клио. 3. Гавела, Б. (2007) <i>Историја уметности античке Грчке</i> . Београд: Научна књига. 4. Kanlif, В. (1980) <i>Rimsko carstvo - narodi i civilizacije</i> . Београд: Vuk Karadžić. 5. Dautova Ruševljan, V., Vujović, M. (2006) <i>Rimska vojska u Sremu</i> . Novi Sad: Muzej Vojvodine, 4-27, 57-70. 6. Милошевић, П. (2001) <i>Археологија и историја Сирмијума</i> . Нови Сад: Матица српска, 26-51, 189-207. 7. Mirković, M. (1968) <i>Rimski gradovi na Dunavu u Gornjoj Meziji</i> . Београд: Arheološko društvo Jugoslavije, 13-35. 8. Мркобрад, Д. (1980) <i>Археолошки налази сеобе народа у Југославији</i> . Београд: Савез археолошких друштава Југославије, Музеј града Београда. 9. Милинковић, М. (2015) <i>Рановизантијска насеља у Србији и њеном окружењу</i> , Београд: Досије студио. 10. Манојловић Николић, В. (2012) <i>Из средњовековне археологије: студије и истраживања</i> . Београд: Друштво за античке студије Србије.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ХЕЛЕНИЗАМ
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Излагање историје Хеленизма и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе Хеленизма.
Исход предмета Усвајање знања из историје Хеленизма заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичко-етничких оквира у доба Хеленизма. На предмету се излаже периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда земаља за време хеленистичког периода и карактеристике социјално-економских односа. Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (епиграфика), папирологија, новац (нумизматика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писменим изворима. <i>Практична настава – вежбе</i> - упознавање историје Хеленизма на основу читања оригиналних текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме су се простирале Хеленистичке државе, као и приказивање слика и филмова о Хеленизму.
Литература 1. Јордовић, И. (2011). <i>Стари Грци. Портрет једног народа</i> , Београд: Завод за уџбенике, Балканолошки Институт САНУ. 2. Папазоглу, Ф. (2010). <i>Историја Хеленизма. Ауторизована скрипта</i> . Београд: Српска књижевна задруга. 3. Бјури, Ђ. Б. Мигс, Р. (2008). <i>Историја Грчке I и II</i> , Београд: Завод за уџбенике. 4. Kreissig, H. (1987). <i>Povijest helenizma</i> . Beograd: Grafički zavod Hrvatske. 5. Картлиц, П. (ур.) (2007). <i>Античка Грчка. Кембриџ илустрована историја</i> , Нови Сад: Stylos Art. 6. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (ур.) (1999). <i>Оксфордска историја грчког и хеленистичког света</i> . Београд: Clio. 7. Dušanić, S. (ur.) (1984). <i>Stari svet. Ilustrovana istorija sveta, I tom</i> . Beograd: Vuk Karadžić. 8. Донадони, С. (ур.) (2005). <i>Лукови старог Египта</i> . Београд: Clio. 9. Lange, K. Hirmer, M. (ur.) (1973). <i>Egipat. Arhitektura, plastika i slikarstvo tokom tri milenija</i> . Beograd: Jugoslavija. 10. Дела античких писаца у преводу.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СТАРОГ РИМА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Излагање историје старог Рима и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе старог Рима.
Исход предмета Усвајање знања из историје старог Рима заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичко-етничких оквира старог Рима. На предмету се излаже преглед од преисторијског развоја Апенинског полуострва, периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда Рима и карактеристике социјално-економских односа до пропасти римске цивилизације. Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (епиграфика), папирологија, новац (нумизматика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава – вежбе</i> - упознавање историје старог Рима на основу читања извора и текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме се простирао стари Рим, као и приказивање слика и филмова о старом Риму.
Литература 1. Машкин, Н. А. (1978). <i>Историја старог Рима</i> . Београд: Научна књига. 2. Мирковић, М. (2002). <i>Римска држава под краљевима и у доба републике (753. – 27.пре Хр.). Историја и институције</i> , Београд: Досије. 3. Робер, Ж-Н. (2009). <i>Стари Рим</i> , Београд: Clío. 4. Мирковић, М. (2003). <i>Римска држава у доба принципата и домината (27. пре. Хр. – 337. н. е.). Од Августа до Константина</i> . Београд: Досије. 5. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (1999). <i>Оксфордска историја римског света</i> . Београд: CLIO. 6. Мичел, С. (2010). <i>Историја позног римског царства 284-641</i> . Београд: CLIO. 7. Ђардино, А. (2006). <i>Ликови старог Рима</i> . Београд: CLIO. 8. Ростовцев, М. (1974). <i>Историја старог света. Грчка. Рим</i> , Нови Сад: Матица српска. 9. Kanlif, В. (1980). <i>Rimsko carstvo: narodi i civilizacija</i> . Beograd: „Vuk Karadžić“, Jugoslovenska revija. 10. Дела античких писаца у преводу.

Студијски програм : Историја, ОАС
Назив предмета: Помоћне историјске науке 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана прва година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са помоћним историјским наукама које омогућавају разумевање историјских извора. Развијање критичког, конвергентног и дивергентног мишљења код студената.
Исход предмета: Овладавање студената способностима да прочитају историјске изворе писане ћирилицом, од средњег до 18. века и изврше њихову спољну критику. Креативна примена стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> У оквиру теоријске наставе студенти ће бити упознати са историјским дисциплинама са којима се служи модерна наука у тумачењу историјских извора. Предавања о генези ћирилице и специфичности овог писма, путем којих ће студенти бити спремни за практични део наставе. Студенти ће у току наставе упознати, поред ћирилске палеографије и са основама хронологије и хералдике. Такође, праве се генеалошке таблице. <i>Практична настава:</i> Палеографске вежбе на текстовима писаним на ћирилици (Душанов законик, брзопис 18. века), тумачење грбова и датовање докумената на основу разних стилова и календара. Посета архивским институцијама.
Литература: 1. Гавриловић, В. (2001) <i>Дипломатички списи код Срба у Хабзбуршкој монархији и Карловачкој митрополији од краја XVII до средине XIX века</i>. Ветерник: ЛДИЈ. 2. Ђорђевић, П. (1972). <i>Историја српске ћирилице</i>. Нови Сад: Матица српска. 3. Стипишић, Ј. (1985). <i>Помоћне повијесне знаности у теорији и пракси</i>. Загреб: Школска књига. 4. Микавица, Д., Гавриловић, В., Васин, Г., (2007). <i>Знаменита документа за историју српског народа 1538-1918</i>. Нови Сад: Филозофски факултет.

Студијски програм : ОАС Историја
Назив предмета: Историја Византије
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Студент треба да стекне општа и стручна знања утемељена на провереним достигнућима савремене историографске науке о историји Византије, народима и регионима чији су развој и прошлост били везани за историју и цивилизацију Византијског царства (IV-XV век). Осим тога студент треба да развије критичко мишљење и мултиперспективни приступ у разумевању темељних историјских процеса, структура и обележја историје Византије и средњег века као периода дугог трајања који су свеобухватно одредили политичку и друштвену прошлост регија Европе, Медитерана, Азије и Африке.
Исход предмета Студент је усвојио општа знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из историје Византије могу идентификовати, систематизовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са методологијом историографске науке (у складу са стручном литературом и изворима). Коришћење савремених информатичких медија и средства у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о основним карактеристикама развоја Византијског царства, утемељеним на симбиози римског државног уређења, грчке културе и хришћанске вере. Извори за историју Византије. Политичка историја Византијског царства по епохама (IV-XV в.), приказ њених династија и истакнутих владара. Спољна политика, геополитичка стратегија, темељи војне моћи и аспекти светске доминације. Државно уређење царства, законодавство, друштвене и привредне структуре, хришћанска вера и црква у Византији, верски и социјални покрети. Однос Византије са Истоком, Западом и словенским државама на Балкану. Крсташки ратови, последице IV крсташког рата. Државе наследнице Византије, Никејско и Латинско царство, обнова Византије. Позна Византија и Турци Османлије. Узроци пропадања. Пропаст Византије 1453. године. Наслеђе византијске цивилизације. <i>Практична настава</i> Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје Византије.
Литература 1. Острогорски, Г. (1996). Историја Византије. Београд: Просвета. 2. Оболенски, Д. (1996). Византијски комонвелт. Београд: Просвета. 3. Rokai, P. (1971). Skripta izvora iz opšte istorije srednjeg veka. Svetozarevo 4. Шене, Ж-К; Флизен, Б. (2010). Византија. Историја и цивилизација. Београд: CLIO. 5. Каплан, М. (2008). Византија. Београд: CLIO. 6. Византијски извори за историју народа Југославије I-VI. (2007). Београд: Српска академија наука и уметности 7. Бек Х. Г. (1967). Путеви византијске књижевности. Београд: Српска књижевна задруга. 8. Русенквист Ј. У. (2017). Византијска књижевност : од 6. века до пада Цариграда 1453. Лозница: Карпос 9. Breje L. (1976). Vizantijska civilizacija. Beograd: Nolit. 10. Кодер Ј. (2011). Византијски свет. Београд: Утопија

Specifikacija predmeta - OAS istorija 2,3,4 godina

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ЗАПАДНА ЕВРОПА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Циљ предмета је да студент стекне општа и стручна знања утемељена на провереним достигнућима савремене историографске науке о историји Западне европе у средњем веку. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у разумевању темељних историјских процеса, структура и обележја историје западне Европе у средњем веку је такође значајан циљ овог предмета.
Исход предмета Студент је усвојио низ општих знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из историје западне Европе у средњем веку могу идентификовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са захтевима методологије историографске науке. Овладао је коришћењем савремених информатичких медија и средстава у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о изворима за историју западне Европе. Велика сеоба народа. Германске краљевине и Римско царство. Франачка Меровинга. Европа Каролинга. Експанзија Нормана. Немачка у средњем веку. Папство и западна црква у средњем веку. Однос царства и папства. Француска у средњем веку. Енглеска у средњем веку. Ханза и Калмарска унија. Друштвени односи, култура, институције, привреда и цивилизација западне Европе у средњем веку. <i>Практична настава</i> Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје западне Европе у средњем веку.
Литература 1. Удаљцов, А. Д. Космински Ј. А. Вајнштајн О. Ј. (1950). <i>Историја средњег века, I</i>. Београд: Научна КМД. 2. Brandt, M. (1980). <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka, I</i>. Zagreb: Školska knjiga. 3. Пеинтер, С. (1997). <i>Историја средњег века (284-1500)</i>. Београд – Бања Лука: СЛЮ-Глас српски 4. Смит. Џ. М. Х. (2006). <i>Европа после Рима: нова културна историја (од 500. до 1000. године)</i>. Београд: СЛЮ. 5. Rokai, P. (1971). <i>Skripta izvora iz opšte istorije srednjeg veka</i>. Svetozarevo. 6. Антоновић М. (2007). <i>Наративни извори за историју Европе: средњи век</i>. Београд: Утопија. 7. Холмс Џ. прир. (1998). <i>Оксфордска историја средњовековне Европе</i>. Београд – Бања Лука: СЛЮ-Глас српски. 8. Пероа, Е. Дусе Р, Латреј А. (1961). <i>Историја Француске I</i>. Београд: Просвета.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПЕДАГОШКА ПРАКСА 1
Статус предмета: Изборни/ обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање са делокругом и специфичностима професионалног рада дипломираног историчара у основној школи. Студент се волонтерски укључује у рад изабране школе; упознаје се са њеном организацијом и програмом рада; опсервира наставни процес, ваннаставне и административне активности у школи и укључује се у испуњавање различитих радних задатака како би применио стечена знања и вештине.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом и специфичностима рада дипломираног историчара у основној школи, оспособљени су да примене стечена знања и вештине, као и да све своје активности представе у виду писаног извештаја. Студенти су оспособљени да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног историчара и да сагледавају особености рада у основној школи.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и са концепцијом наставе на модулу <i>Иницијална обука за наставника историје</i> , студент се опредељује за опсервацију наставног процеса у основној школи током студијских недеља у академској години што подразумева следеће активности: упознавање се са радним календаром и планираном динамиком свих активности у школи; праћење наставе историје, помагање ментору у школи у припреми материјала за извођење наставе, заједно са својом групом. Студент учествује у заједничкој анализи часова које је пратио, упознаје се са коришћењем електронског дневника, припрема материјал за додатну и допунску наставу, учествује у ваннаставним активностима које су му доступне (историјска секција, припремање реферата, обележавање важних годишњица); прати и помаже реализацију слободних активности, волонтерски је укључен у различите облике школских активности; о свим опсервацијама и активностима води писани извештај (дневник праксе).
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СЛОВЕНИ, СТАРОСЕДЕОЦИ И СРБИ НА БАЛКАНУ ДО ПОЧЕТКА XIV ВЕКА
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 6
Услов: Уписана друга година ОАС Историја
Циљ предмета Разумевање процеса који су битно утицали на развој Балкана и формирање друштвених, економских, језичких и психолошких основа на којима су настале различите средњовековне структуре овог простора. Развијање критичког мишљења и способности за самостално проучавање ових процеса.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси везани за односе Словена и староседелаца на Балкану у раном средњем веку распознају, опишу и протумаче.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Насељавање Словена на Балканско полуострво. Културни, економски и политички контакти Словена и староседелаца. Формирање и организација раносредњовековних држава на Балканском полуострву. Развој раносредњовековних српских држава. Настанак и развој државе Немањића до времена краља Милутина. <i>Практична настава</i> Обрада и анализа историјских извора, наративног и дипломатичког порекла.
Литература: 1. <i>Историја српског народа</i> I. (1981). Београд: СКЗ, 109-408. 2. Жиречек, К. (1981²). <i>Историја Срба I</i>. Београд: Слово љубве, 68-186. 3. <i>Историја Црне Горе</i> II/1. (1970). Титоград: Научно дело. 4. Веселиновић, А. Љушић, Љ. (2002). <i>Родослови српских династија</i>. Нови Сад: Платонеум.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ПРИВРЕДА И ДРУШТВО У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ СРБИЈИ
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана друга година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање и продубљивање знања о историји привреде и друштва у средњовековној Србији, развијање критичког мишљења и способности за самостално проучавање ових процеса
Исход предмета Студенти ће проширити знање о привредним и друштвеним структурама и стећи могућност да најважније процесе из ових области уоче, критички промишљају и адекватно протумаче.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Проучавање привредних и из њих проистеклих средњовековних структура дугог трајања које су свеобухватно одредиле политичку, друштвену и културну прошлост српског народа. Истицање значаја рударства и његовог успона, као важне гране привреде. Прати се развој трговине и трасе путева, трговци и основни предмети трговине као и средњовековна караванска трговина. Упознавање са развојем земљорадње и сточарства, пчеларства, виноградарства, воћарства, риболова и заната у нареченом периоду. <i>Практична настава</i> Рад на одабраним историјским изворима и текстовима, презентација семинарских радова.
Литература 1. Благојевић, М. (1973). <i>Земљорадња у средњовековној Србији</i> . Београд: Историјски институт. 2. Лемајић, Н. (2006). <i>Српска елита на прелому епоха</i> . Сремска Митровица – Источно Сарајево: Историјски архив „Срем” – Филозофски факултет у Источном Сарајеву 3. Божанић, С. (2002). Рударство у средњовековној Србији и Босни. у: <i>Споменица ИА „Срем”</i> , 1, 77-140. 4. Божанић, С. (2004). Становништво и привреда светостефанског властелинства. у: <i>Споменица ИА „Срем”</i> , 3, 113-151. 5. Божанић, С. (2010). Српско средњовековно властелинство: микротопонимија простора. у: <i>Истраживања</i> , 21, 105-116. 6. Божанић, С. (2010). Виногради у пограничном систему српског средњовековног друштва: економски, правни и религиозни аспект. у: <i>Споменица ИА „Срем”</i> , 9, 87-99.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: РАНА МОДЕРНА ИСТОРИЈА ЕВРОПЕ I
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 2. година (3. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Да преко стицања нових и продубљивања стечених знања о општим процесима и појединачним догађајима пружи студентима сазнања о економском, политичком, културном развоју Европе у раздобљу од друге половине XV века до краја XVI века. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања.
Исход предмета способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Европе у раздобљу од друге половине XV века до краја XVI века самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Упознавање са генезом различитих географских, политичких и културних концепата појма «Европа». - Упознавање са општим проблемима периодизације тј. са различитим теоријским полазиштима и концепцијама у подели историје на већа временска раздобља; проблеми «унутрашње» периодизације, односно ужих, заокружених, хронолошких целина у оквиру историје новог века. Велика географска открића и експанзија Европе; Ренесанса; Реформација; Генеза капитализма; апсолутистичка монархија и зачеци либералних концепција о држави и друштву; Историја појединих западноевропских држава у 16. веку; Основне информације о свим областима духовног и материјалног живота: природним и друштвеним наукама, књижевности, ликовној уметности, одевању, исхрани, итд. Практична настава – Читање, критичко промишљање, развијање мултиперспективног приступа у тумачењу резултата научних истраживања различитих аспеката историје Европе од 1453. до 1609. Презентација домаћих и семинарских радова студената.
Литература 1. Кенигсбергер, Х., Боулер, Џ., Моуз, Џ. (2002). <i>Европа у шеснаестом веку</i>. Београд: СЛЮ. 2. Киркпатрик, Ф. (2005). <i>Шпански Освајачи</i>. Београд: Утопија. 3. Borstin, D. (2002). <i>Svet otkrića: pripovest o čovekovoj potrazi za spoznajom sveta i sabe samog</i>. Beograd: Geopoetika. 4. Samardžić, N. (2001). <i>Karlo V</i>. Beograd: Službeni list SRJ. 5. Delimo, Ž. (2007). <i>Civilizacija Renesanse</i>. Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 6. Делимо, Ж. (1998). <i>Настанак и учвршћење реформације</i>. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 7. Brodel, F. (2001). <i>Mediteran i mediteranski svet u doba Filipa II</i>, tom. I-II. Beograd, Podgorica: Geopoetika, CID.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СРЕДЊЕ ЕВРОПЕ У НОВОМ ВЕКУ 1
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 2 година (3. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових сазнања о најважнијим догађајима, процесима, проблемима и личностима историје Хабзбуршке монархије у периоду 1526. до 1790. године. Стицање знања о међусобним везама народа Хабзбуршке државе, о особеностима Хабзбуршке државе. Стицање знања и привредним и друштвеним односима. Географска обухватност: данашња Чешка, Пољска, Словачка, Аустрија, Мађарска, Војводина, Трансилванија, Словенија и Хрватска. Развијање критичког мишљења и мулти перспективног приступа у самосталном интерпретирању сложених политичких, демографских и културних појава посматраног историјског простора.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и личности из нововековне историје Хабзбуршке монархије и њених народа самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања. Упознавање са културом и менталитетом Средње Европе као историјско-географске области. Стечено знање о најважнијим историјским појавама, догађајима и процесима из области државноправне, политичке, друштвене, економске и културне историје Средње Европе, засновано на резултатима савремених научних истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава – Предавања:</i> Појам Средње Европе. Временска и географска обухватност предмета, релевантна стручна литература и историјски извори. Опште географске и демографске одлике Средње Европе. Историјске околности настанка Хабзбуршке монархије, оквира живота средњеевропских народа до 1918. године. Државно-правне, социјалне и етничке одлике Хабзбуршке монархије. Аустро-турски ратови. Реформација и контрареформација. Апсолутизам хабзбуршког двора и покушаји отпора од стране народа Хабзбуршке монархије. Историја Чеха, Мађара, Словака, Хрвата и Словенаца од 16. до 18. века. Просветитељство и почеци националних препорода народ Средње Европе. Владавина царице Марије Терезије и цара Јосифа II и Леополда II. Привредни и друштвени односи. <i>Практична настава – Вежбе:</i> читање, критичко промишљање и развијање мулти перспективног приступа у тумачењу релевантних историјских извора и литературе у вези са историјом средњеевропских и балканских народа.
Литература 1. Györe, Z. (2014). <i>Habzburška monarhija 1526-1792</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. 2. Ingraо, Č. (2014). <i>Habzburška monarhija 1615-1815</i>. Beograd: Zadruga Res publica. 3. Bešlin, B. (2014). <i>Evgenije Savojski i njegovo doba</i>. Novi Sad: Matica srpska. 4. Samardžić, N. (2001). <i>Karlo V</i>. Beograd: Službeni list SRJ. 5. Kann R. (1974). <i>A History of the Habsburg Empire 1526-1918</i>. Berkeley: University of California Press. 6. Рокаи, П. Ђере, З. Пал, Т. Касаш, А. (2002). <i>Историја Мађара</i>. Београд: CLIО.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: МЕДИТЕРАН У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Студент би требало да стекне низ општих и стручних знања утемељених на провереним достигнућима савремене историографске науке о средњовековној историји Медитерана. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у разумевању темељних историјских процеса и структура.
Исход предмета Студент је усвојио општа знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из средњовековне историје Медитерана могу идентификовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са захтевима методологије савремене историографске науке. Студент је овладао коришћењем савремених информатичких медија и средстава у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Излагања о политичкој и друштвеној историји медитеранских земаља и регија у средњем веку. Извори за историју Медитерана у средњем веку. Миграције и нови друштвени односи који су Европу и Медитеран из античког доба увели у средњовековни период. Мухамед и ислам. Експанзија Арапа у Средоземље. Омајади и Абасиди. Значај исламске културе на развој науке у Европи и на Медитерану. Сусретање хришћанства и ислама на Медитерану. Крсташки ратови и крсташке државе. Пиринејско полуострво у средњем веку. Андалузија као простор прожимања медитеранских цивилизација. Реконквиста. Историја Апенинског полуострва у средњем веку. Краљевина Сицилија-утицаји ислама, јудаизма и хришћанства. Градске републике Венеција и Ђенова. Историја Фиренце и Милана. Медитерански град. Култура и цивилизацијски утицаји, трговина, привреда и путне комуникације Средоземља у средњем веку. <i>Практична настава</i> – Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје Медитерана у средњем веку.
Литература 1. Hiti, F. (1986). <i>Istorija Arapa</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 2. Salvatoreli, L. (2006). <i>Istorija Italije, I-II</i>. Novi Sad: Platoneum. 3. Грусе, Р. (2004). <i>Крсташка епонеја</i>. Сремски Карловци-Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 4. Блок М. (2012). <i>Феудално друштво</i>. Сремски Карловци-Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 5. Тененти, А. (2001). <i>Италија у петнаестом веку</i>. Београд: CLIO. 6. Еспозито Џон, Л. (ур). (2016). <i>Оксфордска историја ислама</i>. Београд: CLIO. 7. Хити Ф. (2004). <i>Творци арапске историје</i>. Београд: Утопија. 8. Бахо Алварес, Ф, Гил Пећароман, Х. (2003). <i>Историја Шпаније</i>. Београд: CLIO. 9. Шастел А. (2015). <i>Уметност и хуманизам у Фиренци : у доба Лоренца Величанственог</i>. Сремски Карловци -Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СРПСКОГ НАРОДА ОД XVI ДО XVIII ВЕКА 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана друга година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са главним процесима и догађајима српске историје у раном модерном добу. Развијање способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања и методологије научног истраживања, критичко, конвергентно и дивергентно мишљење у стручном раду.
Исход предмета: Овладавање основним знањима о српској прошлости у раном модерном добу. Развијање компетенција за креативну примену стечених темељних знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предавања о главним процесима који су обележили српску историју у XVI и XVII веку у оквиру којих се обрађују теме миграција из Османског царства у правцу Хабзбуршке монархије, посебно у њене славонске и хрватске територије на којима је формирана Војна граница. Указује се на значај који је за Србе имала обнова и рад Пећке патријаршије 1557. Поред наведеног обрађује се посебно подручје Црне Горе, као једне од две српске области на којој је у познијем периоду створена нововековна држава. Током предавања дужна пажња се посвећује периоду Аустро-турског рата од 1683. до 1699. током којег је дошло до крупних политичких промена које су измениле судбину српског народа и дефинисале његов положај у Хабзбуршкој монархији, готово читав наредни век. Предавања обухватају и српску културну историју. <i>Практична настава:</i> Читање и тумачење историјских извора, презентације семинарских радова.
Литература: 1. Микавица, Д., Лемајић, Н., Васин, Г., Нинковић, Н. (2016). <i>Историја Срба у Хабзбуршкој монархији 1526-1918</i>. књ. 1. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Микавица, Д., Васин, Г., Нинковић, Н. (2017). <i>Срби у Црној Гори 1496-1918</i>. Никшић: Институт за српску културу. 3. Група аутора. (1994). <i>Историја српског народа</i>. књ III/1. Београд: СКЗ. 4. Гавриловић, С (1995). <i>Из историје Срба у Хрватској и Славонији 16-19 век</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 5. Слијепчевић, Ђ (2018). <i>Историја српске православне цркве</i>. књ. 1. Београд: Catena mundi.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ОПШТА ИСТОРИЈА XIX ВЕКА 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 2. година (3. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Сстицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Европе и света у првој половини дугог деветнаестог века (1789-1848.). Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Европе и света у дугом деветнаестом веку самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о историјским предусловима, општем историјском контексту, субјектима, чиниоцима и најважнијим догађајима значајним за историју Европе и света у дугом XIX веку – његовом првом делу Добу револуција 1774-1848. Ту спадају: проблеми периодизације поменуте епохе и методолошке претпоставке за њено проучавање, друштвене и политичке идеје просветитељства – идејна основа Револуције, америчка револуција и Рат за независност, француска држава и друштво уочи Револуције, Велика француска револуција, њен одјек у Европи, Француски револуционарни и наполеонов ратови, Бечки конгрес и доба контрареволуције, Света алијанса, доба Формерца, Јулска монархија и Европа 1830-их. година, Револуције 1848. године. Предводници револуција –биографски приступ проблему, друштва, уметност и наука у епохи револуција. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Попов, Ч. (2010). <i>Грађанска Европа I-III</i>. Београд: Завод за уџбенике. 2. Hobsbawm, E. (1987). <i>Doba revolucije: Evropa 1789-1848</i>. Zagreb: Školska knjiga. 3. Хердер, Х. (2003). <i>Европа у деветнаестом веку (1830–1880)</i>. Београд: СЛЮ. 4. Форд, Ф. (2005). <i>Европа у доба револуција 1780-1830</i>. Београд: СЛЮ.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СЛОВЕНСКЕ ЗЕМЉЕ И УГАРСКА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Студент треба да стекне и усвоји низ општих и стручних знања утемељених на провереним достигнућима савремене историографске науке о историји средњовековне Русије, Чешке, Пољске и Угарске. Студент треба и да развије критичко мишљење и мултиперспективни приступ у разумевању темељних историјских процеса и структура.
Исход предмета Студент је усвојио низ општих знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из историје словенских земаља и Угарске у средњем веку могу идентификовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са захтевима методологије савремене историографске науке. Студент је обладао и коришћењем савремених информатичких медија и средстава у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Извори за историју словенских земаља. Словенска митологија. Великоморавска кнежевина. Мисија Ћирила и Методија. Примање хришћанства и развој државности код Руса, Чеха и Пољака. Кијевска Русија. Настанак Монголске империје и провала Монгола у Европу. Руске земље и Монголи. Успон Московске кнежевине. Руска црква. Чешка у средњем веку. Пољска у средњем веку. Велика кнежевина Литва. Немачка колонизација источне Европе и држава немачког витешког реда. Извори за историју Угарске у средњем веку. Сеоба Мађара у Карпатски басен, настанак њихове државе и покрштавање. Краљевина Угарска у средњем веку. Угарска и суседи. <i>Практична настава</i> – Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје словенских земаља и Угарске у средњем веку.
Литература 1. Rokai, P. (1971). <i>Skripta izvora iz opšte istorije srednjeg veka</i>. Svetozarevo. 2. Дворник, Ф. (2001). <i>Словени у европској историји и цивилизацији</i>. Београд: CLIO. 3. Оболенски, Д. (1996). <i>Византијски комонвелт</i>. Београд: Просвета. 4. Вернадски, Г. (2013). <i>Кијевска Русија</i>. Београд: Утопија. 5. Kont, F. (1989). <i>Sloveni, nastanak i razvoj slovenskih civilizacija u Evropi (VI-XIII vek), I-II</i>. Beograd: Filip Višnjić. 6. Grekov, B; Brandt, M. (1962). <i>Kijevska Rusija. Ruske zemlje od XII st. do Ivana Groznog</i>, Zagreb: Naprijed. 7. Харди, Ђ. (2002). <i>Наследници Кијева између краљевске круне и татарског јарма</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 8. Рокаи, П. Ђере, З. Пал, Т. Касаш, А. (2002). <i>Историја Мађара</i>. Београд: CLIO.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИЗВОРИ И ИСТОРИОГРАФИЈА ЗА ИСТОРИЈУ СРБА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана друга година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање и продубљивање знања о историјским изворима, збиркама докумената, научним институцијама у којима се проучава средњи век и архивима у којима се чувају документа за српску историју.
Исход предмета Способност коришћења извора и литературе у складу са захтевима и ставовима критичке историографије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Наративни извори за историју српског народа у средњем веку. Српска књижевност као историографски извор за српски средњи век. Архиви у којима се чувају историјски извори за српски средњи век и рад научника на њима. Упознавање са збиркама докумената о српском средњем веку. Институције у Србији специјализоване за проучавање средњовековне историје. Упознавање са историјским часописима у којима се обрађују теме из средњовековне историје. Проучавање рада српских медијевића. <i>Практична настава</i> – Рад на одабраним историјским изворима и текстовима који се односе на српски средњи век, презентација семинарских радова.
Литература 1. Лемајић, Н. (2007). <i>Извори и историографија о српском средњем веку</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Михаљчић, Р. Ћирковић, С. (1997). <i>Енциклопедија српске историографије</i> . Београд: Knowledge.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СРБИЈА И БОСНА ОД XIV ДО XVI ВЕКА
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 6
Услов: Уписана друга година ОАС Историја
Циљ предмета Упознавање студената са политичким историјом Србије и Босне у развијеном средњем веку, разумевање друштвених, економских, језичких и психолошких основа на којима су почивале различите средњовековне структуре овог простора.
Исход предмета Стицање способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси везани за историју Србије и Босне у периоду развијеног средњег века распознају, опишу и протумаче.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Друштвени, економски, политички и културни развој Србије и Босне у периоду од XIV до XVI века. Успон средњовековне српске државе од времена Стефана Уроша II Милутина. Слом државе Немањића. Формирање и развој државе српских деспота. Династија Котроманића и њена борба за доманацију у Босни. Односи Босне и Угарске током нареченог периода. Српске феудалне породице на територији данашње Црне Горе. Деспоти у јужној Угарској. <i>Практична настава</i> - Анализа историјских докумената и презентовање семинарских радова о историји Босне и Србије од XIV до XVI века.
Литература: 1. Ћирковић, С. (1995). <i>Срби у средњем веку</i>. Београд: ИДЕА. 2. Ћирковић, С. (1964). <i>Историја средњовековне босанске државе</i>. Београд: СКЗ. 3. Јиречек, К. (1981²). <i>Историја Срба I</i>. Београд: Слово љубве, 187-420. 4. Веселиновић, А. (1998). <i>Држава српских деспота</i>. Београд: Војска. 5. <i>Историја српског народа II</i>. (1982). Београд: СКЗ, 343-491. 6. <i>Историја Црне Горе II/2</i>. (1970) Титоград: Научно дело

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: РАНА МОДЕРНА ИСТОРИЈА ЕВРОПЕ 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 2. година (4. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Да преко стицања нових и продубљивања стечених знања о општим процесима и појединачним догађајима пружи студентима сазнања о економском, политичком, културном развоју Европе у раздобљу од почетка XVII века до 1789. године. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта историје Европе.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Европе у раздобљу од почетка XVII века до 1789. године самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Упознавање са општим процесима у историји Европе у раздобљу од почетка XVII века до 1789. године, тј. са теоријском (не)утемељеношћу дате периодизације. Критички осврт на изворе и литературу. Енглеска у доба Стјуарта (1603-1688); Немачко царство у првој половини XVII века – Тридесетогодишњи рат; Француска у доба Луја XIII и Луја XIV; Немачке земље 1648-1786 – Успон Пруске; Борба за превласт у Европи и њеним колонијама 1740-1763; Европска култура уочи Француске Револуције. Основне информације о свим областима духовног и материјалног живота: природним и друштвеним наукама, књижевности, ликовној уметности, одевању, исхрани, итд. <i>Практична настава</i> – Читање, критичко промишљање, развијање мултиперспективног приступа у тумачењу резултата научних истраживања различитих аспеката историје Европе датом раздобљу. Презентација домаћих и семинарских радова студената.
Литература 1. Педингтон, Д. (2002). <i>Европа у седамнаестом веку</i>. Београд: CLIO. 2. Андерсон, М. (2003). <i>Европа у осамнаестом веку (1713-1789)</i>. Београд: CLIO. 3. Чаули, Р. (1977). <i>Civilizacija klasične Evrope (1620-1760)</i>. Beograd: Jugoslavija. 4. Дјурант, В. Дјурант, А. (2001). <i>Почетак доба разума: историја европске цивилизације у доба Шекспира, Бејкона, Монтења, Рембранта, Галилеа и Декарта 1558-1648</i>. Београд: Народна књига, Алфа. 5. Дјурант, В. Дјурант, А. (2002). <i>Доба Луја XIV: историја европске цивилизације у доба Паскала, Молијера, Кромвела, Милтона, Петра Великог, Њутна и Спинозе, 1648-1715</i>. Београд: Народна књига, Алфа. 6. Дјурант, В. Дјурант, А. (2003). <i>Доба Волтера: историја цивилизације западне Европе од 1715. до 1756. са посебним нагласком на сукоб између религије и филозофије</i>. Београд: Народна књига, Алфа.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: РАНА МОДЕРНА ИСТОРИЈА ЕВРОПЕ 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 2. година (4. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Да преко стицања нових и продубљивања стечених знања о општим процесима и појединачним догађајима пружи студентима сазнања о економском, политичком, културном развоју Европе у раздобљу од почетка XVII века до 1789. године. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта историје Европе.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Европе у раздобљу од почетка XVII века до 1789. године самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Упознавање са општим процесима у историји Европе у раздобљу од почетка XVII века до 1789. године, тј. са теоријском (не)утемељеношћу дате периодизације. Критички осврт на изворе и литературу. Енглеска у доба Стјуарта (1603-1688); Немачко царство у првој половини XVII века – Тридесетогодишњи рат; Француска у доба Луја XIII и Луја XIV; Немачке земље 1648-1786 – Успон Пруске; Борба за превласт у Европи и њеним колонијама 1740-1763; Европска култура уочи Француске Револуције. Основне информације о свим областима духовног и материјалног живота: природним и друштвеним наукама, књижевности, ликовној уметности, одевању, исхрани, итд. <i>Практична настава</i> – Читање, критичко промишљање, развијање мултиперспективног приступа у тумачењу резултата научних истраживања различитих аспеката историје Европе датом раздобљу. Презентација домаћих и семинарских радова студената.
Литература 1. Педингтон, Д. (2002). <i>Европа у седамнаестом веку</i>. Београд: CLIO. 2. Андерсон, М. (2003). <i>Европа у осамнаестом веку (1713-1789)</i>. Београд: CLIO. 3. Чаули, Р. (1977). <i>Civilizacija klasične Evrope (1620-1760)</i>. Beograd: Jugoslavija. 4. Дјурант, В. Дјурант, А. (2001). <i>Почетак доба разума: историја европске цивилизације у доба Шекспира, Бејкона, Монтења, Рембранта, Галилеа и Декарта 1558-1648</i>. Београд: Народна књига, Алфа. 5. Дјурант, В. Дјурант, А. (2002). <i>Доба Луја XIV: историја европске цивилизације у доба Паскала, Молијера, Кромвела, Милтона, Петра Великог, Њутна и Спинозе, 1648-1715</i>. Београд: Народна књига, Алфа. 6. Дјурант, В. Дјурант, А. (2003). <i>Доба Волтера: историја цивилизације западне Европе од 1715. до 1756. са посебним нагласком на сукоб између религије и филозофије</i>. Београд: Народна књига, Алфа.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: Историја српског народа од XVI до XVIII века 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана друга година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са главним процесима и догађајима српске историје од XVI до XVIII века. Развијање способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања и методологије научног истраживања, критичко, конвергентно и дивергентно мишљење у стручном раду.
Исход предмета: Овладавање основним знањима о српској прошлости у периоду од XVI до краја XVIII века. Развијање компетенција за креативну примену стечених темељних знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предавања о главним процесима који су обележили српску историју током XVIII века. Апострофирају се миграције и њихове последице, како за Србе у Османском царству, тако и оне у Хабзбуршкој монархији. Указује се на значај ратова које је Хабзбуршка монархија водила са Османским царством током XVIII века, на територији са српским становништвом и какав је то имало значај за изградњу идентитета. Предавања обухватају теме из прошлости Срба под Хабзбурговцима, како у Угарској, тако и у Краљевини Србији (1718-1739), утицај Карловачке митрополије, културну преоријентацију ка западу и прошлост Војне границе. Такође, обухватају и прошлост Срба у Османском царству, како на подручју Београдског пашалука, так и у Црној Гори, где се апострофира антиосманска политика чији су носиоци били цетињски митрополити из династије Петровић-Његош. <i>Практична настава:</i> Читање и тумачење историјских извора, презентације семинарских радова.
Литература: 1. Микавица, Д. Лемајић, Н. Васин, Г. Нинковић, Н. (2016). <i>Историја Срба у Хабзбуршкој монархији 1526-1918</i>. књ. 1. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Микавица, Д. Васин, Г. Нинковић, Н. (2017). <i>Срби у Црној Гори 1496-1918</i>. Никшић: Институт за српску културу. 3. Тричковић, Р. (2013). <i>Београдски пашалук 1687-1739</i>. Београд: Службени гласник. 4. Гавриловић, С. (1995). <i>Из историје Срба у Хрватској и Славонији 16-19 век</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 5. Слијепчевић, Ђ. (2018). <i>Историја српске православне цркве</i>. књ. 2. Београд: Catena mundi.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ОПШТА ИСТОРИЈА XIX ВЕКА 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 2. година (4. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Европе и света у другој половини дугог деветнаестог века (1848-1914.). Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Европе и света у дугом деветнаестом веку самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о историјским предусловима, контексту, субјектима, чиниоцима и најважнијим догађајима значајним за историју Европе и света у другом делу дугог XIX века – Добу тријумфа либералног капитализма (око 1850 – око 1870) и Добу империјализма (1870-1918). Ту спадају: проблеми периодизације поменуте епохе и методолошке претпоставке за њено проучавање, биографски приступ проблему, друштва, уметност и наука у поменутој епохи. предмет обухвата скелеће догађаје и процесе: Уједињење Немачке и Италије, Велику источну кризу, Берлински конгрес и европски поредак настао после њега, систем империјалистичких савеза, настанак блоковске поделе Европе, европске кризе у првој деценији XX века и урушавање система насталог после Берлинског конгреса. Друштво и свакодневни живот Европе у поменутом периоду, Друштвене и политичке идеологије XIX века (либерализам, конзервативизам, националне идеологије, социјализам...), револуција у природним наукама, технички и технолошки преображај производње. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Попов, Ч. (2010). <i>Грађанска Европа I-III</i>. Београд: Завод за уџбенике. 2. Хердер, Х. (2003). <i>Европа у деветнаестом веку (1830–1880)</i>. Београд: CLIO. 3. Hobsbawm, E. (1989). <i>Doba kapitala 1848-1875</i>. Zagreb: Školska knjiga. 4. Робертс, Џ. (2003). <i>Европа 1880–1945</i>. Београд: CLIO.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА ОСМАНСКОГ ЦАРСТВА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 3. година (5. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Упознавање студената с најважнијим историјским појавама, догађајима и процесима од оснивања османског бејлика до пропасти Османског царства. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, правног, економског и културног аспекта османске историје.
Исход предмета Способност да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања и критичке анализе историјских извора и литературе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у студије османистике, османски извори и литература, периодизација османске историје, курс политичке историје, оснивање државе, однос центра и периферије, газа, османска освајања, класични период, владавина жена, транзициони период, доба лала, почетак доба реформи, танзимат, хамидовски период, први и други мешрутијет. Османско државно уређење, политички и правни систем, милет систем, владарска идеологија, шеријат и канун. Статус и положај немуслимана, османско друштво, аскер и раја, повлашћене категорије, османски град; уређење у центру и на периферији. Османска књижевност и архитектура, економија, порески систем, тимарски систем. <i>Практична настава:</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Иналцик, Х. (2003). <i>Османско царство. Класично доба 1300-1600</i>. Београд: Утопија. 2. Мантран, Р. (пр.) (2002). <i>Историја Османског царства</i>. Београд: СЛЮ. 3. Ортајли, И. (2004). <i>Најдужи век империје</i>. Београд: Српска књижевна задруга. 4. İhsanoğlu, E. (pr.) (2004). <i>Historija Osmanske države i civilizacije I, II</i>. Sarajevo: Orijentalni institut. 5. İnalcık, H. Faroqhi, S. (2006-2013). <i>The Cambridge History of Turkey. Vol. I-IV</i>, Cambridge: Cambridge University Press.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПЕДАГОШКА ПРАКСА 2
Статус предмета: Изборни/обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Педагошка пракса 1
Циљ предмета Упознавање са делокругом и специфичностима професионалног рада дипломираног историчара у средњој школи. Студент се волонтерски укључује у рад изабране школе; упознаје њену организацију и програм рада; опсервира наставни процес, ваннаставне и административне активности у школи и укључује се у испуњавање различитих радних задатака како би применио стечена знања и вештине. Стицање знања и вештина у свим активностима се континуирано продубљује.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом и специфичностима рада дипломираног историчара у средњој школи, оспособљени су да стечена знања и вештине примене, као и да све своје активности представе у виду писаног извештаја. Могу критички да анализирају улоге и обавезе дипломираног историчара и сагледавају особености рада у средњој школи.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и са концепцијом наставе на модулу <i>Иницијална обука за наставника историје</i> , студент се опредељује за опсервацију наставног процеса у средњој школи током студијских недеља у академској години. Упознаје се са радним календаром и планираном динамиком свих активности и прати наставу историје; са својом групом помаже ментору у школи у припреми материјала за извођење наставе, учествује у заједничкој анализи часова које су пратили, упознаје се са коришћењем електронског дневника, припрема материјал за додатну и допунску наставу, упознаје послове одељенског старешине, учествује у ваннаставним активностима које су му доступне (историјска секција, обележавање важних годишњица, учествује у представљању књига из историографије као и у организацији посета музеју); прати и помаже реализацију слободних активности, укључен је у различите облике школских активности (рад стручног актива, одељенске седнице); о свим опсервацијама и активностима води писани извештај (дневник праксе).
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета: Стицање знања о различитим аспектима (политичком, друштвеном, економском, културном итд.) историје Краљевине СХС/Југославије од њеног настанка за време Првог светског рата до окупационе поделе 1941. године, развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта историје југословенске државе од њеног настанка до окупационе поделе 1941. године.
Исход предмета: Знања и способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје југословенске државе од њеног стварања за време Првог светског рата до 1941. године самостално идентификују, описују и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – излагања о историјским предусловима, контексту, субјектима, чиниоцима и најважнијим догађајима у процесу стварања југословенске државе за време Првог светског рата, о међународном положају, државном и уставном уређењу, структури становништва, друштвеним односима, политичким приликама и међународном положају Краљевине СХС/Југославије (политичке странке, политичке вође и државници, династија Карађорђевић, Видовдански устав, парламентарни избори, диктатура краља Александра, атентат у Марсељу, Септембарски устав, влада Милана Стојадиновића, влада Цветковић-Мачек, приступање Југославије Тројном пакту, државни удар 1941. и влада Душана Симовића), економским (аграрна реформа, велика економска криза, државна интервенција у индустрији итд.) и културним (просветна политика, културно стваралаштво итд.) приликама у Краљевини СХС/Југославији у раздобљу између два светска рата (1918-1941). <i>Практична настава, вежбе</i> – читање, критичко промишљање, подстицање развоја мултиперспективног приступа у тумачењу резултата научних истраживања различитих аспеката историје југословенске државе од Првог светског рата до 1941. године
Литература (одабрана поглавља): Екмечић, М. (1988). <i>Стварање Југославије</i> . 1-2. Београд: Просвета. (одабрана поглавља) Petranović, B. (1988). <i>Istorija Jugoslavije</i> . I. Beograd: Nolit. Димић, Љ. (2001). <i>Историја српске државности. Србија у Југославији</i> . Нови Сад: Платонеум и др.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИОГРАФИЈА О ЈУГОСЛАВИЈИ 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Стицање нових и продубљивање стечених знања о историји проучавања различитих аспеката (државноправног, уставног, политичког, друштвеног, економског, културног итд.) историје југословенске краљевине (Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца/Југославије): о најзначајнијим историчарима, научним установама, научној продукцији. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању публикованих резултата научних истраживања.
Исход предмета: Знања о историји проучавања различитих аспеката (државноправног, уставног, политичког, друштвеног, економског, културног итд.) историје југословенске краљевине: о најзначајнијим историчарима, научним установама, научној продукцији. Способност критичког промишљања и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању публикованих резултата научних истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – излагања о најзначајнијим библиографским, енциклопедијским и лексикографским приручницима релевантним за проучавање историје југословенске краљевине; српским и иностраним научним часописима, најистакнутијим историчарима и историографским делима о политичком аспекту историје југословенске краљевине (монографије о политичким странкама, коалицијама, лидерима, идејама), о економском аспекту историје југословенске краљевине (аграрне реформе, колонизације, пољопривреда, индустрија, занатство, финансије итд.), о друштвеном и културном аспекту историје Југославије (друштвени односи, слојеви – сељаштво, радништво, елите – установе културе и просвете, модернизацијски процеси итд.), о међународном положају и међународним односима југословенске државе; о положају националних и верских заједница у југословенској краљевини итд. <i>Практична настава, вежбе</i> – радионице о одабраним историографским делима (представљање објављених научних расправа, чланака, студија, монографија) и стваралачким опусима појединих угледних историчара (анализа избора теме, примењених истраживачких метода и техника, метода излагања резултата научних истраживања, структуре и композиције научних радова и сл.).
Литература (одабрана поглавља): Petranović, B. (1984). <i>Istoriografija i revolucija</i>. Beograd: Prosveta. Петрановић, Б. (1994). <i>Историчар и савремена епоха</i>. Београд: Војска. Stanković, Đ. (1988). <i>Iskušenja jugoslovenske istoriografije</i>. Beograd: Rad. Станковић, Ђ. (1992-1994). <i>Изазов нове историје</i>. Књ. 1-2. Београд: Војноиздавачки новински центар – Војска. Станковић, Ђ. и Димић, Љ. (1996). <i>Историографија под надзором</i>. Прилози историји историографије. Књ. 1-2. Београд: Службени лист СРЈ. Одабрана дела из историографске продукције о различитим темама из историје Југославије.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СРБА У ХАБЗБУРШКОЈ МОНАРХИЈИ (1790-1918) 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана трећа година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са главним токовима српске историје на територији Хабзбуршке монархије у наведеном хронолошком раздобљу. Развијање способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања и методологије научног истраживања.
Исход предмета: Креативна примена стечених темељних знања о специфичним областима, на основу историјских извора и овладавање методологијом науке чиме се омогућава самостални рад и комуникација са стручном и широм јавношћу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Кроз предавања студенти се упознају са основним темама из српске историје у држави Хабзбурга у периоду од Темишварског до Благовештенског сабора, при томе проучавајући шире европске оквири прошлости, што у коначном циљу има свестраније и боље информисање о животу на простору Средње Европе. Указује се на промене које су обележиле српску прошлост од Темишварског сабора, преко Револуције 1848-1849, до Баховог апсолутизма. Пажња се обраћа и на дешавања у Хрватској, Славонији и Далмацији, као посебним областима, чиме се стичу комплексна знања и сагледавају свеобухватни процеси српске историје у Монархији, током прве половине дугог XIX века. Такође посебно се обрађује идеја српске државности у Аустроугарској кроз захтеве за српском територијалном јединицом (Војводином), али и динамичан ток политике на црквено-народним саборима. <i>Практична настава:</i> Читање и тумачење историјских извора, презентације студентских радова.
Литература: 1. Микавица, Д., Лемајић, Н., Васин, Г., Нинковић, Н. (2016). <i>Историја Срба у Хабзбуршкој монархији 1526-1918</i>. књ. 1. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Микавица, Д. (2011). <i>Српско питање на Угарском сабору 1690-1918</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Микавица, Д. (2015). <i>Српска политика у Хрватској и Славонији 1538-1918</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 4. Гавриловић, С (1995). <i>Из историје Срба у Хрватској и Славонији 16-19 век</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 5. Екмечић, М (1989). <i>Стварање Југославије, 1790-1918</i>, књ. 1. Београд: Бигз.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СРБИЈЕ И СРБА У ЦРНОЈ ГОРИ ОД КРАЈА ХVIII ВЕКА ДО ПОЧЕТКА ХХ ВЕКА I
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана трећа година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са главним токовима српске историје на територији Србије и Црне Горе, кроз формирања националне државе и њених институција. Изучавање свеобухватних друштвених, политичких, економских и културних токова историје Срба, како би биле развијене способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања.
Исход предмета: Овладавање знањима из српске историје до стицања независности - уређење држава Србије и Црне Горе, развитак институција, међународни положај, национална политика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предавања о српској прошлости од почетка Првог српског устанка, преко догађаја везаних за Други српски устанак, затим стицања аутономије и владавине Уставобранитеља. Посебно се обрађују теме које се односе на личности и догађаје из времена Српске револуције 1804-1815. и прву владавину кнеза Милоша Обреновића, његових синова Милана и Михаила, као и кнеза Александра Карађорђевића. Поред изградње српске државе на подручју Кнежевине Србије, фокус предавања је усмерен и на другу српску нововековну државу – Црну Гору, у периоду када су њом управљала двојица најугицајнијих цетињских митрополита из династије Петровић-Његош – Петар I и Петар II, као и први световни господар Црне Горе књаз Данило. <i>Практична настава:</i> Читање и тумачење историјских извора и презентације студентских семинарских радова.
Литература: (одабрана поглавља): 1. Микавица, Д. Васин, Г. Нинковић, Н. (2017). <i>Срби у Црној Гори 1496-1918</i>. Никшић: Институт за српску културу. 2. Љушић, Р. (2008). <i>Српска државност 19 века</i>. Београд: СКЗ. 3. Екмечић, М. (1989). <i>Стварање Југославије 1790-1918</i>, књ. 1. и 2. Београд: БИГЗ. 4. Група аутора. (1994). <i>Историја српског народа</i>. књ. V-1. и VI-1. Београд: СКЗ. 5. Распоповић, Р. (1996). <i>Дипломатија Црне Горе 1711-1918</i>. Подгорица: Службени лист.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ОПШТА САВРЕМЕНА ИСТОРИЈА 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 3. година (5. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Упознавање студената с најважнијим историјским појавама, догађајима и процесима у времену од почетка Првог светског рата до почетка Другог светског рата, засновано на резултатима савремених научних истраживања. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, правног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања и критичке анализе историјских извора и литературе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање са приступом проучавања историје XX века, Европска криза и Први светски рат, Упознавање са током рата, најважнијим биткама и политичким променама на крају рата. мировни уговори и њихово спровођење, историја великих светских држава (Италија под фашистима, Француска, Велика Британија, САД, револуција у Русији и СССР, Балкан између два светска рата). у међуратном раздобљу, покретачке снаге међународне политике између два светска рата, политичке кризе тридесетих година и пут ка новом рату, политичке идеологије XX века, теорија и историја фашизма, историја комунизма у XX веку, холокауст. Велика економска криза, државни интервенционизам и почетак кејнзијанске економије. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Јанц, О. (2014). <i>Велики рат</i>. Нови Сад, Београд: Прометеј, РТС. 2. Попов, Ч. (1995). <i>Од Версаја до Данцига</i>. Београд: Службени лист СРЈ. 3. Митровић, А. (1974). <i>Време нетрпељивих: политичка историја великих држава Европе: 1919-1939</i>. Београд: Српска књижевна задруга. 4. Hobsbaum E. (2004). <i>Doba ekstrema. Istorija Kratkog dvadesetog veka 1914-1991</i>. Beograd: Dereta.

Студијски програм: ИСТОРИЈА ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈСКИ ИЗВОРИ О ЈУГОСЛАВИЈИ 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: стицање знања о изворима за историју југословенске краљевине (архивски фондови и збирке, објављени зборници и тематске збирке историјских извора, штампа као историјски извор, аутобиографски извори, историјски споменици и др.) и развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном анализирању и интерпретирању историјских извора за историју југословенске краљевине.
Исход предмета: општа знања о изворима за историју југословенске краљевине и способност за самостално прикупљање, проучавање, критичко промишљање, компаративну анализу, оцењивање и интерпретирање историјских извора о историји југословенске краљевине.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – излагања о архивским, као и објављеним историјским изворима (зборници, тематске збирке), штампи као историјском извору, аутобиографским и другим историјским изворима за проучавање различитих аспеката историје југословенске државе и друштва. <i>Практична настава, вежбе</i> – читање, описивање, критичко промишљање и развијање мултиперспективног приступа у тумачењу релевантних извора за историју југословенске краљевине.
Литература (одабрани документи) Његован, Д. (2017). <i>Документи о присаједињењу Срема, Баната, Бачке и Барање Србији 1918</i> . Нови Сад: Музеј Војводине. Petranović, B. Zečević, M. (1987). <i>Jugoslovenski federalizam: ideje i stvarnost (1914-1988). Tematska zbirka dokumenata</i> . Т. 1-2. Beograd: Prosveta. Petranović, B. Zečević, M. (1988). <i>Jugoslavija 1918-1988. Tematska zbirka dokumenata</i> Beograd: Rad. Petranović, B. Žutić, N. (1990). <i>27. mart 1941. Tematska zbirka dokumenata</i> . Beograd: NICOM. Одломци из одабраних аутобиографских извора (мемоари, дневници, преписка и др.). Одабрана електронска издања историјских извора (сајтови и портали архива, музеја, научних института, дигиталне библиотеке, платформе са аудио и визуелним записима и др.).

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Информатичка писменост 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама рада у Microsoft Windows оперативном систему, претраживања и коришћења Interneta, израде и форматирања докумената у програму Microsoft Word.
Исход предмета Стечена знања ће студенту омогућити ефикасно кориштење рачунара са Windows оперативним системом и рад са датотекама. Упознавање са основама коришћења Интернета обезбедиће вештине неопходне за преузимање садржаја са интернета, претраживање веба и рад са електронском поштом. Студент треба да савлада и елементе обраде текста у програму Microsoft Word са нагласком на писању семинарских радова. Курс обухвата садржаје потребне за полагање следећих основних ECDL (European Computer Driving Licence) модула: „Основе коришћења рачунара“, „Основе коришћења интернета“ и „Обрада текста“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Основе коришћења рачунара (хардвер - делови рачунара, врсте софтвера, ауторско право и лиценца, категорије софтвера, мерне јединице меморије, кодирање знакова, рад са прозорима, подешавање радног окружења, елементи фајл система, управљање фајловима и фолдерима, компресовање и декомпресовање фајлова и фолдера, снимак екрана и прозора). 2. Основе коришћења интернета (рачунарске мреже, Интернет, веб, преузимање садржаја са интернета, претраживање интернета, веб пошта, календар). 3. Обрада текста (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста и пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање, циркуларна писма). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Mark Edward Soper, <i>Windows 10 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Faithe Wempen, <i>Digitalna pismenost za neupućene</i> , Mikro knjiga, Beograd, 2015 Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Informatička pismenost - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (GIMP, Inkscape, LibreOffice Base) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Microsoft Access) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде дигиталних фотографија у програму GIMP, основе рада са векторском графиком у програму Inkscape и да се упозна са основама коришћења база података у програму LibreOffice Base. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада слика“ и „Коришћење база података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Обрада фотографија са програмом GIMP (основни појмови растерске графике, радно окружење програма, основе обраде слика, селектовање, трансформације, цртање и попуњавање површине, ретуширање фотографија, филтери и ефекти, рад са текстом, слојеви, штампање). 2. Рад са програмом Inkscape (основни појмови векторске графике, радно окружење програма, рад са датотекама и сликама, цртање геометријских објеката, селектовање и трансформације, рад са текстом, цртање правих и кривих линија, филтери, штампање). 3. Основе коришћења база података у програму LibreOffice Base (основни појмови, табеле, индекси, везе између табела, унос и претраживање података, упити, обрасци, извештаји). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) The GIMP Documentation Team, <i>GNU Image Manipulation Program User Manual</i> , 2019, https://docs.gimp.org/2.10/en/ Tavmjong Bah, <i>Inkscape: Guide to a Vector Drawing Program</i> , Fifth Edition, 2017, http://tavmjong.free.fr/INKSCAPE/MANUAL/html/ LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ The Document Foundation, <i>Base Handbook - Managing your Data</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/base/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Образовне реформе у Европи
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету. Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању. Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору. Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.
Исход предмета Након успешно савладаног предмета, студент: Дефинише основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету. Објашњава утицај друштвеног контекста на образовни систем. Критички анализира и упоређује различите образовне системе и реформске правце. Уме да процени активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања. Уме да се изрази јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове. Учествују у раду тима и разуме и уважава друго мишљење.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. Образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. Образовање у Србији и процеси интернационализације образовања. <i>Практична настава</i> Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.
Литература: 1. <i>Kvalitetno obrazovanje za sve - izazovi reforme obrazovanja u Srbiji</i> (2004): Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije, str. 155-167. 2. Miočić, I., Ledić, J. i Turk, M. (2016). <i>Europska dimenzija u obrazovanju: pristupi i izazovi</i> . Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. str. 13-37. 3. Gajić, O. (2011). <i>Građansko obrazovanje za demokratiju</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. str. 19-61. 4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: <i>European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development</i> “, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146. 5. Gajić, O. (2007). Toward the European educational space – experiences of teacher education in Serbia, in: <i>Humanities</i> . Miskolc: University of Miskolc. Innovation and technology Transfer Centre, p.p. 69-73. 6. Gajić, O. (2009). Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti, Međunarodna konferencija „Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika – od selekcije do prakse“/ <i>Promoting teacher education from intake system to teaching practise</i> , Zbornik radova sa međunarodne konferencije održane 19-21. maja 2009. (gl. ured. Matti Meri), Jagodina: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, knj.8/1, Tom I, str. 69-76.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Доживотно образовање
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Разумевање значаја доживотног образовања за појединца и савремено друштво. Развијање способности критичке анализе стратегија и пракси доживотног образовања на националном и међународном плану.
Исход предмета Након завршеног курса студент ће бити способан да: разуме темељне појмове и начела концепта доживотног образовања, критички анализира различите стратегије доживотног образовања и могућности њихове практичне примене, активно и одговорно учествују у креирању и реализацији програма доживотног образовања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Ново промишљање друштвеног развоја. Одрживост као узор друштвеног развоја. Конструкт друштва знања. Доживотно образовање као “кључ за 21. век”. Стратегије доживотног образовања. Компоненте доживотног образовања. Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000). Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница). Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције). Формално, неформално и информално образовање. Концепт организације која учи. Професионални развој наставника као облик доживотног образовања. Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање. <i>Практична настава</i> Скице за дискусију у писаној форми за сваку тему. Презентација семинарског рада на предложеном или слободно изабрану тему релевантну за програмске садржаје.
Литература Andevski, M. i Knežević-Florić, O. (2002). <i>Obrazovanje i održivi razvoj</i> . Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine. Commission of the European Communities. (2000). <i>Commission staff working paper. A memorandum on lifelong learning</i> . Brussels, Belgium: European Commission. Radulović, L. (2011). <i>Obrazovanje nastavnika za refleksivnu praksu</i> . Beograd: Filozofski fakultet.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Основе научног новинарства
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са општим карактеристикама и врстама новинарства; упознавање са основним појмовима специјалног типа новинарства – научног новинарства
Исход предмета Овладаност основним знањима о професији, као и о специфичностима типа научног новинарства.
Садржај предмета Теоријска настава 1. Опште карактеристике новинарства као професије; 2. Наука и друштво; 3. Кратка историја научног новинарства; 4. Како постати научни новинар 5; Пут до научне приче; 6. Писање о науци (за штампане, електронске и нове медије) 7. Научно новинарство у дигитално доба; 8. Студије случаја; 9. Каријера у научном новинарству. 10. Анализа семинарских радова са дискусијом.
Литература Англер, В. Мартин (2020). <i>Увод у научно новинарство</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Валић Недељковић, Дубравка и Пралица, Дејан (2019). <i>О новинарству и новинарима – друго прерађено и допуњено издање</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. (изабрана поглавља) Ласло, Пјер (2015). <i>Научна комуникација – практични водич</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Пралица, Дејан и Баровић, Владимир (2012). Новинарство (не)затворена професија. У: <i>Криза и перспектива знања и науке – зборник радова са међународног научног скупа 'Наука и савремени универзитет 1'</i> . Ниш: Филозофски факултет. Стр. 391-400.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме библијске књижевности (грех и праштање), антике (епска парадигма, трагедија као сукоб закона и обичајности) и раног модерног доба. Студенти се такође упознају са токовима самообликовања модерног човека у раздобљу ренесансе (универзални човек, људско достојанство, хуманизам, индивидуализам, учено незнање, хумор и медицинска теорија хумора). Коначно, кроз лик Кандида ће бити отворена расправа о пројекту просвећивања, док ће лик Фауста послужити као основ за дискусију о модерном херојству знања и о напетости између појединца и заједнице.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука.
Садржај предмета Уводна дискусија: класици и књижевни канон. <i>Еп о Гилгамешу</i> (теме, структура, утицај на западни канон). <i>Књига о Јову</i> и стари пут грешника у светској књижевности. Библија као велики код западне књижевности. Борхесова идеја о четири типа приче (потрага, освајање града, повратак ратника, и смрт бога). Одисеј као претеча типичног књижевног јунака, појединца који је израз читаве једне цивилизације. Аристотелова <i>Поетика</i> као темељ западне књижевности. Антиголина као парадигма трагичне јунакиње. Анализа Сократових идеја везаних за однос знања и незнања и њихово повезивање са хришћанском традицијом мудре лудости. Дантеов силазак у подземни свет и хришћанска уметност. Дубине људске душе: Петраркино писмо о успону на планину Венту. Анализа Еразмове <i>Похвале лудости</i> као архетипског текста „лудачке књижевности“. Дон Кихот као компендиј ренесансног хумора. Модерни роман, модерна субјективност и проблем приповедача. Монтењев идеал самообликовања човека. Љубав и патња: <i>Ромео и Јулија</i> и идеја о љубави у рано модерно доба. Хамлет као израз сложених интелектуалних и моралних токова модерности. Волтеров <i>Кандид</i> и просветитељска парадигма. Фаустов пут од средњовековног мита до модерног индивидуализма.
Литература <i>Примарна:</i> <i>Еп о Гилгамешу</i> (избор). <i>Књига о Јову</i>. Хомер, <i>Одисеја</i> (избор, прев. Милош Ђурић). Софокле, <i>Антигона</i>. Платон, <i>Одбрана Сократова</i>, прев. М. Ђурић, Београд, 1982; Данте, <i>Пакао</i> (више превода, М. Комбол, К. Мићевић); Еразмо, <i>Похвала лудости</i>, прев. Д. Невенић Грабовац, Београд, 2000; Монтењ: <i>Огледи</i>, превод М. Ђорђевић, Београд, 1999 (избор); Сервантес: <i>Дон Кихот I</i>, превод Ђ. Поповића, Д. Вртунског или А. Манчић; В. Шекспир, <i>Ромео и Јулија</i>, прев. Ж. Симић, С. Пандуровић, Београд, 2012 (или неко друго издање); <i>Хамлет</i>, прев. Живојин Симић, Сима Пандуровић (више издања); Волтер, <i>Кандид</i>, прев. Милан Предић (више издања); Гете, <i>Фауст</i>, прев. Бранимир Живојиновић (више издања). <i>Секундарна:</i> Милош Ђурић, <i>Историја хеленске књижевности</i> (више издања); Рене Жирар, <i>Стари пут грешника</i>, Нови Сад, 1989; Франческо де Санктис, "Данте Алигијери", <i>Критички</i>

есеји, Београд, 1960, стр. 33-118; Леон Алкен, *Еразмо међу нама*, Н. Сад, 1994; Ерих Ауербах, *Мимесис*, Београд, 1978 (погл. XII о о Монтењу, XIV о Сервантесу); Љиљана Павловић-Самуровић, *Књига о Сервантесу*, Београд, 2002; В. Гвозден, «Љубав и патња», поговор у В. Шекспир, *Ромео и Јулија*, Београд, 2012; Веселин Костић, *Стваралаштво Виљема Шекспира I и II*, Београд, 1994. Denis de Rougement, *Ljubav i Zapad*, Matica hrvatska, 1974; Е. Ауербах, "Прекинута вечера", *Мимезис*, Београд, 1978, стр. 396-408. Томас Ман, "О Гетеовом *Фаусту*", *Ствараоци и дела*, Нови Сад, 1952, стр. 152-198.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у тумачење производа културне индустрије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Полазници курса треба да се упознају са појмовима културе, културне индустрије и масовне културе, као и са теоријским претпоставкама и перспективама помоћу којих је могуће интерпретирати производе културне индустрије.
Исход предмета Полазници курса ће бити оспособљени да практично примене теоријске поставке у тумачењу производа културне индустрије, као и да идентификују идеолошке наносе у овим производима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам културе. Појам културне индустрије и индустрије забаве. Различити углови концептуализације производа културне индустрије. Франкфуртске школа. Британска школа студија културе. Слика света и културна индустрија. <i>Практична настава</i> Анализа производа индустрије културе у различитим земљама и цивилизацијама, идентификовање кључних идеолошких тачака у поменутим производима, разоткривање начина на који производи културне индустрије (филмови, серије, романи, видео игре) утичу на обликовање слике света њихових потрошача.
Литература 1. Стивен Гринблат, „Култура“, Златна греда, новембар, 2004, стр. 40. 2. Џонатан Калер, „Књижевна теорија”. <i>Летопис Матице српске</i> , 475/3, стр. 2005, 333-355 3. Макс Хоркхајмер, Теодор Адорно, <i>Дијалектика Просветитељства</i> , Веселин Маслеша, Сарајево, 1989, стр. 126-173 4. <i>Студије културе: зборник</i> . приредила Ј. Ђорђевић, Службени гласник, Београд, 2009. (избор) 5. Слободан Владушић, Књижевност и коментари, Службени гласник, Београд, 2017, стр. 297-316.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Мотивација за учење
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: - теоријским моделима и методологијом истраживања мотивације у школском контексту; - мотивационим детерминантама школског постигнућа и тешкоћа у учењу; - специфичним врстама мотивације за учење природних и друштвених области; - релацијама мотивације за учење, селф-концепта, самоефикасности и саморегулисаног учења; - контекстуалним и диспозиционим чиниоцима мотивације за учење; - релацијама мотивације и емоција у школском контексту; - имплицитним уверењима, ефикасношћу и мотивацијом за рад наставника у школи.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - Препозна мотивационе чиниоце који обликују учење; - Планира и примењује поступке за подстицање мотивације за учење; - Осмисли и реализује различите дугогочне програме за подстицање мотивације у раду са ученицима; - Примењује стечена знања кроз различите приступе у раду са родитељима и наставницима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Одређење опште и специфичне мотивације за учење; мотивациони чиниоци успешног учења; - Селф-теорије мотивације за учење: теорија самоефикасности, теорија самовредновања и теорија самодетерминације; - Мотивација за учење из перспективе атрибуција, очекивања и вредности, имплицитних уверења и циљних оријентација ученика; - Саморегулисано учење – мотивационе компоненте; - Диспозициони чиниоци мотивације за учење: пол, интелектуалне способности и особине личности ученика; - Контекстуални чиниоци мотивације за учење: улога и карактеристике родитеља, наставника и вршњачке групе; - Интеракција емоција и мотивације у школском контексту; - Мотивација наставника за подучавање и усавршавање. <i>Практична настава</i> - Практична примена теорија мотивације у циљу поспешивања учења кроз студије случаја; - Израда и презентација семинарског рада – осмишљавање и реализација програма за подстицање мотивације за учење.
Литература 1. Wentzel, K. R., & Miele, D. B. (2016). <i>Handbook of Motivation at School</i>. New York & London: Routledge, Taylor & Francis Group. 2. Reeve, J. (2014). <i>Razumijevanje motivacije i emocija</i>. Beograd: Sinapsa edicije. 3. Elliot A. J., & Dweck C. S. (2007). <i>Handbook of Competence and Motivation</i>. New York & London: The Guilford Press.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Основе академског писања (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са поступцима који се примењују у истраживању, академском читању и писању.
Исход предмета Студенти су упознати са традиционалним и новим моделима научне комуникације, са врстама академских радова и са стандардима коректног цитирања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи услови за добру писменост. Врсте академско-научних текстова. Избор теме академског рада. Стручна литература. Цитирање, плагијат, библиографија. Критичко читање и прављење бележака. Композиција текста, кохеренција реченица и параграфа, граматичка коректност. Правила квалитетног писања. Апстракт и кључне речи. Есеј. Рецензија. Семинарски рад. Научни рад. Креативно писање. Писање и његова презентација.
Литература Umberto Eco. 2003. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz. Richard Aczel, 2000. Hogyan írjunk esszét? Budapest: Osiris. Majoros Pál. 1997. Kutatásmódszertan, avagy hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Gyurgyák János. 1997. Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris. Fercsik Erzsébet. 2003. Dolgozatírás felsőfokon. Budapest: Krónika Nova, 2003. Kuziak, Michail-Rzepczynski, Slavomir. 2004. Tanuljunk meg írni! Budapest: Magyar Könyvklub. Bertáné Németh Ágnes. 2002. Az irodalomkutatástól a hivatkozásig. Hallgatói segédlet. Pécs: PTE Könyvtára.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Усмено и писмено изражавање у академском окружењу
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са вештинама потребним за академске студије, и језиком и стилем усмене и писмене академске комуникације и изражавања.
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да ефикасно прате усмена излагања академског типа, да учествују у групним дискусијама на задате теме, као и да самостално организују и представе сопствено излагање. Такође, биће упознати са појмом академске етике, и начинима навођења извора, те оспособљени за писање академских текстова различитих врста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте академског говора. Академски монолог и интерактивност. Стратегије за ефикасно слушање академског излагања. Препознавање језика који сигнализира важне информације у оквиру излагања, и стратегије њиховог бележења. Стратегије академског вођења разговора. Начини показивања интересовања за предмет дискусије и прикључивање. Аргументовање сопственог мишљења. Вођење групне дискусије. Прављење веза између сопствених и туђих идеја. Развијање групних дискусија на задате теме. Врсте академских писаних форми. Стратегије презентовања садржаја у писменој и усменој форми. Одабир адекватне теме и организовање садржаја. Структура усмених и писмених форми излагања садржаја. Академски стил изражавања. Уважавање публике. Елементи уверљивости. Усмено и писмено изражавање и технологија. Анализа одабраних узорака усменог излагања и писаних форми. Фокусирано сумирање циљног садржаја.
Литература Банђур, В. (2007). <i>Академско писање</i> . Ужице: Учитељски факултет. Боеглин, М. (2015). <i>Академско писање корак по корак</i> . Нови Сад: Академска књига. Карнеги, Д. (2006). <i>Како брзо и лако савладати говорничку вештину</i> . Београд: Народна књига. Милатовић, В. (2007). <i>Усмено и писмено изражавање</i> . Београд: Рачунарски факултет: СЕТ. Сарцент, Е. и Ферон, Т. (2016). <i>Вештина разговора</i> . Београд: Sezam Book. Суботић, Г. (ур.) (2017). <i>Говори који су променили свет</i> . Београд: Evro Book. Трејси, Б. (2016). <i>Моћ говора</i> . Београд: Финеса. Шипка, М. (2011). <i>Култура говора</i> . Нови Сад: Прометеј. Шуваковић, У. (2010). <i>Академско писање у друштвеним наукама</i> . Београд: Досије.

Студијски програм: ОАС сви студијски програми
Назив предмета: Српски језик: Основи језичке културе и писмености
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: предмет није предвиђен за модуле на ЖКК – Српски језик и књижевност и Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Циљ предмета: Проширивање знања о језичком стандарду и систематизација чињеница и побољшавање способности за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију.
Исход предмета Студент је способан да валидно конципира разнородне функционалностилске исказе – ортоепски и ортографски узуси; да уочи и превазиђе најчешћих огрешења о норму на граматичком, лексичком и стилском нивоу; да ваљано структурира текст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Стандардни језик – појам; норма; нормативни приручници. 2. Ортоепска и ортографска норма – правила дистрибуције акцената; правопис – фонолошки и морфофонолошки. 2.1. Систематизација правописних правила – проблеми и недоумице (велико слово; гласовне промене у правопису; интерпункција; скраћенице; акроними; састављено и растављено писање; транскрипција). 3. Морфолошко-синтаксичка норма – неправилности у области падежне проблематике, конгруенције, рекције и употребе глаголских облика; ред речи – положај енклитика. 4. Лексичка норма – семантичко-прагматичке неправилности (неодговарајућа лексика; плеоназми; таутологије; гомилање синонима и блискозначница; англицизми). 5. Текстуелна норма. 5.1. Преглед типова и врсте текстова – информативни, нормативни, аргументативни, инструктивни, наративни. 5.2. Врста текста и избор лексичких и граматичких средстава. 6. Стилска (жанровска) норма. 6.1. Језички варијетети према медијуму остварења (говор – писање). 6.2. Статус говореног и писаног језика. 6.3. Одлике типичног говореног / усменог и писаног језика. 6.3.1. Разговорни језик и разговорни стил; књижевни језик / говор / стил. 7. Језик науке / научни стил. 8. Административни стил. 8.1. Бирокупатизација језика. 9. Језик медија. 10. Прагматичка (контекстуална) норма. 10.1. Ословљавање и обраћање у писаном и усменом исказу. 10.2. Намеравао и протумачено значење. <i>Практична настава:</i> Рад на тексту – кориговање грешака на свим нивоима; стилске вежбе – писање валидних текстова с обзиром на граматичко устојствоо и лексички регистар појединих стилова. Коришћење речника за различите намене и свих језичких приручника.
Литература: Ивић, Павле и др (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига, 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Klikovac, Duška. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: Biblioteka XX vek. 147–207. Mrazović, Pavica. <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . (2009). Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 668–749. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурица. (2017). <i>Правопис српскога језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Prčić, Tvrtko. (2011). <i>Engleski u srpskom</i> . Novi Sad: Zmaj. 24–51. Radovanović, Milorad. (2003). <i>Sociolingvistika</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 186–197. Радовановић, Милорад и др. (1996). <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 143–159. <i>Речник српскога језика</i> (ур. Николић, М.) (2007). Нови Сад: Матица српска. Subotić, Ljiljana i dr. (2012). <i>Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka]. 96–105.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Језик и култура
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање теоријских знања о језику и његовом специфичном односу према култури.
Исход предмета Оспособљеност за примену стечених теоријских знања у наставној пракси или даљим истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Језик: дефиниција и његове функције. 1.1. Порекло језика и његов развој (научне и наивне представе о пореклу језика). 1.2 Лингвистика као наука о језику. 2. Појам културе и цивилизације. 2.1. Преглед теорија о култури и цивилизацији: рационалистичке и метафизичко-ирационалистичке теорије културе. 2.2. Елементи културе: култура као систем симболичких облика (симбол, алегорија, знак и језик), магија, религија, мит. 2.3. Психоаналитичка теорија архетипова и митова К. Г. Јунга: симбол као искуство колективно несвесног; симболи – конкретизације архетипова. 3. Антропологија и културологија. 4. Распрострањеност језика и култура и њихова разноликост. 5. Настанак цивилизација и њихова обележја. 5.1. Древне цивилизације: Сумер, Вавилон, Египат, Лепенски Вир, Грчка. 5.2. Одлике културе Истока и Запада. 5.3. Хришћанска цивилизација. 6. Проблем односа између језика и културе: језик као компонента и оруђе културе. 6.1. Веза између појединачних култура и језика. 6.2. Заједнице језичких корисника. 6.3. Језик и културни идентитет. 6.4. Теоријска промишљања о односима између језика, културе и мишљења (В. Хумболт, Ф. Боас, Е. Сапир и Б. Ли Ворф) и рађање антрополошке лингвистике / етнолингвистике. 6.5. Теорија језичке релативности. 7. Одједи теорије језичке релативности у савременим истраживањима односа између језика и културе. 7.1. Лексикон као кључ за културну психологију (у теорији Ане Вјежбицке). 7.2. Етнолингвистичка школа Никите Толстоја. 7.3. Основне поставке лингвокултурологије: интерсемиотичка транспозиција; предмет лингвокултуролошких истраживања – безеквивалентна лексика, лексичке и концептуалне празнине, јединице које чувају трагове обичаја, обреда, веровања; јединице у које су уграђени стереотипи, архетипови, симболи и сл. 7.4. Фразеолошки и паремиолошки фонд као садржалац културних информација. 7.5. Пример 1: примена методе бинарних опозиција у фразеологији (бог–ђаво, леп–ружан, добар–зао, истина–лаж). 7.6. Пример 2: слика природе вербализована језичким јединицама окупљеним око лексема <i>камен, земља, дрво, змија</i>. <i>Практична настава</i> Литература 1. Бернард Комри, Стивен Метјуз и Марија Полински, <i>Атлас језика</i>, Вараждин: Станек д.о.о., 2003. 2. Милорад Радовановић, <i>Социolingвистика</i>, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003. 3. Ранко Бугарски, <i>Језик и култура</i>, Београд: Библиотека XX век, 2005. 4. Едвард Сапир, <i>Језик</i>, Нови Сад: Дневник, 1992. 5. Бенцамин Ли Ворф, <i>Језик, мисао, стварност</i>, Београд: Београдски издавачко-графички завод, 1979. 6. Никита Толстој, <i>Језик словенске културе</i>, Ниш: Просвета, 1995. 7. Цери Мур, <i>Увод у антропологију: теорије и теоретичари културе</i>, Загреб: Наклада Јасенски и Турк, 2002. 8. Сретен Петровић, <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја штампа, 2005.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Румунска култура
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О РУМУНСКОЈ КУЛТУРИ И НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ ВЕЗЕ СА ДРУГИМ НАУКАМА И УМЕТНОСТИМА.
Исход предмета: СТУДЕНТИ ЗНАЈУ ГРАДИВО ИЗ РУМУНСКЕ КУЛТУРЕ.
Садржај предмета: Појам културе. Културне вредности. Културни идентитет. Прве културе на румунском тлу; Историја Румуније—главна дешавања; Први народи на територији тадашње Румуније; Формирање румунског народа; Формирање првих румунских држава: Трансилваније, Мунтеније и Молдавије; Настанак румунског језика; Румунско писмо; Први текстови на румунском језику писани ћирилицом; Историја румунског књижевног језика; Историја румунске књижевности—опште карактеристике и најпознатији писци и дела Савремена култура у Румунији; Историја румунског позоришта; Развој румунске кинематографије и утицај европског и америчког филма на румунску кинематографију; Филмска, забавна и народна музика. Знамените личности румунске културе и најпознатији румунски уметници; Румунски филозофи; Правци и тенденције у савременој култури, поезији и прози; Фолклор и румунска уметност: обичаји, народне игре и народна ношња. Румунска керамика. Румунска архитектура; Румунска духовност. Румунска митологија. Традиционална румунска кухиња. Румунска славља и румунске традиције. Најпознатије румунске културне личности у иностранству. Мултикултуралност, интеркултуралност и транскултуралност; Природне лепоте Румуније.
Литература: Avram, Mioara; Marius Sala (2001). <i>Faceți cunoștință cu limba română</i> . Cluj: Echinox. Dramba, Ovidiu (2004). <i>Literatură, cultură, civilizație</i> . București: Saeculum. Lovinescu, Eugen (1972). <i>Istoria civilizației române moderne</i> . București: Editura Științifică. Mehedinți, Simion (2007). <i>Civilizație și cultură</i> . București: Trei. Noica, Constantin (1993). <i>Modelul cultural european</i> . București: Humanitas. Zamfirescu, Dan (1969). <i>România – pământ de civilizație și sinteză</i> . București: Editura pentru Literatură

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у дигиталну хуманистику
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са концептима и могућностима које дигитална хуманистика пружа у различитим контекстима.
Исход предмета Студент је способан да примењује савремене рачунарске и информационе технологије у различитим контекстима; да овлада вештинама које му омогућавају широк приступ дигиталним подацима, садржајима и информацијама; да примени стечена знања у пракси.
Садржај предмета Дигитална хуманистика – појам, технике истраживања, развој, методологија. Аналогно и дигитално. Онтологија и епистемологија. Од хуманистике до дигиталне хуманистике. Кибернетски дискурс. Кибернетика и уметност. Оквир дигиталних компетенција. Дигитално доба. Процес дигитализације. Сајбер простор. (Де)колонизација знања и технологија. Курирање. Киборг. Природни језици. Дигитални алати, ресурси и средства. Дигитални код и софтвер. Платформе и њихова примена. Иновативни пројектни модели. Мултимедијалност. Базе података. Трансформација неструктурираног текста у структурирани. Нове матрице података. Хипертекстуално уређивање. Конструкција базе текстова. Кориснички интерфејс. Дигитални медији и садржаји. Метамедији. Дигитални текст. Дигитална култура. Визуализација културе. Дигитална уметност. Дигитална културна баштина. Дигитална хуманистика и знање. Дигиталне технологије истраживања и проучавања историје. Одрживост пројеката дигиталне хуманистике. Дигитална хуманистика 2.0. Дигитална етика. Дигитална хуманистика у Србији и свету.
Литература Andevski M., Arsenijević, J. i M. Vidaković (2013). Tipovi znanja na Web 2.0. U: D. Golubović (ur.), <i>Tehnologija, informatika i obrazovanje: stanje i problemi, ciljevi i mogućnosti, promjene i perspektiva: međunarodni simpozijum</i>. Banja Luka: Filozofski fakultet, 229–236. Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i>. Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Popović, D. (2015) Digitalization of books and its impact on educational praxis at University level. In: I. Roceanu (ed.), <i>Rethinking education by leveraging the eLearning pillar of the Digital Agenda for Europe</i>, Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 484–488. Popović, D. (2016). New Culture of Learning and New Learning of Cultures: Rethinking Methodology and Potential of e-Learning, In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning Vision 2020!</i> Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 426–431. Pralica, D. (2015). Digital Media Technologies and the Perspectives of Virtual Education – Opinions of Students and Professors at the Department of Media Studies, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning and Software for Education</i>. Vol. 3. Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 137–141. Ћ, R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203-211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i>. London; New York: Routledge. E., Kukić, D. (2016). Upravljanje projektima digitalne humanistike. <i>Media and communication: international scientific journal of media, communication, journalism and public relations</i>. Bijelo Polje: Akademija društvenih nauka, 127-144 f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i>. London; New York: Routledge.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Савремени демографски процеси
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов: Нема посебних услова за похађање предмета
Циљ предмета Курс би требао да упозна студенте са проблемима везаним за примену статистичких и демографских метода и техника у структуралној и динамичкој анализи становништва и његових сегмената. Осим тога, курс би садржавао и нека питања која се односе на моделирање становништва и на демографске пројекције.
Исход предмета Студенти су оспособљени да самостално решавају истраживачке проблеме овладавањем адекватних статистичких и демографских метода.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет демографије, извори података и планирање демографских истраживања; структуре становништва; природно кретање становништва, механичко кретање становништва, фертилитет и репродукција становништва, модели становништва, витални догађаји, демографски модели и процеси, пројекције становништва, домаћинства. <i>Практична настава</i> Припрема студената за израду самосталног плана истраживања и решавања постављених проблема путем статистичке и демографске анализе.
Литература Baletić-Wertheimer, Alica (1999). Stanovništvo i razvoj. Zagreb: Mate. Đurđev B. (2001). Osnovne tehnike u demografiji. Novi Sad: Biblioteka znanja. Bobić, Mirjana (2007). Demografija i sociologija. Veza ili sinteza. Beograd: Službeni glasnik. Nikitović, Vladimir (2010). Demografska budućnost Srbije. Imigracija kao izvesnost? Beograd: Službeni glasnik

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Популарна култура и животни стилови
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: упис на одговарајућу годину студија
Циљ предмета: Упознавање са најважнијим социолошким приступима у изучавању популарне културе и животних стилова; усвајање знања о садржају и утицају популарне културе и животних стилова, посебно у савременом свету; овладавање научно-категоријалним апаратом за разумевање и истраживање популарне културе и животних стилова; оспособљавање за аналитичко и критичко сагледавање садржаја популарне културе и животних стилова; развијање способности за вредновање културних творевина и садржаја различитог нивоа.
Исход предмета: Студенти су упознати са најважнијим социолошким приступима у изучавању популарне културе и животних стилова; усвојили су знања о садржају и утицају популарне културе и животних стилова, посебно у савременом свету; овладали су научно-категоријалним апаратом за разумевање и истраживање популарне културе и животних стилова; оспособљени су за аналитичко и критичко сагледавање садржаја популарне културе и животних стилова; развили су способности за вредновање културних творевина и садржаја различитог нивоа.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> – проблеми одређења популарне културе и њеног разграничења од масовне културе; проблеми друштвене, културне и техничке условљености популарне културе; популарна култура, животни стилови и потрошачко друштво; вредносне оријентације, популарна култура и животни стилови; међусобна условљеност субкултура, популарне културе и животних стилова; савремени друштвени процеси, глобализација, популарна култура и животни стилови; животни стилови, друштвена структура и социјална стратификација; популарна култура, животни стилови и слободно време; проблеми индивидуализације и идентитета у популарној култури и животним стиливима. <i>Практична настава</i> – Проучавање базичне литературе и проблемских студија из социологије популарне културе и животних стилова, дискусије о прочитаним проблемима, њиховом научном значају и друштвеним и културним последицама.
Литература <i>Основна:</i> Lazar, Žolt, Dušan Ristić (2020): <i>Uvod u popularnu kulturu i životne stilove</i> . Novi Sad. <i>Шупа:</i> Čejni, Dejvid (2003): <i>Životni stilovi</i> . Beograd: Clio. Đorđević, Jelena (2009): <i>Postkultura</i> . Beograd: Clio. Đorđević, Jelena (prir.) (2012): <i>Studije kulture</i> . Beograd: Službeni glasnik. Fisk, Džon (2001): <i>Popularna kultura</i> . Beograd: Clio. Gandl, Stiven, Klino Kasteli (2007): <i>Glamur</i> . Beograd: Clio. Tomić Koludrović, Inga, Anči Leburic (2002): <i>Sociologija životnog stila</i> . Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.

Студијски програм/студијски програми : Сви студијски програми (осим ОАС Социологија)
Врста и ниво студија: ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ
Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА ОБРАЗОВАЊА
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Овладавање неким основним социолошким појмовима, како би студенти могли разумети основне друштвене проблеме везане за образовање; упознавање са образовањем као производом и чиниоцем друштвеног развоја и његовом улогом у целокупном животу друштва; сагледавање функције образовања у савременим друштвеним процесима; разматрање друштвеног положаја учесника у образовном процесу, односа унутар образовног процеса и зависности образовања од друштвених вредности, интереса, потреба и норми.
Исход предмета Усвајање неких основних социолошких појмова; усвајање социолошких сазнања о образовању; овладавање научно-категоријалним апаратом за сагледавање друштвеног контекста и значаја образовања; развијање критичког приступа процесу образовања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Социологија и социологија образовања - Предмет и конституисање социологије образовања – Основни социолошки приступи образовању – Образовање, васпитање и обучавање - Друштво, вредности и образовање – Може ли образовање променити друштво - Образовање и професије – Образовање и људски ресурси – Компензацијско образовање - Технологија и образовање – Култура, религија и образовање – Образовање и еманципација
Литература Коковић, Д. (2009). <i>Социологија образовања</i>. Бања Лука: НУБЛ. Марковић Крстић С, Милошевић Радуловић Л. (2016). <i>Хуманистичка димензија образовања младих у контексту савремених друштвених промена</i>. Ниш: Филозофски факултет.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА РУСИЈЕ (1801-1917)
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 3. година (6. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Русије у деветнаестом веку. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Русије у дугом деветнаестом веку самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о историјским предусловима, контексту, субјектима, чиниоцима и најважнијим догађајима значајним за историју Русије у деветнаестом веку. Ту спадају: учвршћење централне власти у Русији, сукоб традиционалистичких и прозападних струја око политичке али и религијско-културне оријентације руског друштва. Русија као Империја на европској сцени наполеоновског доба, Русија у новом европском поретку свете алијансе, унутрашње реформе, коначно укидање феудализма, нови изазови за систем самодржавља – сукоб са левичарима, нихилистима и револуционарима, владавина последњег Романова. <i>Практична настава: Вежбе</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Bilington, Dž. (1998). <i>Ikona i sekira: Istorija ruske kulture, jedno tumačenje</i>. Beograd: Rad. 2. Živanov, S. (2002). <i>Rusija na prelomu vekova: poslednje decenije ruskog carstva od završetka Krimskog do početka Prvog svetskog rata (1855-1914)</i>. Beograd: Službeni list SRJ. 3. Оболенски, Д. (2003). Историја Русије. Београд: СЛЮ. 4. Ковачевић, Д. М. (2012). <i>Русија у међународним односима 1856-1894: од Кримског рата до савеза са Француском</i>. Београд: Службени гласник. 5. Miljukov, P. Senjobos, Š. Ezenman, L. (2009). <i>Istorija Rusije</i>. Zagreb.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета: Стицање знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје југословенске државе од 1941. до њене дезинтеграције деведесетих година 20. века, развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта историје југословенске државе за време и после Другог светског рата.
Исход предмета: Знања и способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје југословенске државе од 1941. до деведесетих година 20. века самостално идентификују, описују и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – излагања о историјским догађајима, проблемима и процесима из историје југословенске државе за време Другог светског рата (Априлски рат, стварање НДХ, окупациони режими успостављени 1941. године на подручју Краљевине Југославије, положај и политика владе у избеглиштву; антиокупациони покрети на подручју Југославије, оружани устанци, стварање ослобођених територија, грађански рат, револуција под вођством КПЈ и стварање нових органа власти, савезничка политика према југословенском питању итд.); о различитим аспектима историје Југославије после Другог светског рата и током друге половине 20. века (међународном положају и односима, посебно сукобу са СССР-ом и његовим последицама; о државном уређењу, структури становништва, друштвеним односима, политичким, економским и културним приликама; кризи политичког и економског система и процесима политичке и економске дезинтеграције Југославије). <i>Практична настава, вежбе</i> – читање, критичко промишљање, подстицање развоја мултиперспективног приступа у описивању и тумачењу резултата научних истраживања различитих аспеката историје југословенске државе од 1941. до деведесетих година 20. века.
Литература (одабрана поглавља): Petranović, B. (1988). <i>Istorija Jugoslavije</i> . II-III. Beograd: Nolit. Petranović, B. (1992). <i>Srbija u Drugom svetskom ratu</i> . Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar. Димић, Љ. (2001). <i>Историја српске државности. Књига III. Србија у Југославији</i> . Нови Сад: Платонеум и др.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИОГРАФИЈА О ЈУГОСЛАВИЈИ 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Стицање знања о историји проучавања различитих аспеката (државноправног, уставног, политичког, друштвеног, економског, културног итд.) историје Југославије за време Другог светског рата и социјалистичке Југославије до дезинтеграције југословенске државе: о најзначајнијим историчарима, научним установама, научној продукцији. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању публикованих резултата научних истраживања историје Југославије.
Исход предмета: Знања о историји проучавања различитих аспеката (државноправног, уставног, политичког, друштвеног, економског, културног итд.) историје Југославије за време Другог светског рата и социјалистичке Југославије до дезинтеграције југословенске државе: о најзначајнијим историчарима, научним установама, научној продукцији. Способност критичког промишљања и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању публикованих резултата научних истраживања историје Југославије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – излагања о најзначајнијим историографским делима о политичком (монографије о политичким странкама, коалицијама, лидерима, идејама), економском (аграрне реформе, колонизације, пољопривреда, индустрија, занатство, финансије итд.), друштвеном и културном аспекту историје Југославије за време Другог светског рата и социјалистичке Југославије (друштвени односи, положај националних и верских заједница, друштвени слојеви – сељаштво, радништво, елите – установе културе и просвете итд.), о међународном положају и међународним односима југословенске државе за време Хладног рата, о дезинтеграцији југословенске државе <i>Практична настава, вежбе</i> – радионице о одабраним историографским делима (представљање објављених научних расправа, чланака, студија, монографија) и стваралачким опусима појединих угледних историчара (анализа избора теме, примењених истраживачких метода и техника, метода излагања резултата научних истраживања, структуре и композиције научних радова и сл.).
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): Petranović, B. (1984). <i>Istoriografija i revolucija</i> . Beograd: Prosveta. Петрановић, Б. (1994). <i>Историчар и савремена епоха</i> . Београд: Војска. Stanković, Đ. (1988). <i>Iskušenja jugoslovenske istoriografije</i> . Beograd: Rad. Станковић, Ђ. (1992-1994). <i>Изазов нове историје</i> . 1-2. Београд: Војноиздавачки новински центар – Војска. Станковић, Ђ. Димић, Љ. (1996). <i>Историографија под надзором</i> . Прилози историји историографије. 1-2. Београд: Службени лист СРЈ. Одабрана дела из историографске продукције о различитим темама из историје Југославије.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈСКИ ИЗВОРИ О ЈУГОСЛАВИЈИ 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: стицање знања о изворима за историју Југославије за време и после Другог светског рата до распада државе деведесетих година XX века (архивски фондови и збирке, објављени зборници и тематске збирке историјских извора, штампа као историјски извор, аутобиографски извори и др.), као и развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању извора за историју Југославије за време и после Другог светског рата и током друге половине XX века.
Исход предмета: општа знања о историјским изворима о Југославији (архивским и објављеним) и способност за самостално прикупљање, проучавање, критичко промишљање, компаративну анализу, оцењивање и интерпретирање разноврсних историјских извора за историју југословенске државе и друштва.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – излагања о архивским, као и објављеним историјским изворима (зборници, тематске збирке), штампани као историјском извору, аутобиографским и другим историјским изворима за проучавање различитих аспеката историје југословенске државе и друштва за време и после Другог светског рата до дезинтеграције Југославије крајем 20. века. <i>Практична настава, вежбе</i> – читање, описивање, критичко промишљање и развијање мултиперспективног приступа у тумачењу најважнијих извора за историју Југославије за време Другог светског рата и током друге половине XX века.
Литература (одабрани документи) Нешовић, С. и Петрановић, Б. (1983). <i>АВНОЈ и револуција</i> , Београд: Народна књига.. Petranović, B. i Zečević, M. (1987). <i>Jugoslovenski federalizam: ideje i stvarnost (1914-1988). Tematska zbirka dokumenata</i> . Т. 1-2. Beograd: Prosveta. Petranović, B. i Zečević, M. (1988). <i>Jugoslavija 1918-1988. Tematska zbirka dokumenata</i> Beograd: Rad. Одломци из одабраних аутобиографских извора (мемоари, дневници, преписка и др.). Одабрана електронска издања историјских извора (сајтови и портали архива, музеја, научних института, дигиталне библиотеке, платформе са аудио и визуелним записима и др.).

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ОПШТА САВРЕМЕНА ИСТОРИЈА 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 3. година (6. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Упознавање студената с најважнијим историјским појавама, догађајима и процесима у времену од краја Другог светског рата до краја XX века, засновано на резултатима савремених научних истраживања. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, правног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања и критичке анализе историјских извора и литературе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Други светски рат, ток рата, најважније битке и политичке иницијативе, мировни уговори после рата, историја великих светских држава у послератном раздобљу (Британија од Черчила до Мејдора; подељена Немачка, привредно чудо, источна политика Вилија Бранта, уједињење, ера Хелмута Кола, Француска Четврта и Пета република, од де Гола до Митерана и Ширака; Италијанска економија и криза политичког система, Шпанија под Франком и почетак демократије; САД, Политика обуздавања, борба за грађанска права, Мартин Лутер Кинг, рат у Вијетнаму, афера Ватергејт, контракултура, Црвени страх, субурбанизација, Реган и реформе, униполарни свет, Клинтонов реформизам и интервенционизам; Источна Европа, побуне 1956. и 1968. крај блоковске поделе света; Успон Јапана и Кине, блиски, средњи и далеки Исток, деколонизација и хладноратовски интервенционизам у Африци, Историја Латинске Америке), покретачке снаге међународне политике после Другог светског рата, блоковска подела света и Хладни рат. Историја Европе, европске идеје, историја Европске Уније, Источне Европе, САД и Совјетског савеза, блоковска подела света и трећи свет, крај биполарног света, тријумф САД. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Hobsbaum E. (2004). <i>Doba ekstrema. Istorija Kratkog dvadesetog veka 1914-1991</i>. Beograd: Dereta. 2. Bivor, E. (2014). <i>Drugi svetski rat. I-II</i>. Beograd: Laguna. 3. Лакер, В. (1999). <i>Историја Европе 1945-1992</i>. Београд: CLIO. 4. Гедис, Џ. (2003). <i>Хладни рат: ми данас знамо</i>. Београд: CLIO. 5. Calvocoressi, P. (2003). <i>Svjetska politika nakon 1945</i>. Zagreb: Globus.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: Историја Срба у Хабзбуршкој монархији (1790-1918) 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана трећа година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са главним токовима српске историје на територији Хабзбуршке монархије у периоду од Благовештенског сабора до краја Првог светског рата. Развијање способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања и методологије научног истраживања.
Исход предмета: Стицање основних знања о Србима у Аустроугарској до краја њеног постојања. На основу историјских извора и овладавање методологијом овладавање самосталним радом и комуникацијом са стручном и широм јавношћу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предавања о основним проблемима из српске историје у држави Хабзбурга од Благовештенског сабора до 1918. Апострофира се значај четрнаест црквено-народних сабора, одржаних између 1861. и 1911, потом политичка делатност Светозара Милетића и његових следбеника. Пажња се обраћа на дешавања у Хрватској, Славонији и Далмацији, као посебним областима, чиме се стичу комплексна знања и сагледавају свеобухватни процеси српске историје у Монархији током дугог XIX века. Предавања о српској државности у Аустроугарској кроз историјат идеје српске Војводине. Предавања и о прошлости Срба у Босни и Херцеговини у периоду када је она била под аустроугарском управом (1878-1918). <i>Практична настава:</i> Читање и тумачење историјских извора, презентације студентских радова.
Литература: 1. Микавица, Д., Лемајић, Н., Васин, Г., Нинковић, Н. (2016). <i>Историја Срба у Хабзбуршкој монархији 1526-1918</i>. књ. 1. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Микавица, Д. (2011). <i>Српско питање на Угарском сабору 1690-1918</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Микавица, Д. (2015). <i>Српска политика у Хрватској и Славонији 1538-1918</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 4. Гавриловић, С (1995). <i>Из историје Срба у Хрватској и Славонији 16-19 век</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 5. Екмечић, М (1989). <i>Стварање Југославије, 1790-1918</i>, књ. 1. Београд: Бигз.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: Историја Србије и Срба у Црној Гори од краја XVIII века до почетка XX века 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана трећа година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са главним токовима српске историје на територији Србије и Црне Горе. Сагледавање формирања националних држава и њених институција и изучавање свеобухватних друштвених, политичких, економских и културних токова историје Срба како би биле развијене способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања.
Исход предмета: Овладавање знањима из српске историје до стицања независности – уређење држава Србије и Црне Горе, развитак институција, међународни положај, национална политика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Нагласак предавање је на периоду који почиње другом владавином кнеза Михаила Обреновића, преко стицања државне независности у периоду 1875-1878., владину краљева Милана и Александра Обреновића. Указује се на процесе и потезе којима су они ојачали и учврстили међународни положај Краљевине Србије. У периоду од 1903-1918. предавања се односе на политичке, друштвене и економске чиниоце развитка тзв. златног доба српске демократије, као и решавање српског националног питања у време ратова 1912-1918. Предавања о историји Срба у Црној Гори обухватају све догађаје и процесе који карактеришу живот ове српске државе до 1918. уз нагласак на институције Цетињске митрополије и владину књаза и краља Николе Петровића Његоша, односно формирање српског идентитета у Црној Гори и неговање косовског култа. <i>Практична настава:</i> Читање и тумачење историјских извора који се односе на наведени период историје две српске државе. Презентације семинарских радова.
Литература: 1. Микавица, Д. Васин, Г. Нинковић, Н. (2017). <i>Срби у Црној Гори 1496-1918</i>. Никшић: Институт за српску културу. 2. Љушић, Р. (2008). <i>Српска државност 19 века</i>, Београд: СКЗ. 3. Екмечић, М. (1989). <i>Стварање Југославије 1790-1918</i>, књ. 1. и 2. Београд: БИГЗ. 4. Група аутора. (1994). <i>Историја српског народа</i>. књ. V-1. и VI-1. Београд: СКЗ. 5. Распоповић, Р. (1996). <i>Дипломатија Црне Горе 1711-1918</i>. Подгорица: Службени лист.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Напредна информатичка писменост 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из неког од основних информатичких предмета (Информатика, Информатичка писменост 1, Информатичка писменост 2, Бесплатни софтверски алати 1, Бесплатни софтверски алати 2) или одговарајући ECDL сертификат
Циљ предмета Овладавање напредним могућностима израде презентација у програму Microsoft PowerPoint, односно напредним коришћењем програма Microsoft Access за рад са базама података.
Исход предмета Стечена знања ће омогућити студенту ефикасно коришћење напредних функција програма за израду презентација и рад са базама података уз повећање продуктивности. Курс обухвата садржаје неопходне за полагање напредних ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Напредне презентације“ и „Напредне базе података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Напредне презентације (теме и рад са текстом, табеле, слике, графички објекти, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација, распоређивање елемената слајдова, дијаграми, видео и звучни записи, побољшање продуктивности, управљање презентацијама). 2. Напредне базе података (табеле, индекси, везе између табела, примарни и страни кључеви, референцијални интегритет, унос, претраживање и филтрирање података, напредни упити, напредни обрасци, напредни извештаји, макрои, увоз и извоз). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Alempije Veljović, Miroљub Zahorјanski, <i>Uvod u baze podataka</i> , CET, Beograd, 2014 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Napredna informatička pismenost 2 - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (LibreOffice, Scribus) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Microsoft Office, Adobe InDesign) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде текста у програму LibreOffice Writer, да се упозна са основама рада у програму за стоно издаваштво (припрему штампе) Scribus, са елементима табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc и са израдом презентација у програму LibreOffice Impress. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада текста“, „Табеларне калкулације“ и „Презентације“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у обраду текста у програму LibreOffice Writer (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста, форматирање пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање). 2. Основе стоног издаваштва у програму Scribus (радно окружење програма, рад са страницама, оквири за текст, оквири за слике, цртање облика, мастер странице, штампање и извоз у PDF). 3. Елементи табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc (радно окружење програма, радни листови, подаци и формуле, форматирање ћелија, основе рачунања, основне функције, процентуалне вредности, графикони, штампање). 4. Прављење презентација у програму LibreOffice Impress (радно окружење програма, теме и рад са текстом, табеле, слике, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ LibreOffice Documentation Team, <i>Writer Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/writer/ The Document Foundation, <i>Calc Guide - Working with Spreadsheets</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/calc/ LibreOffice Documentation Team, <i>Impress Guide - Working with Presentations</i> , 2014, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/impress/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Великани српског новинарства
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознати студенте са највећим именима српског новинарства, и најважнијим историјским токовима у развоју новинарства на нашим просторима.
Исход предмета Стечен висок ниво знања о историјским личностима које су највише утицале на настанак и развој новинарства на овим просторима, а биле су важне и за укупан друштвени развој.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Димитрије Давидовић. 2. Милорад и Данило Медаковић. 3. Јаков Игњатовић и Светозар Милетић. 4. Светозар Марковић и Владимир Јовановић. 5. Јован Павловић. 6. Пера Тодоровић и Мита Ценић. 7. Михаило Полит Десанчић. 8. Димитрије Туцовић. 9. Браћа Рибникар. 10. Крста Цицварић и Моша Пијаде. 11. Велимир Бајкић. 12. Милош Црњански и Раде Драинац. 13. Предраг Милојевић и Милица Јаковљевић. 14. Владимир Дедијер. 15. Љубомир Вељковић и Слободан Глумац. <i>Практична настава</i> . Национални радници и просветитељи. 2. Штампари и новинари. 3. Новине у служби политике. 4. Идеолози као новинари. 5. Српска журналистика по угледу на светска журналистичка кретања. 6. Политички критичари. 7. Либерално и радикално у новинама. 8. Борци за социјалну правду. 9. Утемељивачи „Политике“. 10. Превртљивост и доследност. 11. Економски аналитичари. 12. Песници као новинари. 13. Дописници из светских престоница. 14. Комунисти отпадници. 15. Настанак првих њуз магазина и таблоида.
Литература (до 10 референци) 1. Боаров Д; Баровић В. (2011), Великани српске штампе.Београд: Службени гласник. 2. Баровић, В. (2013). Допринос Димитрија Давидовића у формирању модерног српског друштва. У: Живанчевић Секеруш, Ивана (ур.). <i>Зборника радова - Шести међународни интердисциплинарни симпозијум „Сусрет култура“, Књига 2.</i> (921-929). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Баровић, В. (2012),Новинарски рад Бранислава Нушића као прилог структуралном проучавању развоја жанрова у историји српске журналистике.Нови Сад Филозофски факултет у Новом Саду У: Гудурић, С. (ур.). <i>Језици и културе у времену и простору</i>),541-546. 4. Баровић, В. (2012). Историја таблоида у српској журналистичкој и личност Крсте Цицварића У: Валић Недељковић, Дубравка (ур.). <i>Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 2.</i> (113-121). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 5. Вулић, Т. (2007). <i>Крагујевачка штампа у 19 веку: садржинско-жанровске одлике.</i> Крагујевац: Народна библиотека „Вук Караџић“. 6. Крстић, В. (1980). Историја српске штампе у Угарској 1791-1914. Нови Сад: Матица српска. 7. Попов, Д. (1983). Српска штампа у Војводини 1918-1941. Нови Сад: Матица српска.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Српска књижевност, култура и историја приватног живота
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне књижевности и културе и увида колико су категорије приватног живота, науке и уметности повезане у хронолошком току, од средњег века до модерног доба.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе и приватног живота и имају представе о току српске књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе. Развој књижевности. Приватни живот као важан сегмент појединца у развоју науке и литературе. Категорије приватног живота као део материјалне и духовне култура. Период паганства и раног хришћанства; средњег века; хуманизма, ренесансе и барока; култура 18. столећа; развој током 19. и 20. века; савремено доба <i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе и приватног живота. Интерпретација књижевних текстова. Обилазак музејских и галеријских поставки у граду, а које су у вези са предметом.
Литература 1. Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i>, 2008. 2. <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i>, приредили М. Поповић, М. Тимотијевић, М. Ристовић, 2011. 3. <i>Приватни живот у српским земљама средњег века</i>, приредиле С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, 2004. 4. <i>Од феудалне европе до ренесансе</i>, Д. Бартелеми, Ф. Браунштајн и др, 2001. 5. <i>Приватни живот у српским земљама у освит модерног доба</i>, приредио А. Фотић, 2005.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме модерне књижевности (од романтизма до данашњих дана), али се акценат у тумачењу стваља на то шта канонска дела значе нама данас у 21. stoleћу. Сходно томе, отварају се питања природе могућности интерпретације, верности тексту и контексту, инсистира се на трагању за занимљивим и иновативним приступима класичним делима, али се отвара и дискусија о кретањима у савременој светској књижевности, као и о последицама тих кретања на разумевање књижевне и културне прошлости.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука. Студенти стичу и утврђују знања из области наратологије (типови приповедача, типови заплета), као и из области дискурса који оспоравају или проширују идеју класика (родне студије, постколонијална теорија).
Садржај предмета Уводна дискусија: модерни класици, књижевни канон и савремена светска књижевност. Читање романа <i>Чича Горио</i> кроз оптику Томе Пикетија (<i>Капитал у 21. веку</i>). Бодлер и Париз као престоница 19. stoleћа. Границе људског: <i>Франкенштајн</i> , човек или чудовиште? Читалачки избори: Толстој или Достојевски? Реализам. Натурализам. Психологија. Традиција. Епифанија. Роман тока свести. Роман и мит (Џејмс Џојс, Франц Кафка). Естетизам. Модернистички формализам. Просторна форма (Ц. Франк). Егзистенцијализам (Ками). Модернизам и/или авангарда. Утицај филозофије на роман и утицај романа на филозофију. <i>Мали принц</i> и природа фантазије. Борхесови лавиринти. Маркес, магијски реализам и проза "трећег света". Зебалдов <i>Аустерлиц</i> , култура сећања и Холокауст као слом хуманистичке парадигме. Утицај нових медија (радио, телеграф, филм). Светска књижевност данас. Књижевност и глобализација. Књижевност и превођење. Књижевност и тржиште. Постколонијална књижевност. Етнолитература. Висока и ниска књижевност. Феминизам и женска књижевност. Рецепција српске књижевности у иностранству (А. Тишма, Д. Киш, М. Павић).
Литература <i>Примарна:</i> Балзак, <i>Чича Горио</i> , прев. Душан Милачић (више издања). Мери Шели, <i>Франкенштајн</i> , прев. Славка Стевовић (више издања). Бодлер, <i>Цвеће зла</i> (избор, више издања). Достојевски, <i>Злочин и казна</i> , прев. М. Бабовић, Београд, 1964; Толстој, <i>Ана Каренина</i> , прев. З. Велимировић, Београд, 1979; Џејмс Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> прев. Петар Ђурчија, Београд, 1991. Кафка, <i>Преображај</i> , прев. Бранимир Живојиновић; Ками, <i>Странац</i> , прев. З. Хаџи-Видојковић, Београд, 1968. Егзипери, <i>Мали принц</i> , прев. М. Вукмировић, Београд, 2007. Борхес, <i>Изабране приче</i> (разна издања). Маркес, <i>Сто година самоће</i> , прев. Јасна Мимица-Поповић, Београд 1984. В. Г. Зебалд, <i>Аустерлиц</i> , прев. Споменка Крајчевић, Београд, 2009.

Секундарна: *Француска књижевност II*, Београд, 1981, стр. 303-331; Карлхајнц Штирле, "Бодлерове *Париске слике* и традиција слике Париза", *Поезија*, 35, 2006, стр. 5-44, прев. Миодраг Лома; Џ. Стејнер: *Толстој или Достојевски*, Нови Сад, 1989. Албер Ками, „Нада и апсурд у дјелу Франца Кафке“, *Мит и Сизифу*, прев. Н. Самилагих, Сарајево, 1978. Темат и Камију (прир. В. Гвозден), *Поља*, бр. 488, 2014 (пдф верзија: <https://polja.rs/category/2014/>); Џ. Батлер и др, *Феминистичка спорења*, Београд, 2007. Едвард Саид, *Оријентализам*, Београд, 2000. Жак Рансијер, *Политика књижености*, Нови Сад, 2008. Темат о Зебалду, прир. В. Гвозден, А. Бешић, *Поља*, бр. 469, 2011. Владимир Гвозден, *Књижевност, култура, утопија*, Н. Сад, 2011.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Предузетничке вештине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Групна презентација пре полагања испита
Циљ предмета Циљ предмета је да, на интерактиван начин, прикаже основне концепте предузетништва и пружи заинтересованим студентима психолошка знања и основне вештине које би им олакшале пут ка покретању сопственог бизниса.
Исход предмета Студенти ће након предмета бити у стању да: • разумеју концепт предузетништва, препознају важне карактеристике предузетничке оријентације и примене технике у сопственом психолошком оснаживању; • овладају техникама у генерисању и евалуирању пословних идеја • овладају вештинама развијања одрживог пословног модела и другим алатима потребним за покретање сопственог пословног подухвата • разумеју концепт финансирања предузетничких идеја и могуће изворе финансирања • демонстрирају познавање основних техника управљања и вођења започетих пословних подухвата, као и примене основних техника управљања људским ресурсима у "микро" бизнисима
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Шта је предузетништво? Дефиниција и одређење предузетништва и приказ главних облика предузетништва • Ко су предузетници? Приказ најважнијих особина потребних за покретање сопственог бизниса и како их развијамо (оне које можемо) Ко нису предузетници? Најчешћи митови о предузетницима • Раст и развој предузетничког бизниса • Примери успешних и мање успешних предузетничких прича и шта се из њих може научити <i>Практична настава</i> • Генерисање идеја и препознавање пословних прилика • Развијање одрживог пословног модела
Литература • белешке са предавања • Barringer, B.E. & Ireland, R. D. (2016). <i>Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures</i>. Harlow: Pearson. • Burns, P. (2010). <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity (3rd edition)</i>. New York: Palgrave Macmillan.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Вештина комуникације
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима успешне комуникације, те са стратегијама за вођење комуникације као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Исход предмета Студент је овладао основним законитостима успешне комуникације и зна да примени стратегије за вођење комуникације, као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: дефиниција и елементи комуникације; интеракција, комуникација и перцепција; природа, врсте и стратегије комуникације; вербална и невербална комуникација; врсте невербалних знакова и проблеми њиховога разумевања. Основна правила у комуникацији: једноставност, краткоћа, кредибилност, доследност, звук и ритам речи, реч и слика. Социокултурни услови комуникације и њена зависност од типа комуникационог канала. Комуникација путем креирања имиџа. Комуникација валером и бојом. Законитости комуникације у групи. Мотивациона и емоционална писменост. Мотивациони механизми: хомеостатички и нехомеостатички. Реакције на унутрашње и спољашње мотиве. Конфликти у комуникацији и реакција на њих. Појам конверзације и елементи њене анализе. Језичко-стилска средства за истицање комуникативне намере и постизање комуникативног циља. Обрасци успешне комуникације у различитим комуникативним ситуацијама: успостављање и прекид контакта са саговорником; стратегије вођења и одржавања комуникације, с посебним освртом на идентитет саговорника и специфичне комуникативне услове; облици исказивања уважавања саговорника и његовога мишљења; подстицање саговорника на одржавање комуникације; изражавање толеранције и избегавање вербалног насиља.
Литература Стевић, С. (1997). <i>Анализа конверзације</i> . Београд: Филолошки факултет. * Borg, Dž. (2016). <i>Govor tela</i> . Beograd: Sezam Book. Bugarski, R. (1996). <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Bugarski, R. (1997). <i>Jezik u kontekstu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Klikovac, D. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: XX vek. Mandić, T. (2003). <i>Komunikologija</i> . Beograd: Clio. Marković, M. (2005). <i>Poslovno komuniciranje</i> . Beograd: Clio. Mihajlović, D., Ristić, S., Bojić, I. (2007). <i>Kultura komunikacije</i> . Smederevo: GP LUKS-PRES. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Beograd: Univerzitet u Prištini.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Савремена мађарска књижевност (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: –
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности. Препознавање иновативних књижевних жанрова, тенденција и аутора. Тумачење најновијих књижевних остварења.
Исход предмета Студент је упознат са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности и са механизмима рада тих институција. Примењује у тумачењу текстова стечена знања о новим књижевним тенденцијама и најмањом генерацијом аутора. Способан је да анализира актуелна остварења књижевног стваралаштва.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам савремене књижевности. Проблеми периодизације. 2. Институције, часописи и издавачке куће на мађарском језичком подручју данас. 3. Упознавање најважнијих тенденција мађарске књижевности у 21. веку. 4. Нова поетика историјског романа 5. Манифестација трауме у савременој мађарској књижевности. 6. Текстови о „стварности“, дискурс и поетика транзиције. 7. Глобализација као тема и њени поетски аспекти. 8. Однос популарне културе и књижевности. 9. Интертекстуалност у савременим прозним текстовима и поезији. 10. Теме и мотиви у новом облику. Преплитање традиционалног и модерног у књижевним остварењима. 11. Мађарска књижевност на страним језицима: појава и тенденције. 12. Антологије савремене мађарске књижевности. <i>Практична настава</i>
Литература Bíró Gergely ed. 2017. <i>A századelő novellái</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Fenyő D. György ed. 2010. <i>Hézagpótlás : a kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budaörs : Aula. info. Horváth Csaba. 2018. <i>Megtalált szavak : kortárs magyar irodalom posztmodernen innen, posztmodernen túl</i> . Budapest: KRE, L'Harmattan. Horváth Kornélia. 2016. <i>Fejezetek a kortárs magyar líráról</i> . Komárom: Selye János Egyetem. Kappanyos András. 2013. <i>Hová tűnt a huszadik század?</i> Budapest: Balassi. Sz. Molnár Szilvia. 2005. <i>Bevezetés a kortárs irodalomba</i> . Budapest: Hatágú Síp Alapítvány. Mórocz Gábor ed. 2017. <i>A századelő gondolkodói</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Szávai Dorottya. 2015. Az elégia visszavág. A kortárs magyar elégjáról. <i>Filológiai Közlöny</i> . 1. 73-83. Szitár, Katalin; Molnár, Angelika; Kovács, Gábor et. al. eds. 2014. <i>Esemény és költészet : Az irodalomértés kortárs horizontjai a magyar és a nemzetközi tudományosságban</i> . Veszprém: Pannon Egyetem. Mészáros Márton. 2010. <i>Mai magyar irodalmi olvasókönyv : bevezetés a kortárs magyar irodalom olvasásába</i> . Budapest : Hatágú Síp Alapítvány.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Књижевност за децу и младе у светским оквирима
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са изабраним ауторима и делима интернационалне књижевности за децу и омладину. Упознавање са основним одликама различитих врста дечије и омладинске књижевности.
Исход предмета Студенти ће стећи опште знање о различитим жанровима и врстама, као и о ауторима књижевности за децу и омладину. Разумеће улогу књижевности за децу и младе у развијању знања из различитих области, као и у развијању интерперсоналних и интраперсоналних увида. Биће оспособљени да перципирају одлике књижевних дела, са посебним фокусом на педагошке аспекте различитих сарджаја и њихову погодност за разноврсну публику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед развоја књижевности за децу и младе у свету. Књижевне врсте и жанрови. Фикција и нефикција. Традиционалне бајке као универзални чинилац европске и светске културе. Ауторске бајке. Народне и ауторске песме за децу. Сливовнице. Приповетке за децу. Социјалне приче. Биографске приче. Графички роман и фиктивни дневник. Авантуристички роман. Роман о одрастању (билдунгсроман). Психолошки роман и приче за децу и младе. Документарно-биографска проза. Роман фантазије и роман фантастике. Мистерије и детективски романи за децу и младе. Анализа и критичко промишљање одабраних дела, као представника различитих култура.
Литература Јовановић, В. и Росић, Т. (ур.) (2012). <i>Књижевност за децу и омладину – наука и настава</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука. Марјановић, В., Ђуричковић, М. (2007). <i>Књижевност за децу и младе у књижевној критици</i> . Краљево: Либро. Милинковић, М. (2006). <i>Страни писци за децу и младе</i> . Чачак: Легенда. Петровић, Т. (2001). <i>Историја српске књижевности за децу</i> . Врање: Учитељски факултет. Петровић, Т., Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Henderson, D. L., May, J. P. (2005). <i>Exploring Culturally Diverse Literature for Children and Adolescents</i> . Boston, MA: Allyn & Bacon. Prošić-Santovac, D. (2019). <i>The Magical Art: Appropriation, Reception and Interpretation of Fairy Tale</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Zipes, J. (2006). <i>The Oxford Encyclopedia of Children's Literature. (Vol. 1-4)</i> . Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Српска средњовековна писменост
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Предмет није предвиђен за модуле на ЈКК – Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност и Српска књижевност и језик.
Циљ предмета Стицање знања о културно-историјским приликама функционисања и развоја српске средњовековне писмености.
Исход предмета На крају курса студент ће бити способан да наведе главне карактеристике српске средњовековне писмености и да образложи значај појединих споменика писмености за српску културу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Културно-историјски контекст настанка словенске писмености: старословенско раздобље. 2. Најстарија писма (глагољица и ћирилица) и старословенски споменици. 3. Ка почецима српске писмености: рана сведочанства о глагољској писмености код Срба и најстарији сачувани ћирилски споменици српске писмености. 4. Српска средњовековна писменост: систем жанрова и диглосија, периодизација. 5. Рашка епоха: узлет српске средњовековне писмености. 6. Ресавска епоха: нова књижевна средишта и покрет ревизије књига. 7. Позна епоха српске средњовековне писмености: доба таворења писмености. 8. Словни састав српске ћирилице; правописне школе (босанско-хумска, рашка и ресавска); типови писма (устав са полууставом и брзопис) 9. Српска средњовековна писменост и штампана књига. 10. Средњовековна писменост у Босни и Хуму.
Литература Богдановић, Димитрије. <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1991. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 5–115. Ивић, Павле. Развој књижевног језика на српскохрватском језичком подручју. <i>О језику некадашњем и садашњем</i> . Београд: Београдски издавачко-графички завод – Приштина: Јединство, 1990, 87–141. Грковић Мејџор, Јасмина: III Средњовековна писменост. <i>Списи из историјске лингвистике</i> . Ср. Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2007, 415–480. Јерковић, Вера. Ћирилица српскословенског периода: палеографски приступ проучавању и општи увид у њен развој. <i>Предавања из историје језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 2004, 87–102. Грковић-Мејџор, Јасмина. Језик српске средњовековне писмености: достигнућа и задаци. <i>Шестдесет година Института за српски језик САНУ</i> . Зборник радова I. Београд, 2007, 249–266. Трифунковић, Ђорђе. <i>Ка почецима српске писмености</i> . Београд: Откровење, 2001.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Југословенско-румунске културне и књижевне везе
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о историји југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Исход предмета: Студенти знају историју југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Садржај предмета: Традиционално добросуседски односи кроз историју; словенски елементи на северу Дунава, у подножју Карпата, те романски елементи на југу Дунава; Иста вера, традиција и реципроцитети; Слични животни услови. Политички односи: Премисе за добре културне односе; Пред немањички период: помени о »чрним Латинима« на Балкану (летопис попа Дукљанина), те о прецима јужних Словена на северу Дунава (карпатски басен); Значење речи »Србин« и »српски« у румунским старим текстовима; Немањички период: династичке везе; савези и уговори, те узајамне посете у другој половини XIX века, те у XX веку; Владарске повеље и дарови румунских кнежева на југу Дунава, и обратно, Миша Анастасијевић и Милош Обреновић, те њихови поседи у Влашкој. Културни односи: Средњи век и турска окупација Балкана; склањање људи од пера и културе румунских земаља; Задужбине и дарови манастирима с једне и с друге стране; Помени о Србима у румунским изворима и обратно; Односи са Дубровником, везе са Црном Гором; Културни реципроцитети Срба и Румуна у Хабсбуршкој монархији и педагошка упоредна делатност; Црквене везе и штампање књига за Србе у Римнику, те за Румуне у Сремско-карловачкој митрополији и др. Књижевне везе и реципроцитети: Блискост народног стваралаштва на румунском и српском језику; Исти мотиви, личности; Књижевници једне или друге књижевности на пропутавањима или који пишу о једној или другој земљи; Писци који знају оба језика; Антологије и преводи из једне или друге књижевности. Језичке везе и интерференције: словенски елементи, првенствено лексички, у румунском језику, а посебно на банатске говоре и јужнодунавске историјске дијалекте румунског језика и обратно; Реликти средњевековних Влахa у српском језику у пастирској терминологији; Ономастика и нарочито топонимија словенског порекла на тлу Румуније и обратно;
Литература: Банку, Милан (2005). <i>Српско-југословенско- румунски односи кроз векове</i>. Београд. Гавриловић, Никола (1997). <i>Срби и Румуни: српско-румунске везе кроз векове</i>. Београд-Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Прометеј. Gamulesku, Dorin (1974). <i>Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân</i>. Букурешт-Панчево. Живковић, М. (1976). <i>Сведочанства о српско (југословенско) - румунским културним и књижевним односима</i>. Букурешт. Flora, Radu (1968). <i>Relațiile iugoslavo-române</i>. Panciova: Lumina.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Примена нових технологија у настави
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са принципима примене нових технологија у настави друштвено-хуманистичких наука, те са концептима и могућностима које пружају у образовном контексту.
Исход предмета Студент је способан да примењује информационе технологије у различитим контекстима образовног процеса; да креира наставни дигитални садржај на основу стандарда информатичког образовања; да овлада вештинама које му омогућавају да несметано употребљава различите онлајн платформе, апликације и дигиталне уређаје у настави и пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам информационе и комуникационе технологије. Врсте рачунара. Преносни дигитални уређаји. Појам е-учења, у-учења и м-учења. Основни стандардни информатичког образовања. Дигитална писменост. Бихевиоризам, конструктивизам и конективизам. Ергономија. Оквир дигиталних компетенција и дигитално доба. Педагошки исход примене технологије у различитим контекстима образовног процеса. Друштвене мреже. Гејмификација у образовном процесу. Савремене онлајн платформе и њихова употреба у настави. Софтвери за дислексију. Уређаји и апликације за читање књига у електронском облику. Онлајн енциклопедије. Паметне табле и њихова употреба. Заштита података и приватности на интернету. <i>Практична настава:</i> упознавање и обука за рад са савременима алатима, апликацијама и платформама. Креирање интерактивног садржаја. Moodle. ATutor. aNewSpring. Chamilo. Canvas. Socrative .Blackboard. Sakai. Wiki, WordPress. PowerPoint. . Google Slides. Prezi. Beautiful.ai. Kahoot! Padlet. Voki. Nearpod. Moovly. Blendspace. Grammarly. Audacity. Snagit. Edmodo. EDpuzzle. Wordle. Glogster EDU. Vimeo. Jing. Flickr. Quizlet. Survey Monkey. Duolingo. RefME. GoConqr. Office Lens. myHomework Student Planner. 360 Cities. Facebook, Pinterest, Instagram, Twitter, LinkedIn, Orkut, Minecraft. Lex pad, YouTube, Google Scholar. Google Docs and Drive. Google FormsMicrobit. Evernote. TED/TED Ed. Coursera. Google Apps. e-Learning CONSORTIUM. Sheppard Software.
Литература Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Glušac, D. (2012). <i>Elektronsko učenje</i> . Zrenjanin: Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“. I., & Spariosu, L. (2016). Moodle platform - assistance resource in learning Romanian as a foreign language in Serbia. In I. Roceanu (Ed.), <i>eLearning Vision 2020, The 12th International Scientific Conference "eLearning and Software for Education", Volume III</i> (96-101). Bucharest: "Carol I" National Defence University Publishing House. Petrović, M. (2016). <i>Model e-učenja za podršku razvoju informatičkih kompetencija zaposlenih u obrazovanju</i> . Doktorska disertacija, Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/7184 Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference "eLearning and Software for Education"</i> Bucharest: "Carol I" National Defence University Publishing House, 203-211. Petersen, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. Peterson, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ОАС сви програми (осим ОАС Социологија)
Назив предмета: Екологија града
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Курс отвара неколико могућности: (а) разумевања начина функционисања друштава (посебно модерних, урбаних) у савременом еколошком контексту., (б) промишљање идеја о окружењу као друштвеној конструкцији (ц) критички однос према идејама које препознају само „природно“ и/или „вештачко“ окружење, (д) разумевање чињеница о томе да се градска друштва налазе у историјском, савременом и будућем епицентру свих збивања у окружењу – пут од енвајронментализма до одрживог развоја.
Исход предмета Оспособљеност за контекстуалну анализу и синтезу посебних проблема друштвено произведеног окружења у урбаним срединама и разликовање социолошког и осталих значења и значаја екологије у урбаним срединама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмовна одређења: град и урбано, екологија и енвајронментализам; социјална екологија, урбана екологија, окружење, природа; интердисциплинарност у социолошком разумевању екологије: подстицаји и опструкције; град као макро-контекст; апологије у научним интерпретацијама социјалне екологије; друштвена конструкција природе; различити погледи на природу: екофеминизам; процеси дугог трајања; популациони, политички, технолошки, еколошки, економски и културни оквири за разумевање екологије града; одрживи развој; одрживи град. <i>Практична настава</i> Појединачна и групна интерпретација и дискусија унапред припремљених текстова, за сваку наставну јединицу/недељу. Анализа карактеристичних студија случаја.
Литература (до 10 референци) 1. Pušić, Ljubinko (2001), Održivi grad: ka jednoj sociologiji okruženja, Nezavisna izdanja Sl. Mašića, Beograd 2. Ponting, Klajv (2007), Ekološka istorija sveta, Odiseja, Beograd. 3. Goleman, Danijel (2010), Ekološka inteligencija, Geopoetika, Beograd.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Биополитика у модерном друштву
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Предмет има за циљ да упозна студенте са различитим друштвено-историјским и политичким аспектима управљања животом, концепцијама биополитике и биомоћи у контексту савремених глобалних друштвених промена. Наведени циљеви курса могу бити операционализовани на следећи начин: а) разумевање друштвено-историјских процеса настанка биополике; б) разумевање и критички приступ различитим аспектима биополитике и биомоћи; в) аналитичност у проучавању односа и међузависности политике, науке, телесности, идентитета и живота у оквиру савремених друштвених и културних процеса.
Исход предмета Након завршеног курса, студенти ће сазнати најважније концепте, моделе и теорије које се односе на проучавање биополитике у оквиру савремених друштава. Поред тога, студенти ће бити способни за разумевање и самосталну, критичку процену историјских, културолошких и социолошких аспеката биополитике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава обухвата представљање и проблематизацију следећих наставних јединица, односно тематских целина: 1. поретци моћи и знања: суверенитет, дисциплина, регулација; 2. настанак новог биолошког поретка 3. медиализација друштва и нове технологије контроле 4. различите концепције биополитике; 5. савремена политика и управљање животом; 6. управљање ризицима и питање безбедности у глобалном друштвеном поретку; 7. неолиберализам и управљање; 8. политика границе у глобалним друштвеним процесима; 9. концепт биомоћи; 10. тело, телесност и идентитет; 11. биополитика информационог друштва; 12. постхуманизам. <i>Практична настава:</i> Проучавање основне литературе из области биополитике; анализе и дискусије у вези са литературом, анализа и проблематизација различитих текстуалних и аудио-визуелних материјала, излагање семинарских радова.
Литература – обавезна Marinković, Dušan i Ristić, Dušan (prir.) (2019). <i>Moć nad životom: biopolitika u modernom društvu</i> . Novi Sad: Mediterran Publishing. Шира литература Agamben, Đorđo. 2013. <i>Homo Sacer – Suverena moć i goli život</i> . Loznica: Karpos. Batler, Džudit. 2001. <i>Tela koja nešto znače</i> . Beograd: Fabrika knjiga. Fuko, Mišel. 1998. <i>Treba braniti društvo</i> . Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2005. <i>Rađanje biopolitike</i> . Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2012. <i>Moć/znanje</i> . Novi Sad: Mediterran Publishing. Fuko, Mišel. 2014. <i>Bezbednost, teritorija, stanovništvo</i> . Novi Sad: Mediterran Publishing. Hard, Majkl i Negri, Antonio. 2005. <i>Imperija</i> . Beograd: IGAM.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Социолошко истраживање маркетинга
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Циљ предмета је да омогући студентима да стекну основна знања о једном од најактуелнијих и најдоминантнијих процеса (маркетиншка комуникација) који се односи на сферу рада, а у коме се прожимају људска, друштвена, културна, економска и техничка димензија, као и да развију вештине разумевања, проучавања и објашњавања тог процеса.
Исход предмета: Оспособљеност студената за истраживање разних аспеката маркетинга, као једног сложеног, вишедимензионалног процеса. Развијање вештина и способности активног укључивања будућих стручњака у процес маркетиншке комуникације.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Усвајање знања о основним карактеристикама маркетинга и маркетиншке комуникације, уз образлагање потребе укључивања социологије у проучавање тог облика друштвеног делања човека. Упознавање са двоструком улогом социологије у том процесу: прво, као науке која настоји да проучи маркетинг као облик комуникације између друштвених актера (најпре у сфери рада); друго, као својеврсне професионалне активности у пословима маркетинга, која се односи на настојање да се потпомаже економски систем у оној мери у којој он уважава истину социолошких анализа и објашњења. Критичка анализа различитих теоријских становишта о маркетингу и стратегијама које имају примену у процесу маркетиншке комуникације. <i>Практична настава:</i> Самостална припрема студената (уз менторско усмеравање) и њихово излагање одговарајућих теоријских проблема који се односе на област маркетиншке комуникације; презентација социолошких (и других научних) студија маркетинга; социолошка анализа конкретних маркетиншких кампања.
Литература: Милошевић, Б. (2019). Основи социологије рада. Ново Милошево: Банатски културни центар. (стр. 278-291) Kotler, F., Vong, V., Sonders, Dž. i Armstrong, G. (2007). Principi marketinga. Beograd: Mate. Kotler, P. i Lane, K. (2006). Marketing menadžment. Beograd: Data status. Милошевић, Б. (2004). Умеће рада. Нови Сад: Прометеј (стр. 351-363). Smit, P. R. (2002). Маркетиншке комуникације. Београд: Клио. Болчић, С. (1995). Социолошка анализа маркетинг стратегија. Социолошки преглед, vol. 29, бр.4, 463-476.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета : ПОЛИТИЧКА МИСАО У АНТИЧКОЈ ГРЧКОЈ
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Излагање настанка и развоја политичке мисли у античкој Грчкој и упознавање са њеним главним особинама кроз историјске изворе. Сагледавање утицаја и значаја грчке политичке мисли за касније историјске епохе.
Исход предмета Усвајање знања из историје политичке мисли античке Грчке заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата излагање просторног и хронолошког оквира политичке мисли античке Грчке. На предмету се излажу услови настанка, основне карактеристике и значај политичке мисли античке Грчке. Нарочита пажња на предмету се поклања писаним изворима. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава</i> Упознавање еволуције политичке мисли у античко Грчкој на основу читања оригиналних извора у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на ком се простирала античка тиранида.
Литература 1. Јордовић, И. (2011). <i>Стари Грци. Портрет једног народа</i>. Београд: Завод за уџбеника. Балканолошки Институт САНУ 2. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (ур.) (1999). <i>Оксфордска историја грчког и хеленистичког света</i>. Београд: Clío. 3. Ђурић, М. Н. (1996). <i>Историја хеленске књижевности</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника и наставних средстава. 4. З. Ђурић, М. Н. (1997). <i>Историја хеленске етике</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника и наставних средстава. 5. Vidal-Nake, P. (2003). <i>Grčka demokracija u historiji</i>. Beograd, Čačak: B. Kukić, Gradac. 6. Majer, K. (2010). <i>Nastanak političkog kod Grka</i>. Beograd: Albatros plus. 7. Ober, J. (2002). <i>Political Dissent in Democratic Athens. Intellectual Critics of Popular Rule</i>. Princeton: Princeton University Press. 8. Raaflaub, K. A. (2004). <i>The Discovery of Freedom in Ancient Greece</i>. Chicago: University of Chicago Press.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: АНТИЧКА АРХЕОЛОГИЈА И ПИСАНИ ИЗВОРИ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање знања о употреби археолошких сведочанстава у квалитативној анализи и тумачењу историјских извора из античког периода.
Исход предмета Усвојени теоријско-методолошки оквири археолошког приступа и могућности његове интеграције и примене у историјским истраживањима античког периода, као и обрнуто.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Теоретизација односа археолошке и историјске грађе из античког периода. Анализа историје идеја о међусобној повезаности и односу текстуалних и материјалних остатака из античког периода и упућивње на главне теоријске приступе овом проблему. Разматрање могућности употребе археолошких и историјских података у тумачењу различитих аспеката прошлости. Проблематизација потешкоћа, ограничености и опасности у коришћењу историјских извора за интерпретацију археолошких података, као и обрнуто. Указивање на различите начине комуницирања и нивое сведочанствености писаних и материјалних података из античког периода. Контекстуализација археолошке и историјске грађе употребом теоријско-методолошких оквира постколонијалног приступа, конструктивистичко-релационалног концепта идентитета и дискурзивне анализе. <i>Практична настава</i> – Критичка анализа и контекстуализација одабраних примера и најилустративнијих студија случаја историјско-археолошких интерпретација античке прошлости. Интерактивна проблематизација и дискусија односа материјалности и текстуалности античког периода. Преиспитивање и унапређивање теоријско-методолошких приступа историјској и археолошкој грађи кроз излагање и коментарисање појединачних студентских радова.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Гарашанин, М. (1964) Археологија и историја. <i>Споменица САНУ</i> 26: 47-51. 2. Olsen, B. (2002) <i>Od predmeta do teksta</i>. Beograd: Geopoetika. 3. Бабић, С. (2004) <i>Поглаварство и полис</i>. Београд: Балканолошки институт, 25-33. 4. Бабић, С. (2008) <i>Грци и други</i>. Београд: Клио, 39-88. 5. Babić, S. (2018) <i>Metaarheologija</i>. Beograd: Clio, 63–110. 6. Kuzmanović, Z. (2013) Repozicioniranje uloge antičkih pisanih izvora u arheologiji. <i>Etnoantropološki problemi</i> 8/3: 763-778. 7. Mihajlović, V. D. (2019) <i>Skordisci između antičkih i modernih tumačenja</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. 8. Mihajlović, V. D. (2011) Gordijev interpretativni čvor: rimski pisani izvori, ideja socio-kulturne evolucije i koncept romanizacije. <i>Етноантрополошки проблеми</i> н.с. 6/3: 679–698. 9. Mihajlović, V. D. (2012) Rimska spomeničko-epigrafska praksa: antropološki pristup. <i>Истраживања</i> 23: 33–50. 10. Михајловић, В. Д. (2010) Оставе и хоризонти деструкције као показатељи пробијања горњомезијског лимеса у I и II веку. <i>Истраживања</i> 21: 9–29.

Студијски програм/студијски програми : Историја ОАС
Назив предмета: АНТИЧКА КЊИЖЕВНОСТ И МИТ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да упозна историјске околностима у којима је настала античка књижевност, њене основне одлике и дубоку повезаност са античким митом. Студент треба да се оспособи за разумевање и тумачење функције мита у античкој књижевности, као и препознавање рецепције античког мита у европским књижевностима.
Исход предмета: Студент поседује темељна знања о историјским околностима настанка античке књижевности и античког мита, њиховим основним одликама и рецепцији у каснијим европским књижевностима и култури. Студент наводи изворе и литературу везану за садржај курса, описује термине и појмове прописане садржајем курса, самостално идентификује и анализира теме из античке митологије у античкој књижевности. Оспособљен је да препознаје реликте античке митологије у познијој европској култури.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Историјски оквири настанка античке књижевности. Античка и староријентална књижевност – везе и утицаји. Хеленска и римска књижевност. Појам мита и митографије. Извори познавања античке митологије. Класификација митова. Антропоцентричност античког мита. Мит и античка драма. Третирање мита код античких филозофа. Антички књижевни узор и мотиви у каснијим европским књижевностима. <i>Практична настава</i> – Анализа одабраних историјских извора. Групни и тимски рад са одређеном тематском јединицом ради контекстуализације и развоја дискусије. Лектира из античке књижевности.
Литература: 1. Frejdenberg, O. (1987). <i>Mit i antička književnost</i>. Beograd: Prosveta. 2. Ђурић, М. Н. (1951). <i>Историја хеленске књижевности</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника. 3. Будимир, М. Флашар, М. (1963). <i>Преглед римске књижевности</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника. 4. Срејовић, Д. Цермановић, А. (2004). <i>Речник грчке и римске митологије</i>. Београд: Српска књижевна задруга. 5. Grevs, R. (2018). <i>Grčki mitovi</i>. Beograd: Admiral books. 6. Вејн, П. (1997). <i>Да ли су Грци веровали у своје митове? Есеј о творачкој машти</i>. Нови Сад: Светови. 7. Vidal Nake, P., Vernan, Ž.-P. (1993,1995). <i>Mit i tragedija u antičkoj Grčkoj I-II</i>. Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 8. Вукадиновић, С. (2013). <i>Антички мит као историјска метафора у песништву Клаудија Клаудијана</i> (докторска теза). Београд: Филозофски факултет.

Студијски програм Историја: ОАС
Назив предмета: ПЕДАГОШКА ПРАКСА 3
Статус предмета: Изборни/обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Педагошка пракса 2
Циљ предмета Упознавање са делокругом и специфичностима професионалног рада дипломираног историчара у педагошким установама (основна, средња школа, факултет, музеји). Студент у изабраној установи примењује стечена знања и вештине у организацији и реализацији наставних, ваннаставних и административних активности. Остваривање континуитета са претходним циклусима педагошке праксе у примени знања и вештина; активно примењивање знања стечених у оквиру ППМ курсева; развијање способности рефлексije и саморефлексije у извршавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су овладали стратегијама активне примене знања и вештина неопходних за иницијално укључивање у реализацију наставе историје у педагошким установама (основна школа, средња школа, факултет, музеји); оспособљени су да самостално припреме и реализују делове наставних, ваннаставних и административних активности у педагошким установама; критички анализирају и сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и са концепцијом модуларне наставе на IV ОАС и наставе на модулу <i>Иницијална обука за наставника историје</i> , студент волонтерски учествује у асистирању и извођењу дела наставних и ваннаставних активности у педагошким установама; учествује у симулацији часа у оквиру методичких предмета као виду развијања практичних вештина и способности рефлексije и саморефлексije; прати активности око припреме и реализације разних пројеката; волонтира у музеју; осмишљава тему, синопсис и реализацију изложбе, (музеј); волонтира у библиотеци; учествује у промовисању наставног и научног рада и других активности Одсека и Факултета; учествује у раду вазаном за научни часопис (<i>Истраживање</i>), учествује на студентским конференцијама. Води писани извештај о реализацији праксе (дневник праксе).
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм :
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм : ЖК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА - ЛАТИНСКИ 3
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора- латински 2
Циљ предмета: Студент траба да прошири знања из латинског језика ради читања историјских/ филозофских извора писаних на латинском различитих историјских епоха.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене историјске/ филозофске изворе на латинском језику античког, позноантичког, средњовековног, ренесансног и нововековног периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст користећи стручну и научну терминологију. Спреман је да савлада латинску палеографију и дипломатику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод Понављање основних разлика између класичног и позног латинитета. Понављање граматике. ГРАМАТИКА Сложене синтаксичке конструкције, аблатив апсолутни, акузатив и номинатив с инфинитивом. Морфолошки облици конјунктива. Конјунктив у независним реченицама. <i>Практична настава</i> Вежбање читања и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Коришћење дигиталних (архивских) извора. Повезивање са другим предметима из модула..
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i> . Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Грамматика латинског језика</i> . Београд: Завод за заучбенике и наставна средства. 3. Вошњак, В. et alii. (1957). <i>Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa</i> . Zagreb: Matica hrvatska. 4. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i> . Београд: Завод за заучбенике и наставна средства. 5. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i> . Novi Sad: USSTPS. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 3
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора-грчки 2
Циљ предмета Студент треба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на грчком античке, византијске и познијих епоха (у зависности од модула), и да усвоји стручну и научну терминологију.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих историјских периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Мешовита (III) деклинација: Вокалске основе (именице и придеви). Verba contracta. Компарација прдева и прилога. Заменице. Бројеви. Глаголи и времена. Апофонски аорист. Пасивни аорист. Основно о синтакси падежа. Основно о синтакси реченице. Времена и начини, њихово значење и употреба. Императив аориста. Основне стилске карактеристике. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ГРЧКОГ ЈЕЗИКА. Главне особине развоја грчког језика. Монофтонгизација. Итацизам. Однос Којине са новозаветним и средњегрчким. Однос дијалеката и књижевни родови. Језик хришћанских писаца. Рецепција античке грчке и визнатијске културе на потоњу европску културу. <i>Практична настава:</i> Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима различитих епоха грчког језика (класични, новозаветни, средњегрчки).
Литература: 1. Радловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 1. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика</i> , Београд: Плато. 2. М. Будимир, М. Црепајац, Љ. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије</i> . Београд: Научна књига. 3. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008) <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i> . Zagreb: Školska knjiga 4. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman 5. Ђурић, М. Н. (1990). <i>Историја хеленске књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 6. Богдановић, Д. (1991). <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: СКЗ. 7. Бек, Х. Г. (1967). <i>Путеви византијске књижевности</i> , Београд: СКЗ 8. Мари, О . Бордман, Џ., Цаспер, Г. (1999). <i>Оксфордска историја Грчке и хеленистичког света</i> , Београд: Клио. 9. Браунинг, Р. (2005). <i>Средњовековни и савремени грчки језик</i> . Лозница: Карпос

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА ИСТОРИОГРАФИЈЕ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година студија
Циљ предмета На темељу знања стеченог током прве године студија, детаљније упознавање студената са еволуцијом људског интересовања за прошлост од Антике до модерног доба и утемељењем историје као науке. Упознавање са различитим перцепцијама значаја знања о прошлости и њиховој специфичности у различитим историјским раздобљима, са нагласком на раздобље од Просветитељства до друге половине 20. века. Упознавање са суштинским карактеристикама појединих праваца у развоју историографије, те сличностима и разликама у односу на раније методолошке приступе проучавању различитих аспеката људског живота у прошлости.
Исход предмета Стечено знање о историји историографије и најзначајнијим фазама на путу интересовања за прошлост као историјској науци.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о следећим темама: преглед развоја историографије од Антике до 18. века, просветитељска историографија, историографија 19. века – немачка, француска, британска, америчка, руска историографија; криза традиционалне историографије на прелому векова, филозофија историје и историографија између два светска рата. Упознавање са развојем српске историографије 18–20. век. <i>Практична настава</i> Критичка анализа одабране литературе, писање приказа о одабраним историографским делима са акцентом на проучавање специфичности методолошког приступа.
Литература 1. Gross, M. (1996). <i>Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja</i>. Zagreb: Novi Liber – Zavod za hrvatsku povijest. 2. Брајзах, Е. (2009). <i>Историографија: стари век, средњи век, ново доба</i>, Београд: Clio. 3. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam. 4. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i>. Beograd: Arhipelag. 5. Veler, H. U. (2010). <i>Istorijsko mišljenje na kraju XX veka: 1945-2000</i>. Podgorica: CID. 6. Берк. П. (2011). <i>Француска историјска револуција: школа „Анала“ (1929-1989)</i>. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 7. Самарцић, Р. (2007). <i>Писци српске историје</i>. Београд: Александрија.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета : МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ 1
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања која оспособљавају студента да организује наставни процес и прилагоди га специфичностима наставе историје у основним и средњим школама.
Исход предмета Способност студента да знањима о основним елементима методике наставе историје и савременим тенденцијама у извођењу наставе историје самостално приступи изради микро плана за извођење наставе. Студент је оспособљен да остварује образовне задатке наставе историје, да развија историјску свест, критичко мишљење, самосталност и одговорност ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, значај и циљ методике наставе историје; задаци наставе историје; основни дидактички принципи у настави историје; наставни план и програм; избор и распоред наставног градива; методе и облици рада у настави историје (активне методе); типови часова; организација и извођење часа; понављање; утврђивање; проверавање и оцењивање у настави историје; рад са уџбеником и приручницима на часу историје; коришћење историјских извора; савремена наставна средства и њихова примена у настави историје; школски и домаћи радови ученика; упутство ученицима за самосталан рад; слободне активности ученика; специјализована учионица у настави историје; сарадња школе са музејима, архивима и библиотекама; екскурзија и настава историје; припремање наставника за рад на часу; стално стручно усавршавање наставника историје. <i>Практична настава</i> Савладавање методичке литературе и извора који на непосредан начин анализују или тумаче наставу историје и правце њеног развоја. Реализација је предвиђена кроз самосталан рад (анализа, преводи одабраних текстова, семинарски рад), тимски рад (радионице) уз коришћење аудиовизуелних наставних средстава.
Литература 1. Делетић, М. З. (2018). <i>Методика и технологија наставе историје</i>. Косовска Митровица: Филозофски факултет у Косовској Митровици. 2. Лазич, Д. М. (2008). <i>Методички приручник из историје</i>. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, Институт за савремену историју 3. Perović, M. (1995). <i>Metodika nastave istorije</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Stradling, R. (2003). <i>Nastava evropske istorije dvadesetog veka</i>. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 5. Trškan, D. (2005). <i>Provjera i ocjenjivanje znanja u nastavi povjesti</i>. Zagreb: Srednja Europa.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: РАЗВОЈ И РЕЦЕПЦИЈА АНТИЧКЕ ИСТОРИОГРАФИЈЕ
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Излагање настанка и развоја рецепције античке историографије и упознавање са њеним главним особинама кроз историјске изворе. Сагледавање утицаја и значаја развоја и рецепције античке историографије у каснијим историјским епохама.
Исход предмета Усвајање знања из развоја и рецепције античке историографије заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата излагање развоја и рецепције античке историографије. На предмету се излажу услови настанка, основне карактеристике и значај рецепције античке историографије. Нарочита пажња на предмету се поклања писаним изворима. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава</i> Упознавање развоја и рецепције античке историографије на основу читања оригиналних извора у преводу уз коришћење техничких наставних средстава.
Литература 1. Бошков, С. (2016). <i>Антика у настави историје</i>. Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 2. Hardwick, L. Stray, Ch. (2008). <i>A Companion to Classical Receptions</i>. Malden: Blackwell Publishing. 3. Velema, W. Weststeijn, A. (2018). <i>Ancient Models in the Early Modern Republican Imagination</i>. Leiden: Brill. 4. Luthar, O. Šašel Kos, M. Grošelј, N. Pobežin, G. (2013). <i>Povest istorijske misli: od Homera do početka 21. veka</i>. Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ПРЕРИМСКИ БАЛКАН И ПАНОНИЈА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање основних знања о археолошким и историјским начинима сагледавања и тумачења протоисторијског периода и заједница на средишњем Балкану и јужној Панонији.
Исход предмета Усвајање теоријско-методолошких основа за истраживање и тумачење преримског периода Балкана и Паноније са аспекта археологије и историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Упознавање са расположивим врстама грађе о протоисторијском периоду на Балкану и Панонији (V–I в. пре н. е.). Критички осврт на античке писане изворе о популацијама означеног простора и сагледавање археолошке грађе повезиване са античким етнимимима. Преиспитивање етнодетерминистичког становишта о "палеобалканским племенима" и скретање пажње на нове приступе у тумачењу касног гвозденог доба. Контекстуализација писане и археолошке грађе и њихова употреба у разумевању динамичног карактера различитих начина повезивања, изградње идентитета и функционисања протоисторијских заједница. Проблематизација разумевања колективних одредница попут Трибала, Аутаријата, Дарданаца, Скордиска итд., као и друштвених структура које су стајале иза оваквих појмова. <i>Практична настава</i> – Критичка анализа и контекстуализација одабраних примера и најилустративнијих студија случаја историјско-археолошких интерпретација преримске прошлости средишњег Балкана и јужне Паноније. Разматрање примера свежих приступа и интерпретација историјских и археолошких извора који се баве протоантичким Балканом и Панонијом. Преиспитивање и унапређивање теоријско-методолошких приступа историјској и археолошкој грађи кроз излагање и коментарисање појединачних студентских радова.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Papazoglu, F. (2007) <i>Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba</i>. Beograd: Equilibrium. 2. Geary, P. (2007) <i>Mit o nacija</i>. Novi Sad: Cenzura, 7–129. 3. Džino, D. (2011) Indigene zajednice zapadnog i središnjeg Balkanskog poluotoka i 21. Stoljeće. <i>Godišnjak CBI</i> 40: 197–206. 4. Бабић, С. (2004) <i>Поглаварство и полис</i>. Београд: Балканолошки институт. 5. Вранић, И. (2011) Раноантичка насеља и гвоздено доба централног Балкана: питање етничког идентитета. <i>Етноантрополошки проблеми</i> 6/3: 659–678. 6. Vranić, I. (2012) Urbanizacija u arheološkim interpretacijama. <i>Etnoantropološki problemi</i> 7/3: 731–746. 7. Mihajlović, V. D. (2019) <i>Skordisci između antičkih i modernih tumačenja</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. 8. Mihajlović, V. D. (2011) Gordijev interpretativni čvor: rimski pisani izvori, ideja socio-kulturne evolucije i koncept romanizacije. <i>Етноантрополошки проблеми</i> н.с. 6/3: 679–698. 9. Mihajlović, V. D. (2018) Roman Imperialism and the Construction of Dardanian Collectivity. In <i>Reflections of Roman Imperialisms</i> eds. M.A. Janković and V. D. Mihajlović, 181–213. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing. 10. Džino, D. Domić Kunić, A. (2013) <i>Rimski ratovi u Iliriku</i>, Zagreb: Školska knjiga.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ПОЛИТИЧКА МИСАО У АНТИЧКО РИМУ
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Излагање настанка и развоја политичке мисли у античком Риму и упознавање са њеним главним особинама кроз историјске изворе. Сагледавање утицаја и значаја римске политичке мисли за касније историјске епохе.
Исход предмета Усвајање знања из историје политичке мисли античког Рима заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата излагање просторног и хронолошког оквира политичке мисли античког Рима. На предмету се излажу услови настанка, основне карактеристике и значај политичке мисли античког Рима. Нарочита пажња на предмету се поклања писаним изворима. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава</i> Упознавање еволуције политичке мисли у античком Риму на основу читања оригиналних извора у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на ком се простирала и развија политичка мисао у античком Риму.
Литература 1. Машкин, Н. А. (1978). <i>Историја старог Рима</i>. Београд: Научна књига. 2. Мирковић, М. (2002). <i>Римска држава под краљевима и у доба републике (753. – 27. пре Хр.)</i>. <i>Историја и институције</i>, Београд: Досије. 3. Мирковић, М. (2003). <i>Римска држава у доба принципата и домината (27. пре Хр. – 337. н. е.)</i>. <i>Од Августа до Константина</i>. Београд: Досије. 4. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (1999). <i>Оксфордска историја римског света</i>. Београд: CLIO. 5. Мичел, С. (2010). <i>Историја позног римског царства 284-641</i>. Београд: CLIO. 6. Barchiesi, A. Scheidel, W. (2010). <i>The Oxford Handbook of Roman Studies</i>. Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: КАСНОАНТИЧКА АРХЕОЛОГИЈА
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање знања о археолошкој грађи и перспективи о касноантичком периоду са посебним освртом на подручје Балкана и јужне Паноније.
Исход предмета Усвајање теоријско-методолошких основа за истраживање и тумачење касноантичког периода.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Указивање на археолошке и материјалне манифестације корених промена које су захватале Римско царство почевши од III в. Скретање пажње на процесе који су доводили до трансформација у административној, војној, економској и културној сфери живота у периоду III-VI в. Упознавање са схемом насељавања, привредним активностима, начинама производње и потрошње, одбрамбеним системом, јавном и приватном архитектуром, начином становања и погребним праксама везаним за период касне антике и раног средњег века на подручју Балкана и јужне Паноније. Контекстуализација новонасталих уметничких, културних и религијских појава у светлу општих друштвених појава. Упућивање у најважније врсте археолошке грађе за изучавање касноантичког периода из перспективе историчара. <i>Практична настава</i> – Анализа одабраних примера археолошких података и ситуација који најбоље демонстрирају опште друштвене, политичке, економске, културне и верске трендове у касној антици.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Буркхарт, Ј. (2006) <i>Доба Константина Великог</i>. Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 2. Јовановић, А. (2006) <i>Гло Србије завичај римских царева</i>. Београд: Принцип-Бонарт прес. 3. Милошевић, П. (2001) <i>Археологија и историја Сирмијума</i>. Нови Сад: Матица српска. 4. Поповић, В. (2003) <i>Sirmium - град царева и мученика</i>. Сремска Митровица, Београд: Пројекат Благо Сирмијума, Археолошки институт. 5. Поповић, И. Борић-Брешковић Б. (ур.). (2013) <i>Константин Велики и Милански едикт 313</i>. Београд: Народни музеј у Београду. 6. Спасић-Ђурић, Д. (2015) <i>Град Виминацијум</i>. Пожаревац: Народни музеј Пожаревац. 7. Поповић И. (ур.). (2010) <i>Felix Romuliana – Гамзиград</i>. Београд: Археолошки институт. 8. Срејовић, Д. (прир.). (1993) <i>Римски царски градови и палате у Србији</i>. Београд: Српска академија наука и уметности. 9. Милинковић, М. (2015) <i>Рановизантијска насеља у Србији и њеном окружењу</i>. Београд: Досије студио.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: КУЛТУРА ПОЗНЕ АНТИКЕ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да препозна и образложи историјски и хронолошки оквир позне антике, основне особености културе тога периода, као и да се оспособи да разуме историјске околности које доводе до трансформације класичног света и последице ових промена. Студент треба да се упозна са изворима и литературом релевантном за садржај курса.
Исход предмета: Студент наводи и образлаже главне културне одлике позне антике, с посебним компетенцијама у области религије, књижевности и уметности; идентификује и анализира процесе дугог трајања које повезују класични и позноантички свет, а затим позну антику и средњи век; наводи и критички користи релевантну савремену научну литературу о позној антици; као и најважније изворе за позноантичку епоху.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Појам и хронолошко-историјски оквир позне антике. Кључни извори за познавање културе позне антике, с нагласком на религији, књижевности и уметности. Континуитет и промена у посткласичном свету. Религијске трансформације позноантичког света. Христијанизација културе. Позноантичка књижевност. Културолошке импликације Сеобе народа. Културно наслеђе позне антике. <i>Практична настава:</i> Читање и анализа одабраних извора и литературе, групни и тимски рад, дебата.
Литература: 1. Браун, П. (2014). <i>Успон хришћанства на Западу: тријумф и разноликост: 200-1000. године</i>. Београд: Clío. 2. Ђурић, М. Н. (1997). <i>Историја хеленске књижевности</i>. Београд: Завод за уџбенике. 3. Будимир, М., Флашар, М. (1963). <i>Преглед римске књижевности. De auctoribus Romanis</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника. 4. Gerke, F. (1973). <i>Kasna antika i rano hrišćanstvo</i>. Novi Sad: Bratstvo Jedinство. 5. Мичел, С. (2010). <i>Историја позног Римског царства: 284-641. Преображај античког света</i>. Београд: Clío. 6. Ристовић, Н. (2010). <i>Хришћанство и античко наслеђе: студије и чланци</i>. Београд: Православни богословски факултет Универзитета у Београду; Институт за теолошка истраживања. 7. Јелић, В. (1996). Мит и беседничка пракса позне антике. У: <i>Међународни интермедијални симпозијум (МИТ): Зборник радова - бр. 3</i> (стр. 29-35). Нови Сад: Филозофски факултет. 8. Смирнов-Бркић, А. (2011). <i>In hoc signo vinces. Милански едикт и победа хришћанства</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА - ЛАТИНСКИ 4
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора- латински 3
Циљ предмета: Студент траба да прошири знања из латинског језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на латинском различитих историјских епоха.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене историјске/ филозофске изворе на латинском језику античког, позноантичког, средњовековног, ренесансног и нововековног периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст користећи стручну и научну терминологију. Спреман је да савлада латинску палеографију и дипломатику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> ГРАМАТИКА Врсте зависних реченица. Конјунктив у зависним реченицама. Слагање времена. Управни и неуправни говор, oratio obliqua, зависни хипотетички период. <i>Практична настава</i> Вежбање читања и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Коришћење дигиталних (архивских) извора. Повезивање са другим предметима из модула.
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i>. Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Грамматика латинског језика</i>, Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. 3. Bošnjak, B. et alii. (1957). <i>Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa</i>. Zagreb: Matica hrvatska. 4. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 5. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i>. Novi Sad: USSTPS. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 4
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора - грчки 3
Циљ предмета Студент траба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на различитим фазама грчког, као и да уочи друштвено-историјске промене које су довеле до његовог развоја у новозаветни, средњегрчки и савремени грчки.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих историјских периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Глаголи -и конјугације, неправилни и непотпуни глаголи. Перфект и плусквамперфект. Футур егзактни. Глаголски придеви. Императив перфекта. Сложена реченица и употреба начина: индикатив, оптатив, конјунктив. Конструкције, апсолутни генитив, акузатив и номинатив са инфинитивом, употреба инфинитива и партиципа. Изостављање глагола. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ГРЧКОГ ЈЕЗИКА Смернице доцнијег развоја грчког језика до данас. <i>Практична настава</i> Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима различитих епоха грчког језика (класични, новозаветни, средњегрчки).
Литература: 2. Радловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика</i> . Београд: Плато. 4. М. Будимир, М., Црепајац, Ј. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије</i> . Београд: Научна књига 5. Martinić- Jerčić, Z., Matković D. (2008) <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i> . Zagreb: Školska knjiga 6. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman 7. М.Н. Ђурић, М. Н. (1990). <i>Историја хеленске књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 8. Богдановић, Д. (1991). <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: СКЗ. 9. Бек, Х. Г. (1967). <i>Путеви византијске књижевности</i> , Београд: СКЗ. 10. Мари, О . Бордман, Џ. Џаспер, Г. (1999). <i>Оксфордска историја Грчке и хеленистичког света</i> . Београд: Клио 11. Браунинг, Р. (2005). <i>Средњовековни и савремени грчки језик</i> . Лозница: Карпос.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: РИМСКЕ ПРОВИНЦИЈЕ НА ЦЕНТРАЛНОМ БАЛКАНУ
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Излагање настанка и развоја римских провинција на централном Балкану и упознавање са њиховим главним особинама кроз историјске изворе. Сагледавање утицаја и значаја настанка и развоја римских провинција на Балкану у каснијим историјским епохама.
Исход предмета Усвајање знања из историје настанка и развоја римских провинција на централном Балкану заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата излагање настанка и развоја римских провинција на централном Балкану. На предмету се излажу услови настанка, основне карактеристике и значај настанка и развоја римских провинција на централном Балкану. Нарочита пажња на предмету се поклања писаним изворима. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава</i> Упознавање историје настанка и развоја римских провинција на централном Балкану на основу читања оригиналних извора у преводу уз коришћење техничких наставних средстава.
Литература 1. Машкин, Н. А. (1978). <i>Историја старог Рима</i> . Београд: Научна књига. 2. Srejović, D. (ed.) (1995). <i>The Age of Tetrarchs</i> , Beograd: The Serbian Academy of Sciences and Arts. 3. Срејовић, Д. (ур.) (1993). <i>Римски царски градови и палате у Србији</i> . Београд: САНУ. 4. Wittke, A-M. Olshausen, E. Szydlak, R. (ed.) (2007). <i>Historischer Atlas der antiken Welt</i> . Stuttgart, Weimar: Verlag J. B. Metzler. 5. Бошков, С. (2016). <i>Растислав Марић: Античка прошлост Војводине</i> . Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 6. Петровић, В. (2014). Централни Балкана у римским итинерарима. у: <i>Савремене парадигме у науци и научној фантастици</i> . Ниш: Филозофски факултет, 127-140. 7. Робер, Ж-Н. (2009). <i>Стари Рим</i> , Београд: Clio.

Студијски програм : ОАС ЈКК (сви модули), ОАС Филозофија, ОАС Социологија, ОАС Историја (сви модули)
Назив предмета: Педагошка психологија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:-
Циљ предмета - Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања. - Оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у раду са ученицима, извођењу наставе и васпитно-образовног процесу (развијање наставничких компетенција)
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса: - познаје, разуме, интерпретира и критички анализира научна сазнања из психологије образовања која су релевантна за рад наставника; - примени сазнања из психологије образовања у креирању и организацији наставе, евалуацији образовних исхода и других аспеката васпитно-образовног процеса; - примењује научна сазнања из психологије образовања у циљу повећања ефикасности својих педагошких интервенција; - проналази прикладе наставничке и педагошке поступке засноване на научним сазнањима у раду и комуникацији са ученицима, родитељима, другим наставницима, стручним сарадницима и осталим актерима васпитно-образовног процеса.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет психологије образовања/педагошке психологије; улога и значај педагошке психологије у развоју наставничких компетенција - Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси - Трансфер учења: врсте трансфера, начини обезбеђивања трансфера учења, теорије трансфера учења - Врсте и карактеристике стилова учења - Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси. - Когнитивне способности као детерминанте школског постигнућа - Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту: ефекти унутрашње и спољашње мотивације на постигнуће; релације конструката самоефикасности, циљних оријентација, атрибуција и очекивања на постигнуће ученика и друге образовне исходе; узрастне промене у мотивацији за учење; развој унутрашње мотивације; мотивациони стилови наставника - Саморегулисано учење: метакогнитивне и мотивационе компоненте саморегулисаног учења, циклично-фазни модел саморегулисаног учења, развој саморегулације у учењу - Релације особина личности и школског постигнућа - Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине - Улоге наставника на различитим нивоима образовања; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије - Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања; грешке наставника у оцењивању знања и други извори субјективности школских оцена. - Тестови знања: врсте и карактеристике тестова знања, намена тестова знања, предности и недостаци мерења образовних постигнућа тестовима знања.
<i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата
Литература - Коцопељић, Ј., Пекић, Ј. (2017). <i>Психологија у настави: Одабране теме из психологије образовања</i> .

Филозофски факултет, Нови Сад.

- Вулфолк, А., Хјуз, М., Волкап, В. (2014). *Психологија у образовању I, II и III*. Клио, Београд.

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb.

Студијски програм :
Назив предмета: Дидактика
Статус предмета: Обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета Усвајање знања о садржајима и елементима наставног процеса и увођење студената у основе планирања и реализације наставе; Упознавање са теоријским приступима и практичним импликацијама примене интерактивних наставних стратегија, метода, облика рада и наставних средстава; Оспособљавање студената за планирање, реализацију и (само)евалуацију квалитетне наставе и подстицања активности, интересовања и креативности ученика; Оспособљавање за наставни рад и интеракцију у циљу пружања подршке развоју личности ученика.
Исход предмета По завршетку курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне основне дидактичке појмове из области образовања и наставног процеса; – Идентификују елементе за квалитетну припрему, реализацију и (само)евалуацију наставе; – Разумеју улогу и значај наставника у реализацији квалитетне наставе и успостављању сарадње са ученицима; – Анализирају и процењују савремене наставне стратегије, методе и облике рада и њихову примену у настави; – Планирају и креирају план рада у настави са циљем реализације квалитетне наставе и пружања подршке ученицима у учењу и напредовању.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни дидактички појмови; Садржај и елементи наставног процеса (ученик, наставник, наставни садржај, наставна средства); Наставне стратегије, методе наставе, облици рада - различити приступи, класификације и импликације у настави; Наставни садржаји (план и програм наставе и учења, структура, врсте). Планирање и припремање наставника за наставу (исходи учења, циљ и задаци наставе, израда годишњих, полугодишњих планова и припрема за наставни час). Реализација и евалуација наставног часа; Активност и креативност ученика у настави; Интеракција и комуникација у настави и управљање одељењем; Стварање подстицајног окружења за учење и подстицање интересовања ученика; Улога и значај наставника у наставном процесу; Оцењивање ученичког рада и домаћи радови. <i>Практична настава-Вежбе:</i> Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења уз менторско вођење наставника. Усмена презентација пројекта истраживања на предложену или слободно изабрану тему у вези са програмским садржајима.
Литература – Cindrić, M., Miljković, D. i Strugar, V. (2010). <i>Didaktika i kurikulum</i>. Zagreb: IEP-D2. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika I – Predmet didaktike</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika III – Organizacija nastave</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vulfolk, A., Hjuz, M. i Volkap, V. (2015). <i>Psihologija u obrazovanju II, III</i>. Beograd: Clio. – Brofi, Dž. (2015). <i>Kako motivisati učenike da uče</i>. Beograd: Clio. – Jensen, E. (2003). <i>Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje</i>. Zagreb: Educa.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: САВРЕМЕНА ИСТОРИОГРАФИЈА И ДРУШТВЕНА ТЕОРИЈА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година студија
Циљ предмета Развијање критичког мишљења и стицање знања о повезаности историје и друштвених наука, значају концепта интердисциплинарности и значају за савремену историографију упознавања са достигнућима других друштвених наука. Упознавање са правцима у савременој историографији који потенцирају везу историјске науке и друштвене теорије.
Исход предмета Стечено знање о савременим историографским приступима, те теоријским концептима значајним за савремену историографију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о следећим темама – уводно предавање о трансформацији историографије у 20. веку, те најзначајнијим историографским школама чија делатност је представљала методолошки искорак; предавање о односу историје и друштвених наука, те разматрање најзначајнијих теоријских концепција значајних за историографију (друштвена улога, пол и род, породица, заједница и идентитет, нација, модернизација, класа, статус, друштвена покретљивост, држава и власт, центар и периферија, хегемонија и отпор, друштвени покрети, менталитет и идеологија, мит...), те ставовима најзначајнијих друштвених теоретичара у XIX и XX веку. <i>Практична настава</i> Критичка анализа одабране литературе, писање приказа о одабраним делима из области друштвене теорије и историјске социологије.
Литература 1. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam. 2. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i>. Beograd: Arhipelag. 3. Berk, P. (2002). <i>Istorija i društvena teorija</i>. Beograd: Equilibrium. 4. Martineli, A. (2010). <i>Modernizam: proces modernizacije</i>. Podgorica: CID. 5. Smith, A. D. (2003). <i>Nacionalizam i modernizam: kritički pregled suvremenih teorija nacija i nacionalizma</i>. Zagreb: Fakultet političkih znanosti. 6. Volerstin, I. (2005). <i>Uvod u analizu svjetskog sistema</i>. Cetinje: Otvoreni kulturni forum. 7. Tili, Č. (1997). <i>Suočavanje sa društvenom promenom: makro društvene strukture, procesi i komparacije</i>. Beograd: Filip Višnjić. 8. Берк, П. (2010). <i>Основи културне историје</i>. Београд: Clio. 9. Milenković, P. (2009). <i>Istorijska sociologija: sociološka hrestomatija</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ХРИШЋАНСТВО У АНТИЦИ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да се упозна са културно-историјским околностима настанка и развоја хришћанства у антици; релевантним изворима и литературом за садржај курса.
Исход предмета: Студент наводи и анализира кључне догађаје и личности ранохришћанске историје; познаје начине дисеминације хришћанске религије и уочава и објашњава промене дугог трајања које је хришћанство донело у античком свету. Студент наводи изворе и литературу везану за садржај курса, описује термине и појмове прописане садржајем курса, самостално идентификује и анализира теме прописане садржајем курса.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Извори и литература за познавање хришћанства у антици. Културно-историјске околности настанка хришћанства. Правци и модули ширења хришћанства у оквирима Римског царства. Кључне личности и догађаји ранохришћанске историје. Стварање хришћанске литерарне традиције. Основне одлике ранохришћанске књижевности. Античка култура и хришћанство. Христијанизација античког света. <i>Практична настава:</i> Читање и анализа одабраних извора и литературе.
Литература: 1. Gerke, F. (1973). <i>Kasna antika i rano hrišćanstvo</i> . Novi Sad: Bratstvo Jedinstvo. 2. Мекманерс, Џ. (ур.) (2004). <i>Оксфордска историја хришћанства. Том 1. Од настанка до 1800. године</i> . Clio: Београд. 3. Смирнов-Бркић, А. (2011). <i>In hoc signo vinces. Милански едикт и победа хришћанства</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 4. Браун, П. (2014). <i>Успон хришћанства на Западу: тријумф и разноликост: 200-1000. године</i> . Београд: Clio. 5. Поповић, Р. В. (2016). <i>Извори за црквену историју</i> . Београд: Центар за хришћанске студије 2016. 6. Ристовић, Н. (2010). <i>Хришћанство и античко наслеђе: студије и чланци</i> . Београд: Православни богословски факултет Универзитета у Београду: Институт за теолошка истраживања. 7. Зелер, Ж. (2005). <i>Почеци хришћанства на Балкану</i> . Подгорица: ЦИД.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ 2
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања о различитим приступима у извођењу наставе историје и реализовању потребних стандарда овог наставног предмета. Прати се развитак теорија наставе историје од њеног формирања као школског предмета до савремених теорија.
Исход предмета Способност студента да прилагођава различите приступе у реализовању наставе историје. Да остварује образовне задатке наставе историје, да развија историјску свест, критичко мишљење, самосталност и одговорност ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорије наставе историје су основни фокус и прате се од 19. века. Тада је класична (морализаторска) теорија наставе историје имала функцију у националној интеграцији. Објективистички приступ у настави историје постепено је прихваћен у првој половини 20. века. Прате се критеријуми у одабиру грађе у настави историје. Од шездесетих и седамдесетих година 20. века јавља се нови приступ, методичка теорија наставе, базиран на вештинама, односно на учењу историјског метода. То је теорија која је и данас доминантна у настави историје. Дефинисање свих елемената часа у процесу планирања, са посебним освртом на реализацију циљева, стандарда и исхода у настави историје. <i>Практична настава</i> Савладавање литературе и извора потребних у изради писаних радова (семинарских радова); у формирању дидактичког материјала, посебно улоге наставника у формирању учениковог критичког односа према стварности и способности да разликује историјске изворе од њихове интерпретације.
Литература 1. Лазих, Д. М. (2008). Методички приручник из историје. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, Институт за савремену историју. 2. Deletić, Z. (2005). Ogleđi iz metodike nastave istorije. Užice: Učiteljski fakultet. 3. Stradling, R. (2003). Nastava evropske istorije dvadesetog veka. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 4. Ћелстали, К. (2004). Прошлост није што је некад била. Београд: Геопоетика. 5. Ћирковић, С. (2007). Настава историје пред изазовима плурализма. у: <i>Уџбеник и савремена настава. Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике</i>. 129-142. Београд: Завод за уџбенике. 6. Кољанин, Д. (2008). Историја као научна дисциплина и школски предмет. у: А. Ђуровић (ур.), <i>ИСТОРИЈА: Кључни појмови за крај обавезног образовања: Приручник за наставнике</i>. 75-82. Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. 7. <i>Образовни стандарди за крај обавезног образовања за наставни предмет ИСТОРИЈА</i>. (2010). Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. 8. <i>Општи стандарди постигнућа за крај општег и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета за предмет Историја</i>. (2015). Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Студијски програм: ОАС Историја
Назив предмета: Истраживачки рад
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 2
Услов: Претходно положени сви испити предвиђени програмом
Циљ предмета Овладавање стратегијама активне примене знања и вештина неопходних за спровођење истраживања мањег обима из области историје, које укључује дефинисање теме и утврђивање предмета истраживања, сачињавање плана истраживања, прикупљање и прелиминарно анализирање релевантних историјских извора и литературе као предуслов израде дипломског рада.
Исход предмета Студенти су оспособљени за спровођење истраживања мањег обима у области историје, које укључује дефинисање теме и утврђивање предмета истраживања, сачињавање плана истраживања, прикупљање и прелиминарно анализирање релевантних историјских извора и литературе, те су спремни за финалну анализу података и синтезу резултата истраживања у облику писаног рада – дипломског рада.
Садржај предмета Дефинисање теме, односно прецизирање предмета истраживања, и у складу с тим избор одговарајућег теоријско-методолошког оквира истраживања. Израда плана истраживања. Прикупљање, класификација и тумачење историјских извора и литературе релевантних за предмет истраживања. Дефинисање структуре рада – увод, анализа, закључна дискусија, библиографија, прилози итд.
Литература Литература релевантна за реализацију истраживачког рада формулише се у договору са наставником (ментором) и у складу са одабраном темом и предметом истраживања.

Студијски програм: ОАС Историја
Назив предмета: Стручна пракса
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног историчара у васпитно-образовним установама (школа, факултет, универзитет), установама културе (архив, музеј, галерија, библиотека), туристичким агенцијама, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног историчара, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у васпитно-образовним установама (школа, факултет, универзитет), установама културе (архив, музеј, галерија, библиотека, Завод за заштиту споменика културе), научним институтима, туристичким агенцијама, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног историчара у различитом институционалном окружењу и да објективно сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: волонтира у библиотеци; помаже у организацији и извођењу стручних и научних скупова; помаже у припреми документације за реализовање научних пројеката; похађа и укључен је у припрему радионица и семинара посвећених развоју научног подмлатка; учествује у организацији и раду различитих радионица и трибина историчара на Филозофском факултету или у одређеним културним и образовним центрима; волонтира у архивима; учествује у промоцији Филозофског факултета, научне и стручне литературе; подстиче омладински активизам и међукултурну сарадњу у области историје; учествује у вођењу секција и радионица у истраживачким станицама и центрима, летњим школама и камповима; учествује са радом на студентским конференцијама; обавља праксу у органима локалне управе и самоуправе; одлази на праксу у медијске куће где се упознаје са принципима и техникама вођења историјских емисија, уређивања и кориговања новинарских текстова из области историје, стручних консултација у медијима итд; волонтира као водич у туристичким агенцијама и у Заводима за заштиту споменика културе евидентирају и раде на заштити културних добара.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење стручне праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све то у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС Историја
Назив предмета: Дипломски рад
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Претходно положен Истраживачки рад у функцији израде дипломског рада (ИР)
Циљ предмета Оспособљавање студената за спровођење истраживања мањег обима у области историје, писмену презентацију резултата и дискусију о добијеним резултатима у теоријском и практичном контексту.
Исход предмета Студент познаје теоријски-методолошки оквир теме или проблема који обрађује дипломски рад и способан је да га подвргне критичкој анализи; способан је да дефинише тему, односно предмет истраживања и састави план истраживања; спроводи испитивање од фазе уочавања релевантних истраживачких проблема, преко фазе припреме и анализе података те фазе интерпретације резултата истраживања, па све до фазе писања дипломског рада у коме су презентовани истраживачки проблем, основни резултати и закључци истраживања; има способност дискутовања о добијеним резултатима у теоријском и практичном контексту.
Садржај предмета Дипломски рад представља истраживачки рад студента којим се упознаје са теоријско-методолошким оквиром и емпиријским корпусом повезаним са темом и проблемом истраживања. Истраживање подразумева прикупљање и проучавање релевантних извора и литературе, анализу добијених података, интерпретацију резултата ове анализе и дискусију о добијеним резултатима. Након обављеног истраживања студент припрема дипломски рад у писаној форми. Дипломски рад садржи следеће елементе: резиме, увод, анализу и завршну дискусију (закључак), библиографију. У оквиру уводног дела треба да буде представљен теоријско-методолошки оквир и претходни резултати описани у релевантној литератури која се односи на истраживачку тему, као и критички осврт на њих. Анализа подразумева критичку интерпретацију података добијених на основу проучавања релевантних извора и литературе. На крају рада студент дискутује о резултатима у теоријском и практичном контексту и даје приказ закључака свога истраживања. Након предаје дипломског рада, рад оцењује трочлана комисија за одбрану која је састављена од најмање два наставника компетентна за одабрану истраживачку тему. При оцени дипломског рада чланови комисије оцењују нацрт истраживања, резултате истраживања и квалитет њиховог презентовања.
Литература Литература релевантна за реализацију дипломског рада формулише се у договору са наставником (ментором) и у складу са одабраном темом и предметом истраживања.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СРЕДЊОВЕКОВНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ И ДРУШТВО
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Студент би требало да усвоји корпус општих и стручних знања утемељених на провереним достигнућима савремене историографске науке о прошлости средњовековних цивилизација и друштва. Студент треба да развије критичко мишљење и да усвоји мултиперспективни приступ у разумевању темељних историјских процеса и структура.
Исход предмета Студент је усвојио општа знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из друштвене и културне средњовековне историје могу идентификовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са захтевима методологије савремене историографске науке. Студент уме да користи савремене информатичке медије и средства у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о историји западноевропске, византијске и арапске (исламске) цивилизације и културе у средњем веку, као и сферама њиховог утицаја и прожимања. Друштво, феудалне институције и односи у средњовековној Европи. Свакодневни живот. Положај жене. Црква у средњем веку. Монашки редови. „Јереси.“ Основе ислама и његови правци. Средњовековно образовање, наука, универзитети. Средњовековна мисао, филозофија и књижевност. Средњовековно оружје, фортификације и ратна вештина. Технике и начини привређивања. Феудално властелинство. <i>Практична настава</i> Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје средњовековних цивилизација и друштва.
Литература 1. Еспозито, Џ. Л. (ур.). (2016). <i>Оксфордска историја ислама</i>. Београд: CLIO. 2. Блок, М. (2012). <i>Феудално друштво</i>. Сремски Карловци-Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 3. Шастел, А. (2015). <i>Уметност и хуманизам у Фиренци : у доба Лоренца Величанственог</i>. Сремски Карловци-Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 4. Ле Гоф, Ж. (пр.). (2007). <i>Човек средњег века</i>. Београд: CLIO. 5. Breje, L. (1976). <i>Vizantijska civilizacija</i>. Beograd: Nolit. 6. Кодер, Ј. (2011). <i>Византијски свет</i>. Београд: Утопија 7. Линч, Џ. (1999). <i>Историја средњовековне цркве</i>. Београд: CLIO.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СРПСКО СРЕДЊОВЕКОВНО ДРУШТВО
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 6
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Разумевање процеса који су битно утицали на развој Балкана и формирање друштвених, економских, језичких и психолошких основа на којима су настале различите средњовековне структуре овог простора. Компаративна анализа истих са друштвеним процесима шире, на Балкану и у Европи. Развијање критичког мишљења и способности за самостално проучавање ових процеса.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси везани за друштвени развој Срба у средњем веку распознају, опишу и протумаче.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Изучавање процеса који су битно утицали на развој Балкана и формирања специфичних друштвених прилика код Срба у средњем веку. Прати се становништво (категорије, обавезе) и развој државне управе у средњовековној Србији. <i>Практична настава</i> Анализа историјских извора на основу којих се формирају сазнања о друштвеним структурама у овом периоду.
Литература 1. <i>Историја српског народа</i> I. (1981). Београд: СКЗ, 109-124, 182-196, 357-371. 2. <i>Историја српског народа</i> II. (1982). Београд: СКЗ, 109-127, 268-277, 414-445. 3. Новаковић, С. (1965). <i>Село</i>. Београд: СКЗ. 4. Благојевић, М. (1997). <i>Државна управа у српским средњовековним земљама</i>. Београд: Службени лист. 5. <i>Лексикон српског средњег века</i>. (1999). приредили: Ћирковић, С., Михаљчић, Р. Београд: Knowledge.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: УВОД У ИЗУЧАВАЊЕ ЛАТИНСКИХ ПОВЕЉА
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање и продубљивање знања - утврђивање латинске морфологије и синтаксе, савладавање вокабулара најфреквентнијих речи и израза у латинском језику.
Исход предмета Овладавање вештином тумачења докумената на латинском језику, тј. да студенти при сусрету са аутентичним историјским извором, и без консултовања речника разумеју основни смисао текста, да га филолошки анализирају и коментаришу евентуална одступања од језичких норми.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Понављање и утврђивање морфологије и синтаксе латинског језика, уз прављење паралела са синтаксом српског, као и страних језика које студенти конкретно познају. <i>Практична настава</i> Читање и филолошка анализа текстова на напредном нивоу знања, посебно прилагођених потребама курса, а као увод у сусрет са аутентичним повељама на латинском језику. Посебан акценат ставља се на савладавање вокабулара најфреквентнијих речи и израза, тако да студенту, и без гледања у речник, буде јасан барем основни смисао сасвим непознатог текста.
Литература: 1. Gortan, V. Gorski, O. Pauš, P. (1989). <i>Latinska gramatika</i>. Zagreb: Školska knjiga. 2. Недељковић, В. (2016). <i>Studium: латински на универзитету</i>. Београд: Филозофски факултет у Београду, Академска мисао. 3. Orberg, H. (2008). <i>Lingua Latina per se illustrata, pars II, Roma Aeterna</i>. R. Pullins Co. 4. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Граматика латинског језика</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника. 5. Станојчић, Ж. Поповић, Ј. (2005). <i>Граматика српског језика за гимназије и средње школе</i>. Београд: Завод за уџбенике. 6. Divković, M. (1980³). <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>. Zagreb: ITRO »NAPRIJED«. 7. <i>A New Latin Dictionary</i> (1891). revised, enlarged and in great part rewritten by C. T. Lewis & C. Short. New York.

Студијски програм : ЖК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА - ЛАТИНСКИ 3
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора- латински 2
Циљ предмета: Студент траба да прошири знања из латинског језика ради читања историјских/ филозофских извора писаних на латинском различитих историјских епоха.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене историјске/ филозофске изворе на латинском језику античког, позноантичког, средњовековног, ренесансног и нововековног периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст користећи стручну и научну терминологију. Спреман је да савлада латинску палеографију и дипломатику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод Понављање основних разлика између класичног и позног латинитета. Понављање граматике. ГРАМАТИКА Сложене синтаксичке конструкције, аблатив апсолутни, акузатив и номинатив с инфинитивом. Морфолошки облици конјунктива. Конјунктив у независним реченицама. <i>Практична настава</i> Вежбање читања и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Коришћење дигиталних (архивских) извора. Повезивање са другим предметима из модула..
Литература 6. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i> . Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 7. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Грамматика латинског језика</i> . Београд: Завод за заучбенике и наставна средства. 8. Вошњак, В. et alii. (1957). <i>Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa</i> . Zagreb: Matica hrvatska. 9. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i> . Београд: Завод за заучбенике и наставна средства. 10. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i> . Novi Sad: USSTPS. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 3
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора-грчки 2
Циљ предмета Студент треба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на грчком античке, византијске и познијих епоха (у зависности од модула), и да усвоји стручну и научну терминологију.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих историјских периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Мешовита (III) деклинација: Вокалске основе (именице и придеви). Verba contracta. Компарација прдева и прилога. Заменице. Бројеви. Глаголи и времена. Апофонски аорист. Пасивни аорист. Основно о синтакси падежа. Основно о синтакси реченице. Времена и начини, њихово значење и употреба. Императив аориста. Основне стилске карактеристике. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ГРЧКОГ ЈЕЗИКА. Главне особине развоја грчког језика. Монофтонгизација. Итацизам. Однос Којине са новозаветним и средњегрчким. Однос дијалеката и књижевни родови. Језик хришћанских писаца. Рецепција античке грчке и визнатијске културе на потоњу европску културу. <i>Практична настава:</i> Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима различитих епоха грчког језика (класични, новозаветни, средњегрчки).
Литература: 12. Радуловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 10. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика</i> , Београд: Плато. 11. М. Будимир, М. Црепајац, Љ. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије</i> . Београд: Научна књига. 12. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008) <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i> . Zagreb: Školska knjiga 13. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman 14. Ђурић, М. Н. (1990). <i>Историја хеленске књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 15. Богдановић, Д. (1991). <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: СКЗ. 16. Бек, Х. Г. (1967). <i>Путеви византијске књижевности</i> , Београд: СКЗ 17. Мари, О . Бордман, Џ., Цаспер, Г. (1999). <i>Оксфордска историја Грчке и хеленистичког света</i> , Београд: Клио. 18. Браунинг, Р. (2005). <i>Средњовековни и савремени грчки језик</i> . Лозница: Карпос

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА ИСТОРИОГРАФИЈЕ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година студија
Циљ предмета На темељу знања стеченог током прве године студија, детаљније упознавање студената са еволуцијом људског интересовања за прошлост од Антике до модерног доба и утемељењем историје као науке. Упознавање са различитим перцепцијама значаја знања о прошлости и њиховој специфичности у различитим историјским раздобљима, са нагласком на раздобље од Просветитељства до друге половине 20. века. Упознавање са суштинским карактеристикама појединих праваца у развоју историографије, те сличностима и разликама у односу на раније методолошке приступе проучавању различитих аспеката људског живота у прошлости.
Исход предмета Стечено знање о историји историографије и најзначајнијим фазама на путу интересовања за прошлост као историјској науци.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о следећим темама: преглед развоја историографије од Антике до 18. века, просветитељска историографија, историографија 19. века – немачка, француска, британска, америчка, руска историографија; криза традиционалне историографије на прелому векова, филозофија историје и историографија између два светска рата. Упознавање са развојем српске историографије 18–20. век. <i>Практична настава</i> Критичка анализа одабране литературе, писање приказа о одабраним историографским делима са акцентом на проучавање специфичности методолошког приступа.
Литература 1. Gross, M. (1996). <i>Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja</i>. Zagreb: Novi Liber – Zavod za hrvatsku povijest. 2. Брајзах, Е. (2009). <i>Историографија: стари век, средњи век, ново доба</i>, Београд: Clio. 3. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam. 4. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i>. Beograd: Arhipelag. 5. Veler, H. U. (2010). <i>Istorijsko mišljenje na kraju XX veka: 1945-2000</i>. Podgorica: CID. 6. Берк. П. (2011). <i>Француска историјска револуција: школа „Анала“ (1929-1989)</i>. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 7. Самарцић, Р. (2007). <i>Писци српске историје</i>. Београд: Александрија.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета : МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ 1
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања која оспособљавају студента да организује наставни процес и прилагоди га специфичностима наставе историје у основним и средњим школама.
Исход предмета Способност студента да знањима о основним елементима методике наставе историје и савременим тенденцијама у извођењу наставе историје самостално приступи изради микро плана за извођење наставе. Студент је оспособљен да остварује образовне задатке наставе историје, да развија историјску свест, критичко мишљење, самосталност и одговорност ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, значај и циљ методике наставе историје; задаци наставе историје; основни дидактички принципи у настави историје; наставни план и програм; избор и распоред наставног градива; методе и облици рада у настави историје (активне методе); типови часова; организација и извођење часа; понављање; утврђивање; проверавање и оцењивање у настави историје; рад са уџбеником и приручницима на часу историје; коришћење историјских извора; савремена наставна средства и њихова примена у настави историје; школски и домаћи радови ученика; упутство ученицима за самосталан рад; слободне активности ученика; специјализована учионица у настави историје; сарадња школе са музејима, архивима и библиотекама; екскурзија и настава историје; припремање наставника за рад на часу; стално стручно усавршавање наставника историје. <i>Практична настава</i> Савладавање методичке литературе и извора који на непосредан начин анализују или тумаче наставу историје и правце њеног развоја. Реализација је предвиђена кроз самосталан рад (анализа, преводи одабраних текстова, семинарски рад), тимски рад (радионице) уз коришћење аудиовизуелних наставних средстава.
Литература 1. Делетић, М. З. (2018). <i>Методика и технологија наставе историје</i>. Косовска Митровица: Филозофски факултет у Косовској Митровици. 2. Лазич, Д. М. (2008). <i>Методички приручник из историје</i>. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, Институт за савремену историју 3. Perović, M. (1995). <i>Metodika nastave istorije</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Stradling, R. (2003). <i>Nastava evropske istorije dvadesetog veka</i>. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 5. Trškan, D. (2005). <i>Provjera i ocjenjivanje znanja u nastavi povjesti</i>. Zagreb: Srednja Europa.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ПРОЈЕКЦИЈА САДАШЊОСТИ У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ ИСТОРИЈИ САВРЕМЕНИХ УЏБЕНИКА И НАСТАВЕ
Статус предмета: ИЗБОРНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета: Разумети политичке, друштвене и психолошке процесе који доводе до пројекција садашњости у уџбенике о средњовековној историји.
Исход предмета: Препознавање савремених колективних и личних предрасуда у уџбеницима о средњовековној историји.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Средњи век и држане и политичке потребе садашњих нација и државе; Средњовековна историја у служби политике; Пројекције модерних нација у савременим уџбеницима о средњем веку; Пројекције националних вођа у личностима средњовековне српске историје; Пројекције државних граница по садашњем моделу у средњовековне државе; Несвесне пројекције сопствених искустава у уџбенике о средњем веку; Пројекције модерне урбанизације у аграрна друштва средњег века; Уџбеници о средњовековној историји као тачке спајања и развајања модерних друштвених група; Срби и други у уџбеницима о средњем веку; Модерни појмови друштвеног и личног морала и њихова рецепција у уџбеницима средњег века <i>Практична настава:</i> семинари, радионице уз коришћење модерних наставних средстава.
Литература: 1. Ћирковић, С. (2007). <i>О историографији и методологији</i>. Београд: Историјски институт, стр. 207-214, 305-322, 345-356. 2. Stojanović, D. (2013). <i>Sećanje protiv istorije. Udžbenici istorije kao globalni problem. Beogradski istorijski glasnik</i>, IV, 185 – 204. 3. Stojanović, D. (1994): Udžbenici istorije kao ogledalo vremena. in: <i>Ratništvo, patriotizam, patrijarhalnost</i>. (ur.) Pešić, V., Roksandić, R. Београд: Centar za antiratne akcije. 4. Stojanović, D. (1995). Kakva nam je nastava istorije potrebna za demokratiju. U: <i>Tokovi istorije</i>, 1-2, 201-206.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ТРАДИЦИЈА СРПСКИХ СРЕДЊОВЕКОВНИХ ПОВЕЉА
Статус предмета: ИЗБОРНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са традицијом српских средњовековних повеља и развијање критичког и на научним резултатима утемељеног мишљења о српској средњовековној прошлости. Разумевање историјских процеса и структура.
Исход предмета: Усвајање знања о традицији српских средњовековних повеља и обученост за самостално критичко промишљање догађаја, процеса и појава из прошлости.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања – излагања о традицији српских средњовековних повеља. Анализа времена и места настанка, политичке и друштвене околности. Указивање на објављене збирке докумена повеља. Указивање на специфичности савремених приступа проучавању прошлости, значај интердисциплинарности приликом анализе и интерпретације историјских догађаја, појава и процеса, кроз познавање традиције средовековних повеља. <i>Практична настава</i> Вежбе – дискусија, анализа и критичка анализа одабраних српских средњовековних повеља. Израда и презентација самосталних радова студената.
Литература 1. Божанић, С. (2006). <i>Ибарско језгро Светостефанског властелинства</i>. Нови Сад - Сремска Митровица: Филозофски факултет у Новом Саду - ИА "Срем". 2. Божанић, С. (2013). <i>ЧУВАЊЕ ПРОСТОРА: међе, границе и разграничења у српској држави од 13. до 15. века</i>. Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Мошин, В. Ћирковић, С. Синдик, Д. (пр.) (2011). <i>Зборник средњовековних ћириличких повеља и писама Србије, Босне и Дубровника</i>, књ. 1, 1186–1321. Београд: Историјски институт. 4. Новаковић, С. (2005²). <i>Законски споменици српских држава средњег века</i>. Београд: Лирика. 5. Ивић, П. Грковић. М. (1976). <i>Дечанске хрисовуље</i>. Нови Сад: Институт за лингвистику.

Студијски програм :
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: КУЛТУРА СРБА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: ИЗБОРНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета: Продубљивање стечених знања о најважнијим споменицима културе српског средњег века. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у разумевању темељних историјских процеса и структура.
Исход предмета: Усвајање знања о споменицима културе српског средњег века и обученост за разумевање, кроз познавање споменика културе, политичких, привредних и друштвено-економских структура средњег века. Коришћење савремених информатичких медија и средстава у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појава црквене уметности у IX веку као резултат примања хришћанства и стварања одређених облика државности. Виши степен друштвеног развика, проширивање државних граница под првим владарима из куће Немањића, утичу на на распрострањеност културе, контакти и везе са суседним крајевима (Приморје и Византија). Подизање цркава и задужбина од друге половине XII века. Проматрање XIII века као специфичног раздобља српске културе. Ново богатство идеја и облика уметничких споменика XIV века. Културни споменици у периоду Деспотовине. Подручје јужне Угарске и Сремски Бранковићи - ново жариште уметности и културе. <i>Практична настава:</i> Вежбе – упознавање са споменицима културе кроз коришћење савремених информатичких медија и средстава у проучавању историје; семинарска читања, активна расправа о изворима и одабраној литератури.
Литература 1. <i>Историја српског народа</i> I. (1981). Београд : СКЗ, 230-248, 273-296, 389-407, 476-495, 603-616. 2. <i>Историја српског народа</i> II. (1982). Београд: СКЗ, 128-191, 278-301. 3. Поповић, С. (1984). <i>Крст у кругу, архитектура манастира у средњовековној Србији</i> . Београд: Републички завод за заштиту споменика – Просвета. 4. Божанић, С. (2018). О Сремским Бранковићима као ктиторима грушкогорских манастира између историје и традиције - Фенек и Обед(а). у: <i>Из ризница фрушкогорских манастира: зборник</i> . (стр. 107-120). Сремска Митровица: Историјски архив "Срем".

Студијски програм Историја: ОАС
Назив предмета: ПЕДАГОШКА ПРАКСА 3
Статус предмета: Изборни/обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Педагошка пракса 2
Циљ предмета Упознавање са делокругом и специфичностима професионалног рада дипломираног историчара у педагошким установама (основна, средња школа, факултет, музеји). Студент у изабраној установи примењује стечена знања и вештине у организацији и реализацији наставних, ваннаставних и административних активности. Остваривање континуитета са претходним циклусима педагошке праксе у примени знања и вештина; активно примењивање знања стечених у оквиру ППМ курсева; развијање способности рефлексije и саморефлексije у извршавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су овладали стратегијама активне примене знања и вештина неопходних за иницијално укључивање у реализацију наставе историје у педагошким установама (основна школа, средња школа, факултет, музеји); оспособљени су да самостално припреме и реализују делове наставних, ваннаставних и административних активности у педагошким установама; критички анализирају и сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и са концепцијом модуларне наставе на IV ОАС и наставе на модулу <i>Иницијална обука за наставника историје</i> , студент волонтерски учествује у асистирању и извођењу дела наставних и ваннаставних активности у педагошким установама; учествује у симулацији часа у оквиру методичких предмета као виду развијања практичних вештина и способности рефлексije и саморефлексije; прати активности око припреме и реализације разних пројеката; волонтира у музеју; осмишљава тему, синопсис и реализацију изложбе, (музеј); волонтира у библиотеци; учествује у промовисању наставног и научног рада и других активности Одсека и Факултета; учествује у раду вазаном за научни часопис (<i>Истраживање</i>), учествује на студентским конференцијама. Води писани извештај о реализацији праксе (дневник праксе).
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СРЕДЊА И ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Студент треба да стекне општа и стручна знања утемељена на провереним достигнућима савремене историографске науке о историји средње и југоисточне Европе у средњем веку. Студент треба да буде у стању и да развије критичко мишљење и мултиперспективни приступ у разумевању темељних историјских процеса и структура.
Исход предмета Студент је усвојио општа знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из средњовековне историје могу идентификовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са захтевима методологије савремене историографске науке. Коришћење савремених информатичких медија и средстава у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Панонска низија у средњем веку. Сеоба народа. Подунавље као погранична област између држава и царстава: Византије, Србије, Бугарске, Франачке, Угарске. Угарско-византијски сукоби у XII веку. Доба цара Манојла Комнина и Беле III. Превласт Угарске и византијско наслеђе. Срем, Бачка, Банат у средњем веку –насеља, топонимија, комуникације. Митровица, од царског Сирмијума до града светог Димитрија. Петроварадин, Баноштор - задужбина српског жупана Белоша, Илок, Манђелос (Франкавила), Сланкамен, Бач, Тител, Бечеј, Ковин. Фрушка гора и њено културно и сакрално наслеђе. Сремска вина и правци трговине кроз Панонију. Бивша Византијска царица Маргарета као господарица Срема, Ковина и Новог Сада. Средња Европа у доба Беле IV. Угарска и њени савезници у борби за аустријско наслеђе. Господар Ростислав Михаилович. Сукоб Пшемиславовића и Хабзбурга. Анжујци у средњој Европи и на Балкану. Балканска политика угарског краља Жигмунда Луксембуршког. Чланови витешки реда змаја. Матија Корвин владар средње Европе. Рани османски продори у средњу Европу, додири средње и југоисточне Европе са исламом-сукоби, прожимања, утицаји. <i>Практична настава</i> Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје простора средње и југоисточне Европе у средњем веку.
Литература 1. Харди, Ђ. (2002). <i>Наследници Кијева између краљевске круне и татарског јарма</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Рокаи, П. Ђере, З. Пал, Т. Касаш, А. (2002). <i>Историја Мађара</i> . Београд: СЛЮ. 3. Војводина I. <i>од најстаријих времена до велике сеобе</i> . (1939). Нови Сад: Историјско друштво Новог Сада. 4. <i>Војводина-знаменитости и лепоте</i> . (1968). Београд: Књижевне новине. 5. <i>Сремска Митровица</i> . (1969). Сремска Митровица: Скупштина општине . 6. <i>Историја српског народа 1-2</i> . (2000). Београд: Српска књижевна задруга..

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЦРКВЕ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Разумевање процеса који су битно утицали на развој црквених прилика на Балкану и формирање аутокефалне српске цркве. Развој цркве у држави Немањића и Деспотовини и њен значај за каснију историју Срба. Компаративна анализа развоја српске средњовековне цркве и сличних цркава на подручју Балкана и Источне Европе. Развијање критичког мишљења и способности за самостално проучавање ових процеса.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси везани за настанак и развој аутокефалне српске цркве у средњем веку распознају, опишу и протумаче
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Објашњење услова у којима је српска црква формирана. Подела цркава на Истоку. Утицај великих верских центара на друштвене и верске прилике Балкана. Црквени центри Балкана и њихов утицај на прилике у средњовековној Србији. Територијална организација и ширење српске цркве. Манастири и епископије као центри развоја духовног живота. <i>Практична настава</i> Анализа историјских извора на основу којих се формирају сазнања о овој проблематици и периоду.
Литература 1. Јанковић, М. (1985). <i>Епископије и митрополије српске цркве у средњем веку</i>. Београд: Историјски институт. 2. Пурковић, М. (1976). <i>Српски патријарси средњег века</i>. Диселдорф : Српска православна епархија западноевропска. 3. <i>Историја српског народа I</i>. (1981). Београд: СКЗ, 315-327.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ЛАТИНСКЕ ПОВЕЉЕ И ПИСМА СРЕДЊЕГ И НОВОГ ВЕКА
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање вештине разумевања и потоњег коришћења објављене и необјављене дипломатичке грађе на латинском језику, настале током средњег и раног новог века, са посебним акцентом на повеље и писма релевантне за расветљавање српског средњег века.
Исход предмета Студенти се оспособљавају да самостално разумеју садржај повеља и писама, да их анализирају у филолошко-историјском контексту, те да се њима адекватно служе у научно-исраживачком раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Кратак преглед латинске палеографије и сажето обнављање елементарних знања о средњовековним писмима и повељама, посебно оним које се тичу историје Срба на подручју Балкана и Паноније. Савладавање или утврђивање скраћеница и врста рукописа неопходних за транскрипцију необјављене дипломатичке грађе. Најважније едиције историјских извора (Acta sanctorum; Lodovico Antonio Muratori; Monumenta Germaniae historica; Patrologia Latina) <i>Практична настава</i> Превођење и историјско-филолошка анализа што већег броја одабраних средњовековних и нововековних повеља и писама на латинском језику.
Литература 1. Stipišić, J. (1972). <i>Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi: latinska paleografija, opća diplomatika, kronologija</i>. Zagreb: Školska knjiga. 2. Du Cange. Charles Du Fresne. (1954). <i>Glossarium mediae et infimae latinitatis</i>. Graz: Akademische Druck- u. Verlagsanstalt. 3. Веселиновић, А. (1997). <i>Дубровачко Мало веће о Србију</i>. Београд: Историјски институт САНУ. 4. <i>Lexicon latinitatis medii aevi Yugoslaviae</i>, 1-2. (1969-178). redactionis praeses Marko Kostrenčić. Zagrabiae: Instituti historici Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СРЕДЊОВЕКОВНО КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО НАСЛЕЂЕ ВОЈВОДИНЕ У НАСТАВИ ИСТОРИЈЕ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Студент би требало да се упозна са знаменитим средњовековним културно историјским споменицима на тлу Војводине, као и њихове бројне могућности укључивања у наставу историје у основним и средњим школама уз консултовање и поштовање уџбеника историје и других наставних средстава.
Исход предмета Студенти ће усвојити важна знања о средњовековним културно-историјским споменицима на тлу Војводине, као и о могућностима њихове примене у настави историје. Поред теоријског дела, упознаће се са њима и уживо чиме ће имати много боље познавање ових споменика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> обухвата хронолошко излагање историјата настанка најважнијих културно историјских споменика на тлу Војводине који потичу од средњег века. Исто тако, биће дат и шири просторни и хронолошки оквир њиховог настанка и значаја за средњовековну историју, као и широк спектар могућности укључивања ових споменика у наставу историје. <i>Практична настава</i> Практични де ће се одвијати делимично и на самим локалитетима где би студенти могли да упознају прошлост појединих споменика. Примера ради, акценат ће бити стављен на Петроварадинску тврђаву, тврђаву у Бачу, Врдничку и Вршачку кулу, затим поједине фрушкогорске манастире који постоје од средњег века, остатке неких средњовековних самостана попут Араче, и слично.
Литература 1. <i>Војводина I. од најстаријих времена до велике сеобе.</i> (1939). Нови Сад: Историјско друштво Новог Сада 2. <i>Војводина-знаменитости и лепоте.</i> (1968). Београд: Књижевне новине. 3. <i>Сремска Митровица.</i> (1969). Сремска Митровица: Скупштина општине . 4. Nađ, Š. (1985). <i>Dombo: srednjovekovna opatija i tvrđava.</i> Novi Sad: Vojvođanski muzej, Forum. 5. Станојев, Н. (2004). <i>Арача: цркве, некропола, манастир.</i> Нови Сад: Музеј Војводине. 6. Уџбеници историје за 6 разред основне школе; 2. разред гимназије друштвено-језичког смера

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ВОЈВОДИНА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ: ПРОЖИМАЊЕ КУЛТУРА И ИСТОРИЈСКИ ПРОЦЕСИ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Студент треба да се упозна са средњовековном прошлошћу подручја данашње Војводине, са нарочитим аспектом на присуство различитих цивилизација, држава, као и етничких групација током читавог средњег века, као и да усвоји знања везана за историјске процесе на том тлу.
Исход предмета Студент је усвојио знања о историји данашње Војводине у средњовековном раздобљу, разуме могућности интерпретације њене историје, а усвојио је и критичко сагледавање прожимања различитих културних и цивилизацијских утицаја на овом подручју током средњег века.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Хронолошки прогресивном методом изложиће се средњовековна прошлост данашње Војводине уз посебан акценат на утицаје многобројних држава, култура, цивилизација које су оставиле трага на ово подручје. Средњовековна прошлост Војводине биће приказана као низ историјских процеса дугог трајања. <i>Практична настава</i> Студенти би на вежбама радили историјске изворе првог реда и њихову критичку анализу, из којих би теоријски део садржаја предмета био анализиран и описиван. Делимично се овај практични део може изводити и на различитим локалитетима, као и у музејима, како би се студентима приближила прошлост средњовековне Војводине.
Литература 1. <i>Војводина I. од најстаријих времена до велике сеобе.</i> (1939). Нови Сад: Историско друштво Новог Сада 2. Харди Ћ. (ур). (2013). <i>Средњовековна насеља на тлу Војводине. Историјски догађаји и процеси.</i> Сремска Митровица-Нови Сад: Историјски архив Срем-Филозофски факултет 3. Матицки М. (ур). (2007). <i>Срем кроз векове.</i> Београд-Беоцин: Вукова задужбина- Институт за књижевност и уметност 4. Матицки М. Јовић В. (ур). (2010). <i>Банат кроз векове.</i> Београд: Вукова задужбина. 5. Матицки М. Јовић В. (ур). (2010). <i>Бачка кроз векове.</i> Београд: Вукова задужбина.

Студијски програм : ОАС ЈКК (сви модули), ОАС Филозофија, ОАС Социологија, ОАС Историја (сви модули)
Назив предмета: Педагошка психологија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:-
Циљ предмета - Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања. - Оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у раду са ученицима, извођењу наставе и васпитно-образовном процесу (развијање наставничких компетенција)
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса: - познаје, разуме, интерпретира и критички анализира научна сазнања из психологије образовања која су релевантна за рад наставника; - примени сазнања из психологије образовања у креирању и организацији наставе, евалуацији образовних исхода и других аспеката васпитно-образовног процеса; - примењује научна сазнања из психологије образовања у циљу повећања ефикасности својих педагошких интервенција; - проналази приладе наставничке и педагошке поступке засноване на научним сазнањима у раду и комуникацији са ученицима, родитељима, другим наставницима, стручним сарадницима и осталим актерима васпитно-образовног процеса.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет психологије образовања/педагошке психологије; улога и значај педагошке психологије у развоју наставничких компетенција - Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси - Трансфер учења: врсте трансфера, начини обезбеђивања трансфера учења, теорије трансфера учења - Врсте и карактеристике стилова учења - Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси. - Когнитивне способности као детерминанте школског постигнућа - Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту: ефекти унутрашње и спољашње мотивације на постигнуће; релације конструката самоефикасности, циљних оријентација, атрибуција и очекивања на постигнуће ученика и друге образовне исходе; узрасне промене у мотивацији за учење; развој унутрашње мотивације; мотивациони стилови наставника - Саморегулисано учење: метакогнитивне и мотивационе компоненте саморегулисаног учења, циклично-фазни модел саморегулисаног учења, развој саморегулације у учењу - Релације особина личности и школског постигнућа - Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине - Улоге наставника на различитим нивоима образовања; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије - Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања; грешке наставника у оцењивању знања и други извори субјективности школских оцена. - Тестови знања: врсте и карактеристике тестова знања, намена тестова знања, предности и недостаци мерења образовних постигнућа тестовима знања.
<i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата
Литература - Коцопељић, Ј., Пекић, Ј. (2017). <i>Психологија у настави: Одабране теме из психологије образовања</i> . Филозофски факултет, Нови Сад.

- Вулфолк, А., Хјуз, М., Волкап, В. (2014). *Психологија у образовању I, II и III*. Клио, Београд.
- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb.

Студијски програм :
Назив предмета: Дидактика
Статус предмета: Обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета Усвајање знања о садржајима и елементима наставног процеса и увођење студената у основе планирања и реализације наставе; Упознавање са теоријским приступима и практичним импликацијама примене интерактивних наставних стратегија, метода, облика рада и наставних средстава; Оспособљавање студената за планирање, реализацију и (само)евалуацију квалитетне наставе и подстицања активности, интересовања и креативности ученика; Оспособљавање за наставни рад и интеракцију у циљу пружања подршке развоју личности ученика.
Исход предмета По завршетку курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне основне дидактичке појмове из области образовања и наставног процеса; – Идентификују елементе за квалитетну припрему, реализацију и (само)евалуацију наставе; – Разумеју улогу и значај наставника у реализацији квалитетне наставе и успостављању сарадње са ученицима; – Анализирају и процењују савремене наставне стратегије, методе и облике рада и њихову примену у настави; – Планирају и креирају план рада у настави са циљем реализације квалитетне наставе и пружања подршке ученицима у учењу и напредовању.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни дидактички појмови; Садржај и елементи наставног процеса (ученик, наставник, наставни садржај, наставна средства); Наставне стратегије, методе наставе, облици рада - различити приступи, класификације и импликације у настави; Наставни садржаји (план и програм наставе и учења, структура, врсте). Планирање и припремање наставника за наставу (исходи учења, циљ и задаци наставе, израда годишњих, полугодишњих планова и припрема за наставни час). Реализација и евалуација наставног часа; Активност и креативност ученика у настави; Интеракција и комуникација у настави и управљање одељењем; Стварање подстицајног окружења за учење и подстицање интересовања ученика; Улога и значај наставника у наставном процесу; Оцењивање ученичког рада и домаћи радови. <i>Практична настава-Вежбе:</i> Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења уз менторско вођење наставника. Усмена презентација пројекта истраживања на предложеној или слободно изабрану тему у вези са програмским садржајима.
Литература – Cindrić, M., Miljković, D. i Strugar, V. (2010). <i>Didaktika i kurikulum</i>. Zagreb: IEP-D2. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika I – Predmet didaktike</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika III – Organizacija nastave</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vulfolk, A., Hjuz, M. i Volkap, V. (2015). <i>Psihologija u obrazovanju II, III</i>. Beograd: Clio. – Brofi, Dž. (2015). <i>Kako motivisati učenike da uče</i>. Beograd: Clio. – Jensen, E. (2003). <i>Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje</i>. Zagreb: Educa.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ДИПЛОМАТИКА СРЕДЊОВЕКОВНИХ ПОВЕЉА
Статус предмета: ИЗБОРНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са дипломатиком српских средњовековних повеља. Развијање рационалног, критичког и на научним резултатима утемељеног мишљења о прошлости.
Исход предмета: Кроз стечена знања, студенти се оспособљавају да самостално проучавају друштвене структуре, политичке прилике и културне обрасце средњег века.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Стицање знања о основним деловима повеље – инвокација, аренга (историјска, реторска и књижевна функција), интитулација, експозиција и диспозиција (правни чин), завршне формуле. Анализа одабраног корпуса повеља – повеље С. Немање, С. Првовенчаног, краља Уроша I. Грачаника и Бањска повеља, Дечанске хрисовуље, Светоарханђеловска хрисовуља, Раваничка повеља. Сремски Бранковићи и издавање повеља. Повеље српских владара манастирима на Св. Гори, анализа повеља српских владара Дубровнику. Повеље издате католичким манастирима. Њихов значај за историју, историјску географију, историјску демографију, познавање привреде, друштва и средњовековне књижевности. <i>Практична настава:</i> Рад на историјским изворима – обрада и анализа српских средњовековних повеља. Семинарска вежбања.
Литература: 1. Мошин, В. Ћирковић, С. Синдик, Д. (пр.) (2011). <i>Зборник средњовековних ћириличких повеља и писама Србије, Босне и Дубровника</i>, књ. 1, 1186–1321. Београд: Историјски институт. 2. Младеновић, А. (2003). <i>Повеље кнеза Лазара</i>. Београд: Чигоја. 3. Младеновић, А. (2007). <i>Повеље и писма деспота Стефана</i>. Београд: Чигоја. 4. Мишић, С. Суботин Голубовић, Т. (2003). <i>Светоарханђеловска повеља</i>. Београд: Историјски институт. 5. Божанић, С. (2006). <i>Ибарско језгро Светостефанског властелинства</i>. Нови Сад - Сремска Митровица: Филозофски факултет у Новом Саду - ИА "Срем". 6. Станојевић, С. (1928-1935.) <i>Студије о српској дипломатици</i> (сабране студије). Глас СКА: Београд .

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА - ЛАТИНСКИ 4
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора- латински 3
Циљ предмета: Студент траба да прошири знања из латинског језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на латинском различитих историјских епоха.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене историјске/ филозофске изворе на латинском језику античког, позноантичког, средњовековног, ренесансног и нововековног периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст користећи стручну и научну терминологију. Спреман је да савлада латинску палеографију и дипломатику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> ГРАМАТИКА Врсте зависних реченица. Конјунктив у зависним реченицама. Слагање времена. Управни и неуправни говор, oratio obliqua, зависни хипотетички период. <i>Практична настава</i> Вежбање читања и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Коришћење дигиталних (архивских) извора. Повезивање са другим предметима из модула.
Литература - Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i>. Београд: Академска мисао, Филозофски факултет - Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Грамматика латинског језика</i>, Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. - Bošnjak, B. et alii. (1957). <i>Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa</i>. Zagreb: Matica hrvatska. - Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. - Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i>. Novi Sad: USSTPS. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 4
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора - грчки 3
Циљ предмета Студент траба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на различитим фазама грчког, као и да уочи друштвено-историјске промене које су довеле до његовог развоја у новозаветни, средњегрчки и савремени грчки.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих историјских периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Глаголи -и конјугације, неправилни и непотпуни глаголи. Перфект и плусквамперфект. Футур егзактни. Глаголски придеви. Императив перфекта. Сложена реченица и употреба начина: индикатив, оптатив, конјунктив. Конструкције, апсолутни генитив, акузатив и номинатив са инфинитивом, употреба инфинитива и партиципа. Изостављање глагола. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ГРЧКОГ ЈЕЗИКА Смернице доцнијег развоја грчког језика до данас. <i>Практична настава</i> Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима различитих епоха грчког језика (класични, новозаветни, средњегрчки).
Литература: 13. Радуловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 14. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика</i> . Београд: Плато. 15. М. Будимир, М., Црепајац, Ј. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије</i> . Београд: Научна књига 16. Martinić- Jerčić, Z., Matković D. (2008) <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i> . Zagreb: Školska knjiga 17. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman 18. М.Н. Ђурић, М. Н. (1990). <i>Историја хеленске књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 19. Богдановић, Д. (1991). <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: СКЗ. 20. Бек, Х. Г. (1967). <i>Путеви византијске књижевности</i> , Београд: СКЗ. 21. Мари, О . Бордман, Џ. Џаспер, Г. (1999). <i>Оксфордска историја Грчке и хеленистичког света</i> . Београд: Клио 22. Браунинг, Р. (2005). <i>Средњовековни и савремени грчки језик</i> . Лозница: Карпос.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: САВРЕМЕНА ИСТОРИОГРАФИЈА И ДРУШТВЕНА ТЕОРИЈА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година студија
Циљ предмета Развијање критичког мишљења и стицање знања о повезаности историје и друштвених наука, значају концепта интердисциплинарности и значају за савремену историографију упознавања са достигнућима других друштвених наука. Упознавање са правцима у савременој историографији који потенцирају везу историјске науке и друштвене теорије.
Исход предмета Стечено знање о савременим историографским приступима, те теоријским концептима значајним за савремену историографију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о следећим темама – уводно предавање о трансформацији историографије у 20. веку, те најзначајнијим историографским школама чија делатност је представљала методолошки искорак; предавање о односу историје и друштвених наука, те разматрање најзначајнијих теоријских концепција значајних за историографију (друштвена улога, пол и род, породица, заједница и идентитет, нација, модернизација, класа, статус, друштвена покретљивост, држава и власт, центар и периферија, хегемонија и отпор, друштвени покрети, менталитет и идеологија, мит...), те ставовима најзначајнијих друштвених теоретичара у XIX и XX веку. <i>Практична настава</i> Критичка анализа одабране литературе, писање приказа о одабраним делима из области друштвене теорије и историјске социологије.
Литература 1. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam. 2. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i>. Beograd: Arhipelag. 3. Berk, P. (2002). <i>Istorija i društvena teorija</i>. Beograd: Equilibrium. 4. Martineli, A. (2010). <i>Modernizam: proces modernizacije</i>. Podgorica: CID. 5. Smith, A. D. (2003). <i>Nacionalizam i modernizam: kritički pregled suvremenih teorija nacija i nacionalizma</i>. Zagreb: Fakultet političkih znanosti. 6. Volerstin, I. (2005). <i>Uvod u analizu svjetskog sistema</i>. Cetinje: Otvoreni kulturni forum. 7. Tili, Č. (1997). <i>Suočavanje sa društvenom promenom: makro društvene strukture, procesi i komparacije</i>. Beograd: Filip Višnjić. 8. Берк, П. (2010). <i>Основи културне историје</i>. Београд: Clio. 9. Milenković, P. (2009). <i>Istorijska sociologija: sociološka hrestomatija</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ 2
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања о различитим приступима у извођењу наставе историје и реализовању потребних стандарда овог наставног предмета. Прати се развитак теорија наставе историје од њеног формирања као школског предмета до савремених теорија.
Исход предмета Способност студента да прилагођава различите приступе у реализовању наставе историје. Да остварује образовне задатке наставе историје, да развија историјску свест, критичко мишљење, самосталност и одговорност ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорије наставе историје су основни фокус и прате се од 19. века. Тада је класична (морализаторска) теорија наставе историје имала функцију у националној интеграцији. Објективистички приступ у настави историје постепено је прихваћен у првој половини 20. века. Прате се критеријуми у одабиру грађе у настави историје. Од шездесетих и седамдесетих година 20. века јавља се нови приступ, методичка теорија наставе, базиран на вештинама, односно на учењу историјског метода. То је теорија која је и данас доминантна у настави историје. Дефинисање свих елемената часа у процесу планирања, са посебним освртом на реализацију циљева, стандарда и исхода у настави историје. <i>Практична настава</i> Савладавање литературе и извора потребних у изради писаних радова (семинарских радова); у формирању дидактичког материјала, посебно улоге наставника у формирању учениковог критичког односа према стварности и способности да разликује историјске изворе од њихове интерпретације.
Литература 1. Лазих, Д. М. (2008). Методички приручник из историје. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, Институт за савремену историју. 2. Deletić, Z. (2005). Ogleđi iz metodike nastave istorije. Uđice: Uđiteljski fakultet. 3. Stradling, R. (2003). Nastava evropske istorije dvadesetog veka. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 4. Ћелстали, К. (2004). Прошлост није што је некад била. Београд: Геопоетика. 5. Ћирковић, С. (2007). Настава историје пред изазовима плурализма. у: <i>Уџбеник и савремена настава. Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике</i>. 129-142. Београд: Завод за уџбенике. 6. Кољанин, Д. (2008). Историја као научна дисциплина и школски предмет. у: А. Ђуровић (ур.), <i>ИСТОРИЈА: Кључни појмови за крај обавезног образовања: Приручник за наставнике</i>. 75-82. Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. 7. <i>Образовни стандарди за крај обавезног образовања за наставни предмет ИСТОРИЈА</i>. (2010). Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. 8. <i>Општи стандарди постигнућа за крај општег и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета за предмет Историја</i>. (2015). Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ (1918-1941)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета: Савладавање сложених међустраничких, али и унутарстраничких односа који су карактерисали политички живот прве југословенске државе, а који су били проузроковани класним, националним, верским и другим супротностима – неминовним наслеђем вековне раздвојености Јужних Словена државним, културним и другим границама. Стицање знања о политичким странкама у Краљевини СХС (1918-1929), односно Краљевини Југославији (1929-1941), а које су биле формиране на националном и класном принципу (Народна радикална странка, Хрватска сељачка странка, Демократска странка, Самостална демократска странка, Југословенска муслиманска организација, Словенска људска странка, Комунистичка партија Југославије, Југословенска радикална сељачка демократија, Југословенска радикална заједница). Исход предмета: Стицање и продубљивање знања из историје Краљевине СХС/Југославије, њене унутрашње политике, посебно развоја уставног и националног питања, који су умногоме условили догађаје који су уследили након немачке и италијанске окупације уследио на југословенском простору - што омогућава и боље разумевање околности грађанског рата 1941-1945. Оспособљавање за познавање политичког система југословенске краљевине у међуратном периоду, али и дубље разумевање политичких супротности на простору бивше Југославије и у време и након распада југословенске заједнице. Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Упознавање са структуром, идеологијом, фракцијским поделама и политичким развојем странака у југословенској краљевини између два светска рата. Изучавање веома богате литературе о југословенским политичким партијама, посебно Комунистичкој, написане у протеклих више од пола века. Предавања и презентације о појединим (најзначајнијим) политичким странкама, њиховој социјалној структури и организационим основама, политичкој идеологији и учешћу у изборним процесима. <i>Практична настава, вежбе</i> – Тимски рад студената – анализа свих аспеката политичког деловања странака са територије Краљевине СХС/ Југославије на основу изворне грађе – пре свега страначке штампе (која се чува у Библиотеци Матице српске). Проучавање историјских извора (објављених и необјављених) који се тичу деловања политичких странака у међуратној Југославији. Литература (одабрана поглавља): 1. Бјелица, С. (2005). <i>Радикали у Војводини 1919-1929</i>. Београд: Задужбина Андрејевић. 2. Boban, Lj. <i>Maček i politika Hrvatske seljačke stranke : 1928-1941. Iz povijesti hrvatskog pitanja</i>. Knj. 1-2. Zagreb: Liber etc. 3. Gligorijević, B. (1979). <i>Parlament i političke stranke u Jugoslaviji (1919-1929)</i>. Београд: Institut za savremenu istoriju – Narodna knjiga. 4. Matković, H. (1972). <i>Svetozar Pribičević i Samostalna demokratska stranka do Šestojanuarske diktature</i>. Zagreb: Institut za hrvatsku povijest. 5. Končar, R. (1995). <i>Opozicione partije i autonomija Vojvodine (1929-1941)</i>. Novi Sad: MiR. 6. Радојевић, М. (1994). <i>Удружена опозиција (1935-1939)</i>. Београд: Институт за савремену историју.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (8. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Совјетског савеза. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Совјетског савеза самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Револуције у Русији 1917, грађански рат и страна интервенција, консолидација совјетског режима и изградња новог државног уређења, унутрашњополитички сукоби, Стаљин на власти, СССР у међународним односима између два светска рата, СССР у Другом светском рату, СССР до Стаљинове смрти, СССР после Стаљина, политика према Источној Европи после рата и совјетске интервенције, СССР и Хладни рат, Горбачов, реформе и распад. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Гелер, М. Некрич, А. (2000). <i>Умонија на власти: историја Совјетског Савеза</i>, Подгорица: ЦИД. 2. Boffa G. (1984). <i>Povijest SSSR</i>, Rijeka: Otokar Keršovani. 3. Suny, R. (2006). <i>The Cambridge History of Russia</i>. Vol. 3: The Twentieth Century. Cambridge: Cambridge University Press. 4. Berend, I. (2001). <i>Centralna i Istočna Evropa 1944-1993: Iz periferije zaobilaznim putem nazad u periferiju</i>. Podgorica: CID. 5. Medvedev, R. (1987). <i>Svi Staljinovi ljudi</i>. Sarajevo: Svjetlost. 6. Deutcher, I. (1977). <i>Staljin. Politička biografija</i>. Zagreb: Globus.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СВЕТСКИ РАТОВИ
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (8. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Упознавање студената с најважнијим ратним и политичким догађајима за време Првог и Другог светског рата засновано на резултатима савремених научних истраживања, као и продубљење и допуњавање постојећих знања и развој критичког мишљења.
Исход предмета Способност да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања и критичке анализе историјских извора и литературе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Узроци и повод за избијање Првог светског рата, Јулска криза, почетак рата, велике битке Првог светског рата, борба за савезнике, завршне борбе и крај рата, узроци и поводи Другог светског рата, европска фаза рата 1939–1941, јапански напад на Перл Хабрур и рат на Пацифику и у Азији, рат у на Атлантику, источни фронт и немачко назадовање, искрцавање у Нормандији и капитулација Немачке и Јапана. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Јанц, О. (2014). <i>Велики рат</i>. Београд: РТБ 2. Bivor, E. (2014). <i>Drugi svetski rat. Tom I-II</i>. Beograd: Laguna. 3. Renouvin, P. (1965). <i>Evropska kriza i Prvi svjetski rat</i>. Zagreb: Naprijed. 4. Група аутора. (1976). <i>Први светски рат. том II: Општа историја</i>. Цетиње: Обод. 5. Калвокорези, П, Винт, Г. (1987). <i>Тотални рат</i>. Београд: Рад. 6. Група аутора. (1980). <i>Други светски рат. том 1–3</i>. Љубљана: Младинска књига. 7. Група аутора. (1973). <i>Drugi svetski rat. tom 1-2</i>. Beograd. 8. Попов, Ч. (1995). <i>Политички фронтови Другог светског рата</i>. Нови Сад: Друштво историчара Јужнобачког и Сремског округа.

Студијски програм Историја: ОАС
Назив предмета: ПЕДАГОШКА ПРАКСА 3
Статус предмета: Изборни/обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Педагошка пракса 2
Циљ предмета Упознавање са делокругом и специфичностима професионалног рада дипломираног историчара у педагошким установама (основна, средња школа, факултет, музеји). Студент у изабраној установи примењује стечена знања и вештине у организацији и реализацији наставних, ваннаставних и административних активности. Остваривање континуитета са претходним циклусима педагошке праксе у примени знања и вештина; активно примењивање знања стечених у оквиру ППМ курсева; развијање способности рефлексije и саморефлексije у извршавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су овладали стратегијама активне примене знања и вештина неопходних за иницијално укључивање у реализацију наставе историје у педагошким установама (основна школа, средња школа, факултет, музеји); оспособљени су да самостално припреме и реализују делове наставних, ваннаставних и административних активности у педагошким установама; критички анализирају и сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и са концепцијом модуларне наставе на IV ОАС и наставе на модулу <i>Иницијална обука за наставника историје</i> , студент волонтерски учествује у асистирању и извођењу дела наставних и ваннаставних активности у педагошким установама; учествује у симулацији часа у оквиру методичких предмета као виду развијања практичних вештина и способности рефлексije и саморефлексije; прати активности око припреме и реализације разних пројеката; волонтира у музеју; осмишљава тему, синопсис и реализацију изложбе, (музеј); волонтира у библиотеци; учествује у промовисању наставног и научног рада и других активности Одсека и Факултета; учествује у раду вазаном за научни часопис (<i>Истраживање</i>), учествује на студентским конференцијама. Води писани извештај о реализацији праксе (дневник праксе).
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА ИСТОРИОГРАФИЈЕ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година студија
Циљ предмета На темељу знања стеченог током прве године студија, детаљније упознавање студената са еволуцијом људског интересовања за прошлост од Антике до модерног доба и утемељењем историје као науке. Упознавање са различитим перцепцијама значаја знања о прошлости и њиховој специфичности у различитим историјским раздобљима, са нагласком на раздобље од Просветитељства до друге половине 20. века. Упознавање са суштинским карактеристикама појединих праваца у развоју историографије, те сличностима и разликама у односу на раније методолошке приступе проучавању различитих аспеката људског живота у прошлости.
Исход предмета Стечено знање о историји историографије и најзначајнијим фазама на путу интересовања за прошлост као историјској науци.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о следећим темама: преглед развоја историографије од Антике до 18. века, просветитељска историографија, историографија 19. века – немачка, француска, британска, америчка, руска историографија; криза традиционалне историографије на прелому векова, филозофија историје и историографија између два светска рата. Упознавање са развојем српске историографије 18–20. век. <i>Практична настава</i> Критичка анализа одабране литературе, писање приказа о одабраним историографским делима са акцентом на проучавање специфичности методолошког приступа.
Литература 1. Gross, M. (1996). <i>Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja</i>. Zagreb: Novi Liber – Zavod za hrvatsku povijest. 2. Брајзах, Е. (2009). <i>Историографија: стари век, средњи век, ново доба</i>, Београд: Clio. 3. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam. 4. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i>. Beograd: Arhipelag. 5. Veler, H. U. (2010). <i>Istorijsko mišljenje na kraju XX veka: 1945-2000</i>. Podgorica: CID. 6. Берк. П. (2011). <i>Француска историјска револуција: школа „Анала“ (1929-1989)</i>. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 7. Самарцић, Р. (2007). <i>Писци српске историје</i>. Београд: Александрија.

Студијски програм : ЖК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм :
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ОСНОВЕ ДИГИТАЛНЕ ИСТОРИЈЕ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен најмање један испит из области информатичке писмености (ОАС Историја)
Циљ предмета Стицање основних знања о могућностима примене информационих и комуникационих технологија у проучавању и презентовању историје после информатичке револуције, упознавање са конкретним пројектима из области дигиталне историје (архивске, библиотечке и музејске базе података, дигитализација историјских извора, дигитална историографија и др.) и развијање способности критичког мишљења о прикупљању, чувању и презентовању резултата проучавања историје на интернету, односно вебу.
Исход предмета Информисаност о могућностима примене информационих и комуникационих технологија у проучавању и презентовању историје после информатичке револуције, упознавање са конкретним пројектима из области дигиталне историје (архивске, библиотечке и музејске базе података, дигитализација историјских извора, дигитална историографија и др.) и способност за критичко мишљење о прикупљању, чувању и презентовању резултата проучавања историје на интернету, односно вебу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о историји интернета (јавно доступне мреже која повезује рачунаре и рачунарске мреже), веба (сервиса који омогућава прегледање докумената на интернету, повезаних такозваним хиперлинковима), рачунарским програмима за претраживање интернета, о врстама и облицима појављивања историје на интернету (сајтови историјских института и катедри, архива, музеја, библиотека, репозиторијуми података о културно-историјском наслеђу, изложбе, електронске публикације), о примени међународних прописа о интелектуалној својини, ауторским правима и условима коришћења текстова, слика, аудио и видео записа на интернету, о бесплатним софтверским „алатима“ за историчаре: <i>Zotero</i> (софтвер за прикупљање, обраду и цитирање историјских извора и литературе), <i>Omeka</i> (платформа за чување и софтвер за онлајн презентацију збирки историјских извора: докумената, фотографија и аудио-визуелних записа), <i>WordPress</i> (систем за уређивање садржаја на интернету). <i>Практична настава</i> Радионице о о могућностима примене информационих и комуникационих технологија у проучавању и презентовању историје.
Литература 1. Cohen, D. J. Rosenzweig, R. (2005). <i>Digital History. A Guide to Gathering, Preserving, and Presenting the Past on the Web</i> . University of Pennsylvania Press, Inc. http://chnm.gmu.edu/digitalhistory/ 2. Mandić, S. (2008). <i>Kompjuterizacija i istoriografija: 1995-2005</i> , Beograd: Istorijski arhiv Beograda. https://www.arhiv-beograda.org/images/publikacije_elektronske_pdf/Kompjuterizacija_istoriografija.pdf 3. Шимуновић-Бешлин, Б. (2019). <i>Основе дигиталне историје</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-522-8

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета : МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ 1
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања која оспособљавају студента да организује наставни процес и прилагоди га специфичностима наставе историје у основним и средњим школама.
Исход предмета Способност студента да знањима о основним елементима методике наставе историје и савременим тенденцијама у извођењу наставе историје самостално приступи изради микро плана за извођење наставе. Студент је оспособљен да остварује образовне задатке наставе историје, да развија историјску свест, критичко мишљење, самосталност и одговорност ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, значај и циљ методике наставе историје; задаци наставе историје; основни дидактички принципи у настави историје; наставни план и програм; избор и распоред наставног градива; методе и облици рада у настави историје (активне методе); типови часова; организација и извођење часа; понављање; утврђивање; проверавање и оцењивање у настави историје; рад са уџбеником и приручницима на часу историје; коришћење историјских извора; савремена наставна средства и њихова примена у настави историје; школски и домаћи радови ученика; упутство ученицима за самосталан рад; слободне активности ученика; специјализована учионица у настави историје; сарадња школе са музејима, архивима и библиотекама; екскурзија и настава историје; припремање наставника за рад на часу; стално стручно усавршавање наставника историје. <i>Практична настава</i> Савладавање методичке литературе и извора који на непосредан начин анализују или тумаче наставу историје и правце њеног развоја. Реализација је предвиђена кроз самосталан рад (анализа, преводи одабраних текстова, семинарски рад), тимски рад (радионице) уз коришћење аудиовизуелних наставних средстава.
Литература 1. Делетић, М. З. (2018). <i>Методика и технологија наставе историје</i>. Косовска Митровица: Филозофски факултет у Косовској Митровици. 2. Лазић, Д. М. (2008). <i>Методички приручник из историје</i>. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, Институт за савремену историју 3. Perović, M. (1995). <i>Metodika nastave istorije</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Stradling, R. (2003). <i>Nastava evropske istorije dvadesetog veka</i>. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 5. Trškan, D. (2005). <i>Provjera i ocjenjivanje znanja u nastavi povjesti</i>. Zagreb: Srednja Europa.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ У УЏБЕНИЦИМА
Статус предмета: ИЗБОРНИ
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Оспособљавање студента да припрема дидактички материјал, да га критички процењује, да стекне способност критичке процене уџбеника и значаја садржаја из историје Југославије
Исход предмета Усвојена знања из методике наставе историје са посебним освртом на друштвену функцију историје 20. века која је све заступљенија у наставним плановима и уџбеницима. Схватање историје Југославије као сегмента у уџбеницима, које значајно утиче на савладавање потребних вештина и развој критичког мишљења код ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Проучавају се теоријске основе уџбеника историје и њихова друштвена функција у наставном процесу. Садржајна и дидактичка анализа уџбеника се фокусира на историју Југославије у уџбеницима за основне и средње школе. Анализа се односи на дужи временски период са посебним нагласком на анализу садржаја историје Југославије у актуелним уџбеницима. . Компаративна (садржајна и дидактичка) анализа уџбеника у дужем временском периоду са посебним нагласком на актуелне уџбенике и стандарде њихове израде. <i>Практична настава</i> Савладавање литературе и извора потребних за формирање дидактичког материјала, за одређивање предмета анализе садржаја из историје Југославије у уџбеницима историје за основне и средње школе.
Литература (до 10 референци) 1. Kuljić, T. (2006). Kultura sećanja: Teorijska objašnjenja upotrebe prošlosti. Beograd: Čigoja štampa. 2. Jelavich, Ch.(1992). Južnoslovenski nacionalizmi: Jugoslovensko ujedinjenje i udžbenici prije 1914.Zagreb: Globus nakladni zavod i školska knjiga. 3. Stradling, R. (2003). Nastava evropske istorije dvadesetog veka. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 4. Ћирковић, С.(2007).Настава историје пред изазовима плурализма.У: <i>Уџбеник и савремена настава. Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике</i> . (стр.129-142) Београд: Завод за уџбенике. 5. Кољанин, Д. (2001). Наставник историје и уџбеник. <i>Настава историје</i> , 13, 69-73. 6. Димић,Ј. Алимпић, Д. (1996). Стереотипи о народном и државном јединству у уџбеницима историје у Краљевини Југославији, <i>Настава историје</i> , 3, 141-154. 7. Plut, D, Rosandić, R. i dr. (1994). <i>Ratništvo, patriotizam, patrijahalnost. Analiza udžbenika za osnovne škole</i> , Beograd: Центар за антиратну акцију.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА САД У XX ВЕКУ
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Сједињених америчких држава у XX веку. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Сједињених америчких држава у XX веку самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> САД као доминантна светска политичка сила, концепти демократије и либерализма. Доба трустова, излазак на светску сцену, САД и Први светски рат, Вилсонова ера, доба благостања, Веселе двадесете, Велика економска криза, Рузвелт и Њу Дил, САД у Другом светском рату, црвени страх и унутрашњополитичке кризе, САД и Хладни рат, Труманова доктрина и Маршалов план. Морал у америчкој политици, питање десегрегације и борба за грађанска права, транзиција америчког друштва, амерички градови, урбана померања, формирање гетоа, култура и контракултура, филм и музика. Напуштање кејнзијанске економије и повратак неолибералног концепта, рат у Вијетнаму, питање интервенционизма у америчкој политици. Демократске администрације Кенедија и Џонсона, криза политике, Никсон и афера Вотергејт, Реган и реформе, Буш и крај биполарног света, тријумф Америке, Клинтонова администрација и нови амерички интервенционизам. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Parks, H. B. (1985). <i>Istorija Sjedinjenih Američkih država</i>. Beograd: Rad. 2. Džonson, P. (2003). <i>Istorija Američkog naroda</i>. Beograd: Knjiga komerc. 3. Kennedy, D. (1999). <i>Freedom from Fear: The American People in Depression and War, 1929-1945</i>. Oxford: Oxford University Press. 4. Patterson, J. (1996). <i>Grand Expectations. The United States, 1945-1974</i>. Oxford: Oxford University Press. 5. Patterson, J. (2005). <i>Restless Giant: The United States from Watergate to Bush v. Gore</i>. Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: РАЗВОЈ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ФЕДЕРАЛИЗМА (1943-1974)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Савладавање сложених односа између југословенских република и покрајина, односно републичких и покрајинских партијских организација, који су се одражавали на уставни развој друге југословенске државе – од увођења принципа федерализма на Другом заседању АВНОЈ-а у Јајцу 1943. године, преко доношења Устава ФНРЈ из 1946, Уставног закона из 1953, Устава СФРЈ из 1963, закључно са последњим југословенским Уставом из 1974. године.
Исход предмета: Стицање и продубљивање знања из прошлости социјалистичке Југославије, историјског развоја принципа федерализма на коме је она била утемељена од свог настанка, што је неопходно не само због познавања свих аспеката њеног унутрашњег развоја, већ и ради разумевања процеса дезинтеграције који је отпочео након смрти Јосипа Броза Тита а завршио се грађанским ратом 90-тих година.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Упознавање са основама уставног система Југославије након другог светског рата, као и настанком и развојем федералистичких идеја на југословенском простору до 1943. године, са посебним освртом на генезу и еволуцију федерализма у програмским актима и пропаганди Комунистичке партије Југославије. Предавања о конституисању и даљем политичком развоју федерације и њених конститутивних елемената (народних, односно социјалистичких република Србије, Хрватске, Словеније, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Македоније као и аутономних покрајина у оквиру Србије: Војводине и Косова и Метохије), те о сукобима у вези са уставним питањем. <i>Практична настава, вежбе</i> – Тимски рад студената – анализа уставних решења примењиваних током постојања социјалистичке Југославије у погледу односа федералних јединица према савезној држави, али и аутономних покрајина Војводине и Косова и Метохије према Републици Србији (превасходно на основу документације Архива Војводине). Истраживање историјских извора (објављених и необјављених) а који се баве развојем југословенског федерализма током Другог светског рата, као и у времену социјализма.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Bilandžić, D. (1979). <i>Historija Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Glavni procesi</i>. Zagreb: Školska knjiga. 2. Бјелица, С. (2015). <i>Спорови око аутономије Војводине. Књ. 1. 1961-1974</i>. Београд: Службени гласник. 3. Geršković, L. (1957). <i>Historija narodne vlasti</i>. Zagreb: Savremena administracija. 4. Димић, Љ. (2001). <i>Историја српске државности. Србија у Југославији</i>. Нови Сад: Платонеум и др. 5. Končar, R. Boarov, D. (2011). <i>Stevan Doronjski. Odbrana autonomije Vojvodine</i>. Novi Sad: Muzej Vojvodine. 6. Lakić, Z. (1992). <i>Partizanska autonomija Sandžaka 1943-1945 (ZAVNO Sandžaka – dokumenta)</i>. Beograd: Stručna knjiga; Nikšić: Univerzitetska riječ; Bijelo Polje: Libertas. 7. Petranović, B. (1976). <i>AVNOJ – revolucionarna smena vlasti. 1942-1945</i>. Beograd: Nolit. 8. Petranović, B. (1988). <i>Istorija Jugoslavije. 1918-1988</i>. Knj. 1-3. Beograd: Nolit.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ХЛАДНИ РАТ
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (8. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Упознавање студената с најважнијим историјским појавама, догађајима и процесима у времену од завршетка Другог светског рата до деведесетих година XX века, засновано на резултатима савремених научних истраживања. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, правног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања и критичке анализе историјских извора и литературе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и хронологија Хладног рата. Почетне три фазе послератне кризе и почетак Хладног рата. Блоковска подела и почетак тензија, блокада Берлина и Берлинска криза. Дефинисање политике обуздавања, Труманова доктрина, Маршалов план. Ескалација криза, Корејски рат, Кубанска криза, Вијетнамски рат, трка у наоружању и у свемиру. Политика детанта, хладни рат у Трећем свету. Никсонова триангуларна дипломатија и Брежњевљева доктрина. Други хладни рат, Совјетска интервенција у Авганистану, Реган и Тачер, Горбачов и перестројка, дисолуција Совјетског савеза, последице. Хладни рат у култури и историографији. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Гедис, Џ. Л. (2003). <i>Хладни рат</i>. Београд: CLIО. 2. Calvocoressi, P. (2003). <i>Svjetska politika nakon 1945</i>. Zagreb: Globus. 3. Vestad, O. A. (2008). <i>Globalni hladni rat</i>, Beograd: Arhipelag. 4. Judt, T. (2007). <i>Postwar. A History of Europe Since 1945</i>, London: Penguin Books. 5. Gaddis, J. L. (ed.) (2005). <i>Strategies of Containment</i>, Oxford: Oxford University Press. 6. Hanes, S. Hanes, R. (2004). <i>Cold War I-VI</i>. Farmington Hills: Thomson Gale.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА XX ВЕКА У КЊИЖЕВНОСТИ И ПОПУЛАРНОЈ КУЛТУРИ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Стицање темељних знања о репрезентативним књижевним и интерпретацијама у популарној култури (филм, телевизијски и радио програм, музичка продукција, интернет, видео игре и др.) одабраних појава, догађаја и процеса из историје XX века; развијање свести о значају књижевности и популарне културе за креирање представа о прошлости; развијање способности за примену стечених знања у професионалном раду.
Исход предмета: Основна знања о репрезентативним књижевним и интерпретацијама у популарној култури (филм, телевизијски и радио програм, музичка продукција, интернет, видео игре и др.) одабраних појава, догађаја и процеса из историје XX века; свест о значају књижевности и популарне културе за креирање представа о прошлости; способност за примену стечених знања у професионалном раду.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава –</i> Компаративни преглед репрезентативних историографских и књижевних и интерпретација у популарној култури (филм, телевизијски и радио програм, музичка продукција, интернет, видео игре и др.) одабраних догађаја, појава и процеса из историје XX века: Први светски рат, националне и политичке идеологије XX века, колонијализам, светска економска криза, Други светски рат, Хладни рат, деколонизација итд. <i>Практична настава –</i> Радионице о одабраним темама из историје XX века и упоредна анализа научних, историографских и интерпретација у књижевним делима, филмовима, телевизијским и радио програмима, музичкој продукцији, видео играма.
Обавезна литература (одабрана поглавља): - Brigs, A. Berk, P. (2006). <i>Društvena istorija medija: od Gutenberga do Interneta</i>. Beograd: Clio. - Винавер, В. (1983). <i>Писци сведоци епохе (1914-1945)</i>. Београд: Рад. - Dedijer, V. (1985). <i>Književnost i istorija</i>. Beograd: Rad. - Ђурић, D. (2011). <i>Diskursi popularne kulture</i>. Beograd: Fakultet za medije i komunikacije. - Kuk, D. (2005-2007). <i>Istorija filma</i>. Knj. 1-3. Beograd: Clio. - Maze, K. (2008). <i>Bezgranična zabava : uspon masovne kulture: 1850-1970</i>. Beograd: Službeni glasnik. - Mitrović, A. (1983), <i>Angažovano i lepo: Umetnost u razdoblju svetskih ratova (1914-1945)</i>. Beograd: Narodna knjiga. / Митровић, А. (2011). <i>Ангажовано и лепо: Уметност у раздобљу светских ратова. 1914-1945</i>. Београд: Завод за уџбенике. - Parkinson, D. (2014). <i>Istorija filma: 176 fotografija, 15 u boji</i>. Beograd: Dereta. - Heler, A. (1984). <i>Teorija istorije</i>. Beograd: Rad. - Hobsbaum, E. (2002, 2004²). <i>Doba ekstreme: istorija Kratkog dvadesetog veka. 1914-1991</i>. Beograd: Dereta. - Hobsbaum, E. (2005). <i>Interesantna vremena: jedan život u dvadesetom veku</i>. Podgorica: Cid. - Hobsbaum, E. (2014). <i>Kraj kulture: kultura i društvo u XX veku</i>. Beograd: Arhipelag. - Одломци из одабраних књижевних дела, електронски извори: сајтови и платформе са подацима о филмовима и музичким издањима.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПРОСВЕТА И ШКОЛСТВО НА ОКУПАЦИОНИМ ПОДРУЧЈИМА У СРБИЈИ (1941-1944)
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета: Стицање и продубљивање знања о томе како је у Србији током Другог светског рата функционисао живот на окупационим подручјима (немачком, мађарском, бугарском , НДХ и албанском) са посебним акцентом на просвету и школство. О идеолошким основама и организационој структури школског система.
Исход предмета: Стицање знања о карактеристикама окупационих режима и функционисању просвете и школства у условима рата у Србији. Способност да се најважнији догађаји, процеси и личности самостално опишу и тумаче, у складу са резултатима савремених историјских истраживања.
Садржај предмета: теоретска настава: Упознавање студената са начинима спровођења циљева окупатора током Другог светског рата на разним окупационим подручјима у Србији; са остваривањем окупационе политике преко просвете и школског система; процесима односа јивања и присилног интегрисања у национални корпус окупационих земаља; како се са ширењем покрета отпора и стварањем слободних територија спроводила просветна политика на њима. Вежбе: упознавање студената са референтним изворима и литературом; читање и анализа извора. Израда семинарских радова .
Литература: 1. Petranović, B. (1992). <i>Srbija u Drugom svetskom ratu 1939-1945</i>, Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar. 2. Шкодрић, Љ. (2009). <i>Министарство просвете и вера у Србији 1941-1944. Судбина институција под окупацијом</i>, Београд: Архив Србије. 3. Керкез, С. (2004). <i>Друштво Србије у Другом светском рату 1941-1945</i>, Ниш: Центар за балканске студије.. 4. Ђорђевић, Б. (2008). <i>Српска култура под окупацијом</i>, Београд: Службени гласник. 5. Кољанин, Д. (2013). <i>Израђивање идентитета. Историја Југославије у уџбеницима за основне школе у Србији 1929-1952</i>, Нови Сад 2013. 6. Shimitzu, A. (2003). <i>Die deutsche Okupation des serbisches Banats 1941-1944: unter besonderer Beruecksichtigung der deutschen Truppen in Jugoslawien</i>, Muenster: Lit.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: САВРЕМЕНА ИСТОРИОГРАФИЈА И ДРУШТВЕНА ТЕОРИЈА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година студија
Циљ предмета Развијање критичког мишљења и стицање знања о повезаности историје и друштвених наука, значају концепта интердисциплинарности и значају за савремену историографију упознавања са достигнућима других друштвених наука. Упознавање са правцима у савременој историографији који потенцирају везу историјске науке и друштвене теорије.
Исход предмета Стечено знање о савременим историографским приступима, те теоријским концептима значајним за савремену историографију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о следећим темама – уводно предавање о трансформацији историографије у 20. веку, те најзначајнијим историографским школама чија делатност је представљала методолошки искорак; предавање о односу историје и друштвених наука, те разматрање најзначајнијих теоријских концепција значајних за историографију (друштвена улога, пол и род, породица, заједница и идентитет, нација, модернизација, класа, статус, друштвена покретљивост, држава и власт, центар и периферија, хегемонија и отпор, друштвени покрети, менталитет и идеологија, мит...), те ставовима најзначајнијих друштвених теоретичара у XIX и XX веку. <i>Практична настава</i> Критичка анализа одабране литературе, писање приказа о одабраним делима из области друштвене теорије и историјске социологије.
Литература 1. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam. 2. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i>. Beograd: Arhipelag. 3. Berk, P. (2002). <i>Istorija i društvena teorija</i>. Beograd: Equilibrium. 4. Martineli, A. (2010). <i>Modernizam: proces modernizacije</i>. Podgorica: CID. 5. Smith, A. D. (2003). <i>Nacionalizam i modernizam: kritički pregled suvremenih teorija nacija i nacionalizma</i>. Zagreb: Fakultet političkih znanosti. 6. Volerstin, I. (2005). <i>Uvod u analizu svjetskog sistema</i>. Cetinje: Otvoreni kulturni forum. 7. Tili, Č. (1997). <i>Suočavanje sa društvenom promenom: makro društvene strukture, procesi i komparacije</i>. Beograd: Filip Višnjić. 8. Берк, П. (2010). <i>Основи културне историје</i>. Београд: Clio. 9. Milenković, P. (2009). <i>Istorijska sociologija: sociološka hrestomatija</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ 2
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ:6
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања о различитим приступима у извођењу наставе историје и реализовању потребних стандарда овог наставног предмета. Прати се развитак теорија наставе историје од њеног формирања као школског предмета до савремених теорија.
Исход предмета Способност студента да прилагођава различите приступе у реализовању наставе историје. Да остварује образовне задатке наставе историје, да развија историјску свест, критичко мишљење, самосталност и одговорност ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорије наставе историје су основни фокус и прате се од 19. века. Тада је класична (морализаторска) теорија наставе историје имала функцију у националној интеграцији. Објективистички приступ у настави историје постепено је прихваћен у првој половини 20. века. Прате се критеријуми у одабиру грађе у настави историје. Од шездесетих и седамдесетих година 20. века јавља се нови приступ, методичка теорија наставе, базиран на вештинама, односно на учењу историјског метода. То је теорија која је и данас доминантна у настави историје. Дефинисање свих елемената часа у процесу планирања, са посебним освртом на реализацију циљева, стандарда и исхода у настави историје. <i>Практична настава</i> Савладавање литературе и извора потребних у изради писаних радова (семинарских радова); у формирању дидактичког материјала, посебно улоге наставника у формирању учениковог критичког односа према стварности и способности да разликује историјске изворе од њихове интерпретације.
Литература 1. Лазић, Д. М. (2008). Методички приручник из историје. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, Институт за савремену историју. 2. Deletić, Z. (2005). Ogledi iz metodike nastave istorije. Užice: Učiteljski fakultet. 3. Stradling, R. (2003). Nastava evropske istorije dvadesetog veka. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 4. Ћелстали, К. (2004). Прошлост није што је некад била. Београд: Геопоетика. 5. Ћирковић, С. (2007). Настава историје пред изазовима плурализма. у: <i>Уџбеник и савремена настава. Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике</i>. 129-142. Београд: Завод за уџбенике. 6. Кољанин, Д. (2008). Историја као научна дисциплина и школски предмет. у: А. Ђуровић (ур.), <i>ИСТОРИЈА: Кључни појмови за крај обавезног образовања: Приручник за наставнике</i>. 75-82. Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. 7. <i>Образовни стандарди за крај обавезног образовања за наставни предмет ИСТОРИЈА</i>. (2010). Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. 8. <i>Општи стандарди постигнућа за крај општег и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета за предмет Историја</i>. (2015). Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Студијски програм : ОАС ЈКК (сви модули), ОАС Филозофија, ОАС Социологија, ОАС Историја (сви модули)
Назив предмета: Педагошка психологија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:-
Циљ предмета - Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања. - Оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у раду са ученицима, извођењу наставе и васпитно-образовног процесу (развијање наставничких компетенција)
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса: - познаје, разуме, интерпретира и критички анализира научна сазнања из психологије образовања која су релевантна за рад наставника; - примени сазнања из психологије образовања у креирању и организацији наставе, евалуацији образовних исхода и других аспеката васпитно-образовног процеса; - примењује научна сазнања из психологије образовања у циљу повећања ефикасности својих педагошких интервенција; - проналази прикладе наставничке и педагошке поступке засноване на научним сазнањима у раду и комуникацији са ученицима, родитељима, другим наставницима, стручним сарадницима и осталим актерима васпитно-образовног процеса.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет психологије образовања/педагошке психологије; улога и значај педагошке психологије у развоју наставничких компетенција - Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси - Трансфер учења: врсте трансфера, начини обезбеђивања трансфера учења, теорије трансфера учења - Врсте и карактеристике стилова учења - Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси. - Когнитивне способности као детерминанте школског постигнућа - Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту: ефекти унутрашње и спољашње мотивације на постигнуће; релације конструката самоефикасности, циљних оријентација, атрибуција и очекивања на постигнуће ученика и друге образовне исходе; узрасне промене у мотивацији за учење; развој унутрашње мотивације; мотивациони стилови наставника - Саморегулисано учење: метакогнитивне и мотивационе компоненте саморегулисаног учења, циклично-фазни модел саморегулисаног учења, развој саморегулације у учењу - Релације особина личности и школског постигнућа - Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине - Улоге наставника на различитим нивоима образовања; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије - Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања; грешке наставника у оцењивању знања и други извори субјективности школских оцена. - Тестови знања: врсте и карактеристике тестова знања, намена тестова знања, предности и недостаци мерења образовних постигнућа тестовима знања.
<i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата
Литература - Коцопељић, Ј., Пекић, Ј. (2017). <i>Психологија у настави: Одабране теме из психологије образовања</i> .

Филозофски факултет, Нови Сад.

- Вулфолк, А., Хјуз, М., Волкап, В. (2014). *Психологија у образовању I, II и III*. Клио, Београд.

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb.

Студијски програм :
Назив предмета: Дидактика
Статус предмета: Обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета Усвајање знања о садржајима и елементима наставног процеса и увођење студената у основе планирања и реализације наставе; Упознавање са теоријским приступима и практичним импликацијама примене интерактивних наставних стратегија, метода, облика рада и наставних средстава; Оспособљавање студената за планирање, реализацију и (само)евалуацију квалитетне наставе и подстицања активности, интересовања и креативности ученика; Оспособљавање за наставни рад и интеракцију у циљу пружања подршке развоју личности ученика.
Исход предмета По завршетку курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне основне дидактичке појмове из области образовања и наставног процеса; – Идентификују елементе за квалитетну припрему, реализацију и (само)евалуацију наставе; – Разумеју улогу и значај наставника у реализацији квалитетне наставе и успостављању сарадње са ученицима; – Анализирају и процењују савремене наставне стратегије, методе и облике рада и њихову примену у настави; – Планирају и креирају план рада у настави са циљем реализације квалитетне наставе и пружања подршке ученицима у учењу и напредовању.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни дидактички појмови; Садржај и елементи наставног процеса (ученик, наставник, наставни садржај, наставна средства); Наставне стратегије, методе наставе, облици рада - различити приступи, класификације и импликације у настави; Наставни садржаји (план и програм наставе и учења, структура, врсте). Планирање и припремање наставника за наставу (исходи учења, циљ и задаци наставе, израда годишњих, полугодишњих планова и припрема за наставни час). Реализација и евалуација наставног часа; Активност и креативност ученика у настави; Интеракција и комуникација у настави и управљање одељењем; Стварање подстицајног окружења за учење и подстицање интересовања ученика; Улога и значај наставника у наставном процесу; Оцењивање ученичког рада и домаћи радови. <i>Практична настава-Вежбе:</i> Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења уз менторско вођење наставника. Усмена презентација пројекта истраживања на предложену или слободно изабрану тему у вези са програмским садржајима.
Литература – Cindrić, M., Miljković, D. i Strugar, V. (2010). <i>Didaktika i kurikulum</i>. Zagreb: IEP-D2. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika I – Predmet didaktike</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika III – Organizacija nastave</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vulfolk, A., Hjuž, M. i Volkap, V. (2015). <i>Psihologija u obrazovanju II, III</i>. Beograd: Clio. – Brofi, Dž. (2015). <i>Kako motivisati učenike da uče</i>. Beograd: Clio. – Jensen, E. (2003). <i>Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje</i>. Zagreb: Educa.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ И НАСТАВА ИСТОРИЈЕ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Стицање компетенција наставника историје за рад у инклузивном систему образовања, као и спровођење стечених компетенција у наставној пракси.
Исход предмета Наставник историје наводи и образлаже основне појмове инклузивног образовања, препознаје потребе и начине подршке ученицима са посебним потребама, самостално организује наставу историје у инклузивној учионици и тимски сарађује са родитељима, стручним сарадницима у оквиру ширег социјалног контекста породице и школе у инклузивном образовању; примењује методе и технике рада за активно укључење ученика са посебним потребама у наставу историје, активно промовише и унапређује инклузивни приступ образовању.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Дефинисање основних појмова инклузивног образовања. Развој инклузивног образовања. Савремени модели и ставови према инклузивном образовању; законски оквир инклузивне образовне праксе. Класификација посебних потреба. Образовање даровитих ученика у настави историје. Компетенције и улога наставника историје у инклузивном процесу. Укључивање наставника историје у израду индивидуалног образовног плана (ИОП). Сарадња са стручним сарадницима и родитељима. Важност кроскурикуларног повезивања наставе историје у инклузивној пракси. Праћење и вредновање образовног процеса и постигнућа ученика. <i>Практична настава:</i> Примери из инклузивне праксе. Методичке опсервације у образовним установама. Групни и тимски рад.
Литература 1. Хрњица, С. и др.(2009). <i>Школа по мери детета 2: Приручник за примену инклузивног модела преласка са разредне на предметну наставу за ученике са тешкоћама у развоју</i>. Београд: Save the children UK. 2. Стошљевић, М. и др. (2013). <i>Психофизичка оштећења деце и омладине</i>. Београд: Друштво дефектолога Србије. 3. Лазор, М. и др. (2008). <i>Приручник за рад са децом са сметњама у развоју</i>. Нови Сад: НСХЦ. 4. Иванчић, Ђ. (2013). Диференцирана настава у инклузивној школи: процена, подучавање и вредновање успешности ученика са сметњама у развоју. Београд: Едука д.о.о. 5. Јањић, Б. (2010). <i>Збирка примера инклузивне праксе: Инклузивно образовање: Развој и примена делотворног модела инклузивног образовања у Србији</i>. Београд: Министарство просвете републике Србије. 6. Мрше, С., Јеротијевић М. (2012). <i>Приручник за планирање и писање индивидуалног образовног плана</i>. Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. 7. Ђукић, М. (2012). <i>Инклузивно образовање: Образовање за све: тематски зборник</i>. Нови Сад: Филозофски факултет универзитета у Новом Саду. 8. Кољанин, Д. (2000). Оцењивање у настави историје. <i>Настава историје</i>, 11, 137-144. 9. Кољанин, Д., Шимуновић, Б. (1998). Настава историје у Европи и Југославији данас. <i>Настава историје</i>, 8, 136-145.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ПРОЈЕКЦИЈА САДАШЊОСТИ У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ ИСТОРИЈИ САВРЕМЕНИХ УЏБЕНИКА И НАСТАВЕ
Статус предмета: ИЗБОРНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета: Разумети политичке, друштвене и психолошке процесе који доводе до пројекција садашњости у уџбенике о средњовековној историји.
Исход предмета: Препознавање савремених колективних и личних предрасуда у уџбеницима о средњовековној историји.
Садржај предмета Теоријска настава: Средњи век и држане и политичке потребе садашњих нација и државе; Средњовековна историја у служби политике; Пројекције модерних нација у савременим уџбеницима о средњем веку; Пројекције националних вођа у личностима средњовековне српске историје; Пројекције државних граница по садашњем моделу у средњовековне државе; Несвесне пројекције сопствених искустава у уџбенике о средњем веку; Пројекције модерне урбанизације у аграрна друштва средњег века; Уџбеници о средњовековној историји као тачке спајања и развајања модерних друштвених група; Срби и други у уџбеницима о средњем веку; Модерни појмови друштвеног и личног морала и њихова рецепција у уџбеницима средњег века Практична настава: семинари, радионице уз коришћење модерних наставних средстава.
Литература: 1. Ћирковић, С. (2007). <i>О историографији и методологији</i>. Београд: Историјски институт, стр. 207-214, 305-322, 345-356. 2. Stojanović, D. (2013). <i>Sećanje protiv istorije. Udžbenici istorije kao globalni problem. Beogradski istorijski glasnik</i>, IV, 185 – 204. 3. Stojanović, D. (1994): <i>Udžbenici istorije kao ogledalo vremena</i>. in: <i>Ratništvo, patriotizam, patrijarhalnost</i>. (ur.) Pešić, V., Roksandić, R. Београд: Centar za antiratne akcije. 4. Stojanović, D. (1995). <i>Kakva nam je nastava istorije potrebna za demokratiju</i>. U: <i>Tokovi istorije</i>, 1-2, 201-206.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СЕВЕРНА АМЕРИКА У РАНО КОЛОНИЈАЛНО ДОБА (XVII ВЕК)
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање знања о економском, политичком, културном развоју подручја данашње Северне Америке од краја XVI до краја XVII века односно темељније упознавање са епохом у којој су постављени темељи за развој САД.
Исход предмета Способност да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси из историје Северне Америке у рано модерно доба самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања и критичке анализе историјских извора и литературе.
Садржај предмета Теоријска настава – Теоријска настава: упознавање са периодизацијом, основним појмовима, литературом; претколумбовске културе на подручју Северне Америке – сличности и особености у развоју; први европски истраживачи на подручју Северне Америке; специфичности у начину колонизације, унутрашњем уређењу и статусу појединих колонија; основне информације о свим областима духовног и материјалног живота: почецима образовања, и духовног стварлаштва, обичајима, одевању, исхрани, итд. Практична настава – Читање, критичко промишљање, и тумачење резултата научних истраживања различитих аспеката историје Америке у датом хронолошком раздобљу. Презентација домаћих и семинарских радова студената.
Литература 1. Parks, H. B. (1985). <i>Istorija Sjedinjenih Američkih država</i>. Beograd: Rad. 2. Dženkins, F. (2002). <i>Istorija Sjedinjenih država</i>. Beograd: Filip Višnjić. 3. Borstin, D. (2004). <i>Amerikanci, 1: Kolonijalno iskustvo</i>. Beograd: Geopoetika. 4. Rajt, R. (1995). <i>Oteti Kontinenti: Severna i Južna Amerika viđene očima Asteka, Maja, Inka, Čerokija i Irokeza</i>. Beograd: Centar za geopoetiku. 5. Andrews, Ch. (1964). <i>The Colonial Period of American History</i>, Vol. 1-4. New Haven, London: Yale University.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПРАВНО-ПОЛИТИЧКИ ПОЛОЖАЈ СРБА У ХАБЗБУРШКОЈ МОНАРХИЈИ (1690-1849)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Упознавање студената са правно–политичким положајем Срба у Хабзбуршкој монархији од доношења Прве привилегије до Револуције 1848-1849. Развијање критичког, конвергентног и дивергентног мишљење у стручном раду.
Исход предмета Проширивање до тада стечених знања о правно-политичком положају Срба у Хабзбуршкој монархији и развијање способности код студената да најважније процесе из ове области уоче, критички промишљају и адекватно протумаче.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о историјским догађајима који су дефинисали правни и политички положај Срба у Хабзбуршкој монархији, затим о актима који су га регулисали – Привилегије цара Леополда I, закони цара Карла VI, Регуламенти и Деклараторија Марије Терезије, Конзисторијална система, одлуке Мајске скупштине. Указивање на покушаје Срба да живећи у феудалној држави, без територије која је, како су то тумачили у Бечу, историјски њихова, пронађу решење за очување националног и верског идентитета. Предавања о главним српским институцијама у ово време – Карловачкој митрополији и црквено-народним саборима. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора, са акцентом на Привилегије, Деклараторију и одлуке Мајске Скупштине. Презентације семинарских радова студената.
Литература 1. Микавица, Д. Лемајић, Н. Васин, Г. Нинковић, Н. (2016). <i>Срби у Хабзбуршкој монархији од 1526. до 1918.</i> књ. 1-2. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Микавица, Д. Гавриловић, В. Васин, Г. (2007). <i>Знаменита документа за историју српског народа 1538-1918.</i> Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Гавриловић, В. (2005). <i>Темишварски сабор и Илирска дворска канцеларија.</i> Нови Сад: Платонеум. 4. Група аутора. (2008). <i>Војводина.</i> књ. 1 и 2. Нови Сад: Прометеј. 5. Ingrao, С. (2015). <i>Habsburška monarhija 1618-1815.</i> Beograd: Most Art.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: СРПСКЕ ЕЛИТЕ У XIX ВЕКУ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Квалитативно проширивање знања о историји српских елита у Краљевини Србији, Хабзбуршкој монархији, Црној Гори и Османском царству. Развијање критичког, конвергентног и дивергентног мишљења у стручном раду.
Исход предмета Способност да се најважнији процеси у формирању елите уоче, а затим њихов утицај на процес контекстуализује у догађаје из деветнаестовековне српске прошлости. Стицање компетенција за креативну примену темељних знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о српско друштво, које је временом изграђивало своје елите у чему је онај део народа који се налазио у Хабзбуршкој монархији најбрже напредовао. Указивање на разне облике елите од почетка XIX века на српском етничком простору. Предавања о различитим „облицима“ елите – војна, политичка, црквена, културна, као и о њиховој генези и утицају на развој политичке мисли. Повезивање утицаја европске на српску елиту и њихову улогу у развоју државе, политике, културе и цркве. <i>Практична настава</i> Рад на историјским изворима и текстовима који се односе на српске елите, презентација семинарских радова.
Литература 1. Ђорђевић, Д. (2017). <i>Историја модерне Србије 1800-1918</i>. Београд: Завод за уџбенике. 2. Микавица, Д. Лемајић, Н. Васин, Г. Нинковић, Н. (2016). <i>Срби у Хабзбуршкој монархији од 1526. до 1918</i>. књ. 1-2. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 3. Микавица, Д. Васин, Г. Нинковић, Н. (2017). <i>Срби у Црној Гори од 1496. до 1918</i>. Никшић: Институт за српску културу. 4. Трговчевић, Љ. (2003). <i>Планирана елита</i>. Београд: Службени гласник. 5. Краљачић, Т. (2017). <i>Калајев режим у Босни и Херцеговини 1882-1903</i>. Београд: Catena mundi.

Студијски програм: Историја, ОАС
Назив предмета: СРПСКА И НЕМАЧКА ПАЛЕОГРАФИЈА XVIII И XIX ВЕКА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС историје
Циљ предмета Развијање способности студената да читају и критички оцене грађу на српском и немачком језику из XVIII и XIX века, који су били главни језици у српским канцеларијама, у овом периоду.
Исход предмета Овладавање вештином читања документа на српском и немачком језику и њиховим тумачењем у складу са научним достигнућима дипломатике и палеографије. Стицање компетенција за креативну примену стечених темељних знања о теоријским и методолошким појмовима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о развоју српске и немачке рукописне традиције у XVIII и XIX веку, старим преписивачким школама и српској ортографији, као и русификовању писма. Посебна пажња се посвећује датовању и начину писања скраћеница у српском језику. Такође, студентима се предаје о специфичностима немачког писма, начин писања појединих графема, дипломатичка пракса Карловачке митрополије и Илирске дворске депутације. <i>Практична настава</i> Читање архивских извора писаних ћирилицом (на српском језику) и готицом (на немачком језику), савладавање начела дипломатичке праксе, посета архивским установама у Новом Саду и Сремским Карловцима.
Литература 1. Lazanin, S. (2004). <i>Priručnik iz njemačke paleografije</i>, Zagreb: Tipex. 2. Ђорђевић, П. (1972). <i>Историја српске ћирилице</i>. Нови Сад: Матица српска. 3. Гавриловић, В. (2001). <i>Дипломатички списи код Срба у Хабзбуршкој монархији и Карловачкој митрополији од краја XVII до средине XIX века</i>. Темерин: ЛДИЈ. 4. Стојановић, Љ. (1902-1926). <i>Стари српски записи и натписи</i>. књ. 1-6, СКА: Београд.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА ИСТОРИОГРАФИЈЕ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година студија
Циљ предмета На темељу знања стеченог током прве године студија, детаљније упознавање студената са еволуцијом људског интересовања за прошлост од Антике до модерног доба и утемељењем историје као науке. Упознавање са различитим перцепцијама значаја знања о прошлости и њиховој специфичности у различитим историјским раздобљима, са нагласком на раздобље од Просветитељства до друге половине 20. века. Упознавање са суштинским карактеристикама појединих праваца у развоју историографије, те сличностима и разликама у односу на раније методолошке приступе проучавању различитих аспеката људског живота у прошлости.
Исход предмета Стечено знање о историји историографије и најзначајнијим фазама на путу интересовања за прошлост као историјској науци.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о следећим темама: преглед развоја историографије од Антике до 18. века, просветитељска историографија, историографија 19. века – немачка, француска, британска, америчка, руска историографија; криза традиционалне историографије на прелому векова, филозофија историје и историографија између два светска рата. Упознавање са развојем српске историографије 18–20. век. <i>Практична настава</i> Критичка анализа одабране литературе, писање приказа о одабраним историографским делима са акцентом на проучавање специфичности методолошког приступа.
Литература 1. Gross, M. (1996). <i>Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja</i>. Zagreb: Novi Liber – Zavod za hrvatsku povijest. 2. Брајзах, Е. (2009). <i>Историографија: стари век, средњи век, ново доба</i>, Београд: Clio. 3. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam. 4. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i>. Beograd: Arhipelag. 5. Veler, H. U. (2010). <i>Istorijsko mišljenje na kraju XX veka: 1945-2000</i>. Podgorica: CID. 6. Берк. П. (2011). <i>Француска историјска револуција: школа „Анала“ (1929-1989)</i>. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 7. Самарцић, Р. (2007). <i>Писци српске историје</i>. Београд: Александрија.

Студијски програм : ЖК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрадно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрадно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм :
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета : МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ 1
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања која оспособљавају студента да организује наставни процес и прилагоди га специфичностима наставе историје у основним и средњим школама.
Исход предмета Способност студента да знањима о основним елементима методике наставе историје и савременим тенденцијама у извођењу наставе историје самостално приступи изради микро плана за извођење наставе. Студент је оспособљен да остварује образовне задатке наставе историје, да развија историјску свест, критичко мишљење, самосталност и одговорност ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, значај и циљ методике наставе историје; задаци наставе историје; основни дидактички принципи у настави историје; наставни план и програм; избор и распоред наставног градива; методе и облици рада у настави историје (активне методе); типови часова; организација и извођење часа; понављање; утврђивање; проверавање и оцењивање у настави историје; рад са уџбеником и приручницима на часу историје; коришћење историјских извора; савремена наставна средства и њихова примена у настави историје; школски и домаћи радови ученика; упутство ученицима за самосталан рад; слободне активности ученика; специјализована учионица у настави историје; сарадња школе са музејима, архивима и библиотекама; екскурзија и настава историје; припремање наставника за рад на часу; стално стручно усавршавање наставника историје. <i>Практична настава</i> Савладавање методичке литературе и извора који на непосредан начин анализују или тумаче наставу историје и правце њеног развоја. Реализација је предвиђена кроз самосталан рад (анализа, преводи одабраних текстова, семинарски рад), тимски рад (радионице) уз коришћење аудиовизуелних наставних средстава.
Литература 1. Делетић, М. З. (2018). <i>Методика и технологија наставе историје</i>. Косовска Митровица: Филозофски факултет у Косовској Митровици. 2. Лазих, Д. М. (2008). <i>Методички приручник из историје</i>. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, Институт за савремену историју 3. Perović, M. (1995). <i>Metodika nastave istorije</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Stradling, R. (2003). <i>Nastava evropske istorije dvadesetog veka</i>. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 5. Trškan, D. (2005). <i>Provjera i ocjenjivanje znanja u nastavi povjesti</i>. Zagreb: Srednja Europa.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: СРПСКА ЦРКВА У НОВОМ ВЕКУ (1557-1918)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање и продубљивање знања о делатности српске цркве и њеном утицају у друштву од 1557. до 1918. Развијање способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања и методологије научног истраживања.
Исход предмета Способност студента да најважније процесе у историји српске цркве и њен утицај на друштво уоче и адекватно протумаче. Развој компетенција за креативну примену стечених темељних знања о теоријским и методолошким појмовима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања током о развоју српске цркве од обнове Пећке патријаршије (1557) до уједињења цркве (1918). Предавања обухватају најважније процесе – обнова и развој Пећке патријаршије, ширење изван граница Османског царства, настанак аутономне, а од 1766. аутокефалне Карловачке митрополије, развој цркве у Кнежевини и Краљевини Србији, Цетињске митрополије, цркве у Босни и Херцеговини. Указивање на интегративни и дезинтегративни фактор цркве, утицај у друштву, повезаност верског опредељења са стварањем нације на Балкану. <i>Практична настава</i> Рад на историјским изворима како би се сагледали најважнија питања из историје српске цркве, презентација семинарских радова, посета музеју.
Литература 1. Слијепчевић, Ђ. (2018). <i>Историја српске цркве</i>, књ. 1-2. Београд: Catena mundi. 2. Микавица, Д. Лемајић, Н. Васин, Г. Нинковић, Н. (2016). <i>Срби у Хабзбуршкој монархији од 1526. до 1918.</i> књ. 1-2. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 3. Васин, Г. (2015). <i>Сабори раскола</i>. Београд: Службени гласник. 4. Радосављевић, Н. (2007). <i>Православна црква у Београдском пашалуку (1766-1831)</i>. Београд: Историјски институт. 5. Нинковић, Н. (2017). <i>Митрополит Павле Ненадовић</i>. Нови Сад: Филозофски факултет-Историјски архив Срем.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: КОЛОНИЗАЦИОНА ПОЛИТИКА ХАБЗБУРГА НА ВОЈВОЂАНСКОМ ПРОСТОРУ У 18. ВЕКУ
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 4 година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање и продубљивање знања у вези историје војвођанског простора од Карловачког мировног уговора (1699) до владавине Франца I (1792). Циљ јесте упознавање колонијалне политике Хабсбуршких владара у 18. веку на поменутом простору.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, проблеми и личности у вези са колонизацијом војвођанског простора самостално опишу и тумаче, у складу са резултатима савремених историјских истраживања. Стицање нијансиране слике о демографској, привредној и социјалној политици Хабсбуршке монархије на војвођанском простору у 18. веку.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Утицај великих ратова на Хабсбуршку монархију и на Подунавље у 17–18. веку. Разлози и ток колонизације војвођанског простора. Порекло колониста, њихова етничка и верска структура. Демографске, економске и друштвене консеквенце колонизације. Изградња насеља на војвођанском простору, јавни и приватни објекти, путеви, поштанска служба, крчење земљишта, радови на мелиорацији земљишта; карактеристике пољопривредне производње, занатства и трговине; тржишни центри. Настанак мултиетничког и мултикултуралног становништва Војводине. <i>Практична настава</i> Упознавање студената са референтним изворима и литературом; читање и анализа извора, гледање едукативних филмова. Израда семинарских радова у вези више теме (агротехника, трговина, мрежа насеља, породица, позориште, занимања, штампа, градски и сеоски живот итд.)
Литература 1. Јанкулов, Б. (2003). <i>Преглед колонизације Војводине у XVIII и XIX веку</i>. Нови Сад. 2. Györe, Z. (2014). <i>Habzburška monarhija 1526-1792</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. 3. Mitrović, M. (1984). <i>Naseljavanje i kolonizacija Vojvodine : 1690-1945</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. 4. Janjetović, Z. (2009), <i>Nemci u Vojvodini</i>. Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije.

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА - ЛАТИНСКИ 3
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора- латински 2
Циљ предмета: Студент траба да прошири знања из латинског језика ради читања историјских/ филозофских извора писаних на латинском различитих историјских епоха.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене историјске/ филозофске изворе на латинском језику античког, позноантичког, средњовековног, ренесансног и нововековног периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст користећи стручну и научну терминологију. Спреман је да савлада латинску палеографију и дипломатику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод Понављање основних разлика између класичног и позног латинитета. Понављање граматике. ГРАМАТИКА Сложене синтаксичке конструкције, аблатив апсолутни, акузатив и номинатив с инфинитивом. Морфолошки облици конјунктива. Конјунктив у независним реченицама. <i>Практична настава</i> Вежбање читања и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Коришћење дигиталних (архивских) извора. Повезивање са другим предметима из модула..
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i>. Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Грамматика латинског језика</i>. Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. 3. Bošnjak, B. et alii. (1957). <i>Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa</i>. Zagreb: Matica hrvatska. 4. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 5. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i>. Novi Sad: USSTPS. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА САД (1774-1914.)
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Сједињених америчких држава у XIX веку. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Сједињених америчких држава од Рата за независност до Првог светског рата (1774-1914.) самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о историјским предусловима, контексту, субјектима, чиниоцима и најважнијим догађајима значајним за историју историје Сједињених америчких држава од Рата за независност до Првог светског рата (1774-1914). Ту спадају: Кратак осврт на историју колонијалног периода САД (настанак 13 колонија и њихове друштвене и географске посебности), Рат за независност, Доношење устава САД, настанак политичких странака и концепција, развој демократије, у доба Томаса Џеферсона, рат 1812, ширење ка западу, успон "Краља памука" и Мисурски компромис, Однос према европској политици и "Монроова доктрина", Џексоновска ера, питање Тексаса и рат са Мексиком, ширење ка западу и унутрашње тензије, питање ропства, грађански рат 1861-1865, послератни југ , коначна колонизација запада и уништење индијанаца, индустријализација, развој друштвене мисли, технологија, култура и уметност, свакодневни живот, САД на прелому векова, изазак САД као империјалистичке силе на светску сцену. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Parks, H. B. (1985). <i>Istorija Sjedinjenih Američkih država</i>. Beograd: Rad. 2. Džonson, P. (2003). <i>Istorija Američkog naroda</i>. Beograd: Knjiga komerc. 3. Moroa, A. (1960). <i>Povijest SAD: 1492-1954</i>. Zagreb: Naprijed. 4. Borstin Danijel. (2004). <i>Amerikanci: Kolonijalno iskustvo</i>. Beograd: Geopoetika. 5. Borstin D. (2005). <i>Amerikanci: Državotvorno iskustvo</i>. Beograd: Geopoetika 6. Borstin D. (2005). <i>Amerikanci: Demokratsko iskustvo</i>. Beograd: Geopoetika

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ПРИВРЕДА И ДРУШТВО УГАРСKE У ДОБА ДУАЛИЗМА
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 4 година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање раније стечених знања о најважнијим појавама, догађајима и процесима из области привредне и друштвене историје Угарске у доба дуализма (1867-1918). Привредни у друштвени живот Угарске посматраће се у контексту кретања у Европи и целини Аустро-Угарске. Циљ курса је и развијање критичког мишљења и мулти перспективног приступа у самосталном интерпретирању сложених привредних и друштвених појава поменутог раздобља.
Исход предмета Способност да се најважнији привредни и друштвени процеси и појаве самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са савременим методолошким поставкама и резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање студената са полазним друштвеним и привредним приликама 1867. године и утицајем аустро-мађарске нагодбе на даљи развој. Питања промена у земљорадњи; индустријализација и урбанизација, научни и технолошки развој, развој школства и културе, изградња банкарског система и железница; демографске прилике, друштвени слојеви угарског друштва, аграрни и социјални проблеми; верско и национално питање, питање унутрашње миграције и исељавања из Угарске. Проблематика развоја српске заједнице у Угарској. <i>Практична настава</i> Семинарски рад са студентима, проучавања извора и статистичких података из доба дуализма, упућивање студената на проналажење архивске грађе и референтне домаће и стране литературе у вези са предметом курса.
Литература 1. Тејлор, А. Џ. П. (2001). <i>Хабзбуршка монархија 1809-1918: Историја Аустријске царевине и Аустроугарске</i>. Београд: CLIO. 2. Kann, R. (1974). <i>A History of the Habsburg Empire 1526-1918</i>. Berkeley. 3. Рокаи, П. Ђере, З. Пал, Т. Касаш, А. (2002). <i>Историја Мађара</i>, Београд: CLIO.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПОЛИТИЧКА ИСТОРИЈА СРБИЈЕ (1804-1918)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање знања о политичкој историји нововековне Србије. Развијање способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања и методологије научног истраживања, критичко, конвергентно и дивергентно мишљење у стручном раду.
Исход предмета Способност да се најважнији процеси из политичке историје нововековне Србије уоче, критички промишљају и адекватно протумаче. Развој компетенција за креативну примену стечених темељних знања о теоријским и методолошким појмовима и приступима проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о преломним моментима из политичке историје Кнежевине и Краљевине Србије. Развој страначког живота као прве опозиције владару, буне које су их пратиле, појаву уставобранитеља, до формирања политичких странака у модерном смислу речи. Политичке борбе у циљу демократизације друштва. Реформе правосудног система, Владе, парламентаризма, државни удари, преврати и атентати. Војне реформе и ратови, Први и Други српски устанак, Велика источна криза, Балкански ратови, Први светски рат. <i>Практична настава</i> Рад на историјским изворима како би се сагледали најважнија питања из историје српске државности, презентација семинарских радова.
Литература 1. Ђорђевић, Д. (2017). <i>Историја модерне Србије 1800-1918</i>. Београд: Завод за уџбенике. 2. Јовановић, С. (1990). <i>Уставобранитељи и њихова влада, Друга влада Милоша и Михаила Обреновића</i>. Београд: Бигз. 3. Љушић, Р. (2003). <i>Вожд Карађорђе</i>. Београд: Завод за уџбенике. 4. Рајић, С. (2011). <i>Александар Обреновић: владар на прелазу векова: сукобљени светови</i>. Београд: СКЗ. 5. Ћоровић, В. (1992). <i>Односи Србије и Аустро Угарске у XX веку</i>. Београд: Библиотека града Београда.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: СРПСКЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ У АУСТРОУГАРСКОЈ И СРБИЈИ ДО 1918.
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са главним токовима српске политичке историје на територији Аустроугарске, Кнежевине и Краљевине Србије. Развијање критичког, конвергентног и дивергентног мишљења у стручном раду.
Исход предмета: Квалитативно проширивање знања о српској прошлости у Србији и Аустроугарској. Стицање компетенција за креативну примену темељних знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предавања о развоју политичких странака у Србији, које су свој живот почеле од Светоандрејске скупштине и формирања либералне групе политичара, а наставиле га преко доношења Устава из 1869, с тим, да су тек од 1881. почеле активни парламентарни живот, који је у многоме детерминисао развој Србије до 1918. Нагласак током предавања је на делатности Радикалне странке Николе Пашића, Либералне странке Јована Ристића и Напредне странке, а од 1903. и Самосталне радикалне странке, као и других мањих политичких партија. Код Срба у Аустроугарској пажња се на предавањима посвећује Српској народној слободоумној странци Светозара Милетића, која је обележила политички живот пречанских Срба до 1884, а касније њених политичких сукцесора Српске народне радикалне странке Јаше Томића, Либералне странке Михаила Полит Десанчића и нотабилитетске странка у Угарској и Хрватској. Посебна пажња се обраћа на српску политичку сцену у Хрватској, Славонији и у Далмацији. <i>Практична настава:</i> Читање извора, презентације студентских семинарских радова.
Литература: 1. Микавица, Д. (2006). <i>Политичка идеологија Светозара Милетића</i>. Нови Сад: Стилос. 2. Микавица, Д. (2007). <i>Михаило Полит Десанчић</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Микавица, Д. (2004). <i>Српска Војводина у Хабзбуршкој монархији 1690-1920</i>. Нови Сад: Стилос. 4. Крестић, В., Љушић, Р. (1991). <i>Програми и статуту српских политичких странака до 1918</i>. Београд: БИГЗ. 5. Ракић, Ј. (1983). <i>Радикална странка у Војводини</i>, књ. 1. и 2. Нови Сад: Филозофски факултет.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: КУЛТУРНА И ДРУШТВЕНА ИСТОРИЈА СРБА У ХАБЗБУРШКОЈ МОНАРХИЈИ (1790-1918)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 3 година ОАС Историја
Циљ предмета Упознавање студената са главним токовима српске културне историје на територији Хабзбуршке монархије као основом националних препорода. Развијање способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања и методологије научног истраживања.
Исход предмета Овладавање знањима из српске културне и друштвене историје у Хабзбуршкој монархији, могућност самосталног препознавања и тумачења културних образаца. Стицање компетенција за креативну примену стечених темељних знања о теоријским и методолошким појмовима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о развоју штампарства и објављивању првих српских новина у Бечу и Будимпешти. Историјат школовања српских ђака на Универзитетима и Лицејима широм Хабзбуршке монархије. Указивање на сегменте националног препорода Срба. Предавања о првим позоришним трупима, читаоницама, издавању књига, националним институцијама (пре свега о Матици српској), позориштима у другој половини XIX века, као и новим правцима у књижевности, архитектури и сликарству. <i>Практична настава</i> Студенти ће читати одабране историјске изворе. Порет тога практична настава се састоји и од презентовања семинарских радова.
Литература 1. Микавица, Д. Лемајић, Н. Васин, Г. Нинковић, Н. (2016). <i>Срби у Хабзбуршкој монархији од 1526. до 1918.</i> књ. 1-2. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Микавица, Д. Гавриловић, В. Васин, Г. (2007). <i>Знаменита документа за историју српског народа 1538-1918.</i> Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Гавриловић, С. (1994). <i>Историја Срба у Хабзбуршкој монархији 1792-1849.</i> Нови Сад: Матица српска. 4. Гавриловић, В. (2005). <i>Темишварски сабор и Илирска дворска канцеларија.</i> Нови Сад: Платонеум. 5. Ingrao, Č. (2015). <i>Habsburška monarhija 1618-1815.</i> Beograd: Most Art.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: САВРЕМЕНА ИСТОРИОГРАФИЈА И ДРУШТВЕНА ТЕОРИЈА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година студија
Циљ предмета Развијање критичког мишљења и стицање знања о повезаности историје и друштвених наука, значају концепта интердисциплинарности и значају за савремену историографију упознавања са достигнућима других друштвених наука. Упознавање са правцима у савременој историографији који потенцирају везу историјске науке и друштвене теорије.
Исход предмета Стечено знање о савременим историографским приступима, те теоријским концептима значајним за савремену историографију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о следећим темама – уводно предавање о трансформацији историографије у 20. веку, те најзначајнијим историографским школама чија делатност је представљала методолошки искорак; предавање о односу историје и друштвених наука, те разматрање најзначајнијих теоријских концепција значајних за историографију (друштвена улога, пол и род, породица, заједница и идентитет, нација, модернизација, класа, статус, друштвена покретљивост, држава и власт, центар и периферија, хегемонија и отпор, друштвени покрети, менталитет и идеологија, мит...), те ставовима најзначајнијих друштвених теоретичара у XIX и XX веку. <i>Практична настава</i> Критичка анализа одабране литературе, писање приказа о одабраним делима из области друштвене теорије и историјске социологије.
Литература 1. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam. 2. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i>. Beograd: Arhipelag. 3. Berk, P. (2002). <i>Istorija i društvena teorija</i>. Beograd: Equilibrium. 4. Martineli, A. (2010). <i>Modernizam: proces modernizacije</i>. Podgorica: CID. 5. Smith, A. D. (2003). <i>Nacionalizam i modernizam: kritički pregled suvremenih teorija nacija i nacionalizma</i>. Zagreb: Fakultet političkih znanosti. 6. Volerstin, I. (2005). <i>Uvod u analizu svjetskog sistema</i>. Cetinje: Otvoreni kulturni forum. 7. Tili, Č. (1997). <i>Suočavanje sa društvenom promenom: makro društvene strukture, procesi i komparacije</i>. Beograd: Filip Višnjić. 8. Берк, П. (2010). <i>Основи културне историје</i>. Београд: Clio. 9. Milenković, P. (2009). <i>Istorijska sociologija: sociološka hrestomatija</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ 2
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ:6
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања о различитим приступима у извођењу наставе историје и реализовању потребних стандарда овог наставног предмета. Прати се развитак теорија наставе историје од њеног формирања као школског предмета до савремених теорија.
Исход предмета Способност студента да прилагођава различите приступе у реализовању наставе историје. Да остварује образовне задатке наставе историје, да развија историјску свест, критичко мишљење, самосталност и одговорност ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорије наставе историје су основни фокус и прате се од 19. века. Тада је класична (морализаторска) теорија наставе историје имала функцију у националној интеграцији. Објективистички приступ у настави историје постепено је прихваћен у првој половини 20. века. Прате се критеријуми у одабиру грађе у настави историје. Од шездесетих и седамдесетих година 20. века јавља се нови приступ, методичка теорија наставе, базиран на вештинама, односно на учењу историјског метода. То је теорија која је и данас доминантна у настави историје. Дефинисање свих елемената часа у процесу планирања, са посебним освртом на реализацију циљева, стандарда и исхода у настави историје. <i>Практична настава</i> Савладавање литературе и извора потребних у изради писаних радова (семинарских радова); у формирању дидактичког материјала, посебно улоге наставника у формирању учениковог критичког односа према стварности и способности да разликује историјске изворе од њихове интерпретације.
Литература 1. Лазић, Д. М. (2008). Методички приручник из историје. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, Институт за савремену историју. 2. Deletić, Z. (2005). Ogleđi iz metodike nastave istorije. Užice: Učiteljski fakultet. 3. Stradling, R. (2003). Nastava evropske istorije dvadesetog veka. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije. 4. Ћелстали, К. (2004). Прошлост није што је некад била. Београд: Геопоетика. 5. Ћирковић, С. (2007). Настава историје пред изазовима плурализма. у: <i>Уџбеник и савремена настава. Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике</i>. 129-142. Београд: Завод за уџбенике. 6. Кољанин, Д. (2008). Историја као научна дисциплина и школски предмет. у: А. Ђуровић (ур.), <i>ИСТОРИЈА: Кључни појмови за крај обавезног образовања: Приручник за наставнике</i>. 75-82. Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. 7. <i>Образовни стандарди за крај обавезног образовања за наставни предмет ИСТОРИЈА</i>. (2010). Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. 8. <i>Општи стандарди постигнућа за крај општег и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета за предмет Историја</i>. (2015). Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СРБА У НАСТАВИ У XX ВЕКУ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Развијање способности студента да критички процењују дидактички материјал и садржај уџбеника и у њима препознају основна начела историографије деветнаестог века.
Исход предмета Стицање применљивих знања из методике наставе историје и њеном месту у контексту деветнаестовековних научних достигнућа уз развој критичког мишљења студената.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Проучавање теоријске основе уџбеника, њихова генеза током XIX века и циљева коју су преко њих требало да постигну у процесу обликовања нације и појединца. Њихова дидактичка и садржајна анализа, упоредна анализа са савременим уџбеницима, указивање на разлике у тумачењу историјских догађаја и процеса, оспособљавање студената да догађаје кроз уџбеник на савремени начин пренесу ученицима. <i>Практична настава</i> Рад са текстовима о српској историји који су се налазили у уџбеницима из XIX века, презентација семинарских радова.
Литература 1. Попов, Ч. (1999). <i>О историји и историчарима</i>. Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 2. Митровић, А. (1996). <i>Пропитивање Клио: огледи о теоријском у историографији</i>. Београд: Војска. 3. Макуљевић, Н. (2006). <i>Уметност и национална идеја у 19 веку</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 4. Самарџић, Р. (2009). <i>Писци српске историје</i>. Ваљево: Александрија. 5. Уџбеници за основне и средње школе из XIX века, са подручја Србије, Црне Горе и Хабзбуршке монархије.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета : ПОЛИТИЧКА МИСАО У АНТИЧКОЈ ГРЧКОЈ
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Излагање настанка и развоја политичке мисли у античкој Грчкој и упознавање са њеним главним особинама кроз историјске изворе. Сагледавање утицаја и значаја грчке политичке мисли за касније историјске епохе.
Исход предмета Усвајање знања из историје политичке мисли античке Грчке заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата излагање просторног и хронолошког оквира политичке мисли античке Грчке. На предмету се излажу услови настанка, основне карактеристике и значај политичке мисли античке Грчке. Нарочита пажња на предмету се поклања писаним изворима. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава</i> Упознавање еволуције политичке мисли у античко Грчкој на основу читања оригиналних извора у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на ком се простирала античка тиранида.
Литература 1. Јордовић, И. (2011). <i>Стари Грци. Портрет једног народа</i>. Београд: Завод за уџбеника. Балканолошки Институт САНУ 2. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (ур.) (1999). <i>Оксфордска историја грчког и хеленистичког света</i>. Београд: Clío. 3. Ђурић, М. Н. (1996). <i>Историја хеленске књижевности</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника и наставних средстава. 4. Ђурић, М. Н. (1997). <i>Историја хеленске етике</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника и наставних средстава. 5. Vidal-Nake, P. (2003). <i>Grčka demokracija u historiji</i>. Beograd, Čačak: B. Kukić, Gradac. 6. Majer, K. (2010). <i>Nastanak političkog kod Grka</i>. Beograd: Albatros plus. 7. Ober, J. (2002). <i>Political Dissent in Democratic Athens. Intellectual Critics of Popular Rule</i>. Princeton: Princeton University Press. 8. Raaflaub, K. A. (2004). <i>The Discovery of Freedom in Ancient Greece</i>. Chicago: University of Chicago Press.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СРЕДЊОВЕКОВНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ И ДРУШТВО
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Студент би требало да усвоји корпус општих и стручних знања утемељених на провереним достигнућима савремене историографске науке о прошлости средњовековних цивилизација и друштва. Студент треба да развије критичко мишљење и да усвоји мултиперспективни приступ у разумевању темељних историјских процеса и структура.
Исход предмета Студент је усвојио општа знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из друштвене и културне средњовековне историје могу идентификовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са захтевима методологије савремене историографске науке. Студент уме да користи савремене информатичке медије и средства у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о историји западноевропске, византијске и арапске (исламске) цивилизације и културе у средњем веку, као и сферама њиховог утицаја и прожимања. Друштво, феудалне институције и односи у средњовековној Европи. Свакодневни живот. Положај жене. Црква у средњем веку. Монашки редови. „Јереси.“ Основе ислама и његови правци. Средњовековно образовање, наука, универзитети. Средњовековна мисао, филозофија и књижевност. Средњовековно оружје, фортификације и ратна вештина. Технике и начини привређивања. Феудално властелинство. <i>Практична настава</i> Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје средњовековних цивилизација и друштва.
Литература 1. Еспозито, Џ. Л. (ур.). (2016). <i>Оксфордска историја ислама</i>. Београд: CLIO. 2. Блок, М. (2012). <i>Феудално друштво</i>. Сремски Карловци-Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 3. Шастел, А. (2015). <i>Уметност и хуманизам у Фиренци : у доба Лоренца Величанственог</i>. Сремски Карловци-Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 4. Ле Гоф, Ж. (пр.). (2007). <i>Човек средњег века</i>. Београд: CLIO. 5. Breje, L. (1976). <i>Vizantijska civilizacija</i>. Beograd: Nolit. 6. Кодер, Ј. (2011). <i>Византијски свет</i>. Београд: Утопија 7. Линч, Џ. (1999). <i>Историја средњовековне цркве</i>. Београд: CLIO.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СЕВЕРНА АМЕРИКА У РАНО КОЛОНИЈАЛНО ДОБА (XVII ВЕК)
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање знања о економском, политичком, културном развоју подручја данашње Северне Америке од краја XVI до краја XVII века односно темељније упознавање са епохом у којој су постављени темељи за развој САД.
Исход предмета Способност да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси из историје Северне Америке у рано модерно доба самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања и критичке анализе историјских извора и литературе.
Садржај предмета Теоријска настава – Теоријска настава: упознавање са периодизацијом, основним појмовима, литературом; претколумбовске културе на подручју Северне Америке – сличности и особености у развоју; први европски истраживачи на подручју Северне Америке; специфичности у начину колонизације, унутрашњем уређењу и статусу појединих колонија; основне информације о свим областима духовног и материјалног живота: почецима образовања, и духовног стварлаштва, обичајима, одевању, исхрани, итд. Практична настава – Читање, критичко промишљање, и тумачење резултата научних истраживања различитих аспеката историје Америке у датом хронолошком раздобљу. Презентација домаћих и семинарских радова студената.
Литература 1. Parks, H. B. (1985). <i>Istorija Sjedinjenih Američkih država</i>. Beograd: Rad. 2. Dženkins, F. (2002). <i>Istorija Sjedinjenih država</i>. Beograd: Filip Višnjić. 3. Borstin, D. (2004). <i>Amerikanci, 1: Kolonijalno iskustvo</i>. Beograd: Geopoetika. 4. Rajt, R. (1995). <i>Oteti Kontinenti: Severna i Južna Amerika viđene očima Asteka, Maja, Inka, Čerokija i Irokeza</i>. Beograd: Centar za geopoetiku. 5. Andrews, Ch. (1964). <i>The Colonial Period of American History</i>, Vol. 1-4. New Haven, London: Yale University.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СРПСКО СРЕДЊОВЕКОВНО ДРУШТВО
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 6
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Разумевање процеса који су битно утицали на развој Балкана и формирање друштвених, економских, језичких и психолошких основа на којима су настале различите средњовековне структуре овог простора. Компаративна анализа истих са друштвеним процесима шире, на Балкану и у Европи. Развијање критичког мишљења и способности за самостално проучавање ових процеса.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси везани за друштвени развој Срба у средњем веку распознају, опишу и протумаче.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Изучавање процеса који су битно утицали на развој Балкана и формирања специфичних друштвених прилика код Срба у средњем веку. Прати се становништво (категорије, обавезе) и развој државне управе у средњовековној Србији. <i>Практична настава</i> Анализа историјских извора на основу којих се формирају сазнања о друштвеним структурама у овом периоду.
Литература 1. <i>Историја српског народа</i> I. (1981). Београд: СКЗ, 109-124, 182-196, 357-371. 2. <i>Историја српског народа</i> II. (1982). Београд: СКЗ, 109-127, 268-277, 414-445. 3. Новаковић, С. (1965). <i>Село</i>. Београд: СКЗ. 4. Благојевић, М. (1997). <i>Државна управа у српским средњовековним земљама</i>. Београд: Службени лист. 5. <i>Лексикон српског средњег века</i>. (1999). приредили: Ћирковић, С., Михаљчић, Р. Београд: Knowledge.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ (1918-1941)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета: Савладавање сложених међустраничких, али и унутарстраничких односа који су карактерисали политички живот прве југословенске државе, а који су били проузроковани класним, националним, верским и другим супротностима – неминовним наслеђем вековне раздвојености Јужних Словена државним, културним и другим границама. Стицање знања о политичким странкама у Краљевини СХС (1918-1929), односно Краљевини Југославији (1929-1941), а које су биле формиране на националном и класном принципу (Народна радикална странка, Хрватска сељачка странка, Демократска странка, Самостална демократска странка, Југословенска муслиманска организација, Словенска људска странка, Комунистичка партија Југославије, Југословенска радикална сељачка демократија, Југословенска радикална заједница). Исход предмета: Стицање и продубљивање знања из историје Краљевине СХС/Југославије, њене унутрашње политике, посебно развоја уставног и националног питања, који су умногоме условили догађаје који су уследили након немачке и италијанске окупације уследио на југословенском простору - што омогућава и боље разумевање околности грађанског рата 1941-1945. Оспособљавање за познавање политичког система југословенске краљевине у међуратном периоду, али и дубље разумевање политичких супротности на простору бивше Југославије и у време и након распада југословенске заједнице. Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Упознавање са структуром, идеологијом, фракцијским поделама и политичким развојем странака у југословенској краљевини између два светска рата. Изучавање веома богате литературе о југословенским политичким партијама, посебно Комунистичкој, написане у протеклих више од пола века. Предавања и презентације о појединим (најзначајнијим) политичким странкама, њиховој социјалној структури и организационим основама, политичкој идеологији и учешћу у изборним процесима. <i>Практична настава, вежбе</i> – Тимски рад студената – анализа свих аспеката политичког деловања странака са територије Краљевине СХС/ Југославије на основу изворне грађе – пре свега страначке штампе (која се чува у Библиотеци Матице српске). Проучавање историјских извора (објављених и необјављених) који се тичу деловања политичких странака у међуратној Југославији. Литература (одабрана поглавља): 1. Бјелица, С. (2005). <i>Радикали у Војводини 1919-1929</i>. Београд: Задужбина Андрејевић. 2. Boban, Lj. <i>Maček i politika Hrvatske seljačke stranke : 1928-1941. Iz povijesti hrvatskog pitanja</i>. Knj. 1-2. Zagreb: Liber etc. 3. Gligoriјеvić, B. (1979). <i>Parlament i političke stranke u Jugoslaviji (1919-1929)</i>. Београд: Institut za savremenu istoriju – Narodna knjiga. 4. Matković, H. (1972). <i>Svetozar Pribičević i Samostalna demokratska stranka do Šestojanuarske diktature</i>. Zagreb: Institut za hrvatsku povijest. 5. Končar, R. (1995). <i>Opozicione partije i autonomija Vojvodine (1929-1941)</i>. Novi Sad: MiR. 6. Радојевић, М. (1994). <i>Удружена опозиција (1935-1939)</i>. Београд: Институт за савремену историју.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (8. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Совјетског савеза. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Совјетског савеза самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Револуције у Русији 1917, грађански рат и страна интервенција, консолидација совјетског режима и изградња новог државног уређења, унутрашњополитички сукоби, Стаљин на власти, СССР у међународним односима између два светска рата, СССР у Другом светском рату, СССР до Стаљинове смрти, СССР после Стаљина, политика према Источној Европи после рата и совјетске интервенције, СССР и Хладни рат, Горбачов, реформе и распад. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Гелер, М. Некрич, А. (2000). <i>Уморија на власти: историја Совјетског Савеза</i>, Подгорица: ЦИД. 2. Boffa G. (1984). <i>Povijest SSSR</i>, Rijeka: Otokar Keršovani. 3. Suny, R. (2006). <i>The Cambridge History of Russia</i>. Vol. 3: The Twentieth Century. Cambridge: Cambridge University Press. 4. Berend, I. (2001). <i>Centralna i Istočna Evropa 1944-1993: Iz periferije zaobilaznim putem nazad u periferiju</i>. Podgorica: CID. 5. Medvedev, R. (1987). <i>Svi Staljinovi ljudi</i>. Sarajevo: Svjetlost. 6. Deutcher, I. (1977). <i>Staljin. Politička biografija</i>. Zagreb: Globus.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СВЕТСКИ РАТОВИ
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (8. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Упознавање студената с најважнијим ратним и политичким догађајима за време Првог и Другог светског рата засновано на резултатима савремених научних истраживања, као и продубљење и допуњавање постојећих знања и развој критичког мишљења.
Исход предмета Способност да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања и критичке анализе историјских извора и литературе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Узроци и повод за избијање Првог светског рата, Јулска криза, почетак рата, велике битке Првог светског рата, борба за савезнике, завршне борбе и крај рата, узроци и поводи Другог светског рата, европска фаза рата 1939–1941, јапански напад на Перл Хабрур и рат на Пацифику и у Азији, рат у на Атлантику, источни фронт и немачко назадовање, искрцавање у Нормандији и капитулација Немачке и Јапана. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Јанц, О. (2014). <i>Велики рат</i>. Београд: РТБ 2. Bivor, E. (2014). <i>Drugi svetski rat. Tom I-II</i>. Beograd: Laguna. 3. Renouvin, P. (1965). <i>Evropska kriza i Prvi svjetski rat</i>. Zagreb: Naprijed. 4. Група аутора. (1976). <i>Први светски рат. том II: Општа историја</i>. Цетиње: Обод. 5. Калвокорези, П, Винт, Г. (1987). <i>Тотални рат</i>. Београд: Рад. 6. Група аутора. (1980). <i>Други светски рат. том 1–3</i>. Љубљана: Младинска књига. 7. Група аутора. (1973). <i>Drugi svetski rat. tom 1-2</i>. Beograd. 8. Попов, Ч. (1995). <i>Политички фронтови Другог светског рата</i>. Нови Сад: Друштво историчара Јужнобачког и Сремског округа.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПРАВНО-ПОЛИТИЧКИ ПОЛОЖАЈ СРБА У ХАБЗБУРШКОЈ МОНАРХИЈИ (1690-1849)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Упознавање студената са правно–политичким положајем Срба у Хабзбуршкој монархији од доношења Прве привилегије до Револуције 1848-1849. Развијање критичког, конвергентног и дивергентног мишљење у стручном раду.
Исход предмета Проширивање до тада стечених знања о правно-политичком положају Срба у Хабзбуршкој монархији и развијање способности код студената да најважније процесе из ове области уоче, критички промишљају и адекватно протумаче.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о историјским догађајима који су дефинисали правни и политички положај Срба у Хабзбуршкој монархији, затим о актима који су га регулисали – Привилегије цара Леополда I, закони цара Карла VI, Регуламенти и Деклараторија Марије Терезије, Конзисторијална система, одлуке Мајске скупштине. Указивање на покушаје Срба да живећи у феудалној држави, без територије која је, како су то тумачили у Бечу, историјски њихова, пронађу решење за очување националног и верског идентитета. Предавања о главним српским институцијама у ово време – Карловачкој митрополији и црквено-народним саборима. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора, са акцентом на Привилегије, Деклараторију и одлуке Мајске Скупштине. Презентације семинарских радова студената.
Литература 1. Микавица, Д. Лемајић, Н. Васин, Г. Нинковић, Н. (2016). <i>Срби у Хабзбуршкој монархији од 1526. до 1918.</i> књ. 1-2. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Микавица, Д. Гавриловић, В. Васин, Г. (2007). <i>Знаменита документа за историју српског народа 1538-1918.</i> Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Гавриловић, В. (2005). <i>Темишварски сабор и Илирска дворска канцеларија.</i> Нови Сад: Платонеум. 4. Група аутора. (2008). <i>Војводина.</i> књ. 1 и 2. Нови Сад: Прометеј. 5. Ingraо, Џ. (2015). <i>Habzburška monarhija 1618-1815.</i> Beograd: Most Art.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: АНТИЧКА АРХЕОЛОГИЈА И ПИСАНИ ИЗВОРИ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање знања о употреби археолошких сведочанстава у квалитативној анализи и тумачењу историјских извора из античког периода.
Исход предмета Усвојени теоријско-методолошки оквири археолошког приступа и могућности његове интеграције и примене у историјским истраживањима античког периода, као и обрнуто.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Теоретизација односа археолошке и историјске грађе из античког периода. Анализа историје идеја о међусобној повезаности и односу текстуалних и материјалних остатака из античког периода и упућивње на главне теоријске приступе овом проблему. Разматрање могућности употребе археолошких и историјских података у тумачењу различитих аспеката прошлости. Проблематизација потешкоћа, ограничености и опасности у коришћењу историјских извора за интерпретацију археолошких података, као и обрнуто. Указивање на различите начине комуницирања и нивое сведочанствености писаних и материјалних података из античког периода. Контекстуализација археолошке и историјске грађе употребом теоријско-методолошких оквира постколонијалног приступа, конструктивистичко-релационалног концепта идентитета и дискурзивне анализе. <i>Практична настава</i> – Критичка анализа и контекстуализација одабраних примера и најилустративнијих студија случаја историјско-археолошких интерпретација античке прошлости. Интерактивна проблематизација и дискусија односа материјалности и текстуалности античког периода. Преиспитивање и унапређивање теоријско-методолошких приступа историјској и археолошкој грађи кроз излагање и коментарисање појединачних студентских радова.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Гарашанин, М. (1964) Археологија и историја. <i>Споменица САНУ</i> 26: 47-51. 2. Olsen, B. (2002) <i>Od predmeta do teksta</i>. Београд: Geopoetika. 3. Бабић, С. (2004) <i>Поглаварство и полис</i>. Београд: Балканолошки институт, 25-33. 4. Бабић, С. (2008) <i>Грци и други</i>. Београд: Клио, 39-88. 5. Babić, S. (2018) <i>Metaarheologija</i>. Београд: Clío, 63–110. 6. Kuzmanović, Z. (2013) Repozicioniranje uloge antičkih pisanih izvora u arheologiji. <i>Etnoantropološki problemi</i> 8/3: 763-778. 7. Mihajlović, V. D. (2019) <i>Skordisci između antičkih i modernih tumačenja</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. 8. Mihajlović, V. D. (2011) Gordijev interpretativni čvor: rimski pisani izvori, ideja socio-kulturne evolucije i koncept romanizacije. <i>Етноантрополошки проблеми</i> н.с. 6/3: 679–698. 9. Mihajlović, V. D. (2012) Rimska spomeničko-epigrafska praksa: antropološki pristup. <i>Истраживања</i> 23: 33–50. 10. Михајловић, В. Д. (2010) Оставе и хоризонти деструкције као показатељи пробијања горњомезијског лимеса у I и II веку. <i>Истраживања</i> 21: 9–29.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: УВОД У ИЗУЧАВАЊЕ ЛАТИНСКИХ ПОВЕЉА
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање и продубљивање знања - утврђивање латинске морфологије и синтаксе, савладавање вокабулара најфреквентнијих речи и израза у латинском језику.
Исход предмета Овладавање вештином тумачења докумената на латинском језику, тј. да студенти при сусрету са аутентичним историјским извором, и без консултовања речника разумеју основни смисао текста, да га филолошки анализирају и коментаришу евентуална одступања од језичких норми.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Понављање и утврђивање морфологије и синтаксе латинског језика, уз прављење паралела са синтаксом српског, као и страних језика које студенти конкретно познају. <i>Практична настава</i> Читање и филолошка анализа текстова на напредном нивоу знања, посебно прилагођених потребама курса, а као увод у сусрет са аутентичним повељама на латинском језику. Посебан акценат ставља се на савладавање вокабулара најфреквентнијих речи и израза, тако да студенту, и без гледања у речник, буде јасан барем основни смисао сасвим непознатог текста.
Литература: 1. Gortan, V. Gorski, O. Pauš, P. (1989). <i>Latinska gramatika</i>. Zagreb: Školska knjiga. 2. Недељковић, В. (2016). <i>Studium: латински на универзитету</i>. Београд: Филозофски факултет у Београду, Академска мисао. 3. Orberg, H. (2008). <i>Lingua Latina per se illustrata, pars II, Roma Aeterna</i>. R. Pullins Co. 4. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Граматика латинског језика</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника. 5. Станојчић, Ж. Поповић, Ј. (2005). <i>Граматика српског језика за гимназије и средње школе</i>. Београд: Завод за уџбенике. 6. Divković, M. (1980³). <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>. Zagreb: ITRO »NAPRIJED«. 7. <i>A New Latin Dictionary</i> (1891). revised, enlarged and in great part rewritten by C. T. Lewis & C. Short. New York.

Студијски програм/студијски програми : Историја ОАС
Назив предмета: АНТИЧКА КЊИЖЕВНОСТ И МИТ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да упозна историјске околностима у којима је настала античка књижевност, њене основне одлике и дубоку повезаност са античким митом. Студент треба да се оспособи за разумевање и тумачење функције мита у античкој књижевности, као и препознавање рецепције античког мита у европским књижевностима.
Исход предмета: Студент поседује темељна знања о историјским околностима настанка античке књижевности и античког мита, њиховим основним одликама и рецепцији у каснијим европским књижевностима и култури. Студент наводи изворе и литературу везану за садржај курса, описује термине и појмове прописане садржајем курса, самостално идентификује и анализира теме из античке митологије у античкој књижевности. Оспособљен је да препознаје реликте античке митологије у познијој европској култури.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Историјски оквири настанка античке књижевности. Античка и староријентална књижевност – везе и утицаји. Хеленска и римска књижевност. Појам мита и митографије. Извори познавања античке митологије. Класификација митова. Антропоцентричност античког мита. Мит и античка драма. Третирање мита код античких филозофа. Антички књижевни узор и мотиви у каснијим европским књижевностима. <i>Практична настава</i> – Анализа одабраних историјских извора. Групни и тимски рад са одређеном тематском јединицом ради контекстуализације и развоја дискусије. Лектира из античке књижевности.
Литература: 1. Frejdenberg, O. (1987). <i>Mit i antička književnost</i>. Beograd: Prosveta. 2. Ђурић, М. Н. (1951). <i>Историја хеленске књижевности</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника. 3. Будимир, М. Флашар, М. (1963). <i>Преглед римске књижевности</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника. 4. Срејовић, Д. Цермановић, А. (2004). <i>Речник грчке и римске митологије</i>. Београд: Српска књижевна задруга. 5. Grevs, R. (2018). <i>Grčki mitovi</i>. Beograd: Admiral books. 6. Вејн, П. (1997). <i>Да ли су Грци веровали у своје митове? Есеј о творачкој машти</i>. Нови Сад: Светови. 7. Vidal Nake, P., Vernan, Ž.-P. (1993,1995). <i>Mit i tragedija u antičkoj Grčkoj I-II</i>. Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 8. Вукадиновић, С. (2013). <i>Антички мит као историјска метафора у песништву Клаудија Клаудијана</i> (докторска теза). Београд: Филозофски факултет.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: МУЗЕЈ У НАСТАВИ ИСТОРИЈЕ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања и вештина за укључивање потенцијала музеја у реализацији наставе историје.
Исход предмета Усвајање знања о могућностима активног укључивања музеја и музејских садржаја у наставу историје у процесу свеукупног образовања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Музеј као јавна културна институција и његова значајна просветна функција; музеј као васпитно-образовна установа и облици његовог повезивања са школским системом. Значај музеја за наставу историје у реализацији њених програма и циљева. Историјат музеја и музеологије, савремене тенденције, актуелна музејска мрежа у нашој земљи. Могућности које музејски садржаји пружају у конструкцији историјских (са)знања и развоју критичког и креативног мишљења. Анализа врста музеја, њихових организација, садржаја, фондова и начина презентације; прилагођавање потребама наставе у области историје и сродних дисциплина. Одабрани примери учешћа музеја у настави историје, анализа постојеће повезаности и разматрање питања њеног побољшавања. <i>Практична настава</i> – Могућности које пружају појединачни музеји у реализацији наставе историје, дискусије на основу самосталних радова и презентација студената.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе) - Gob, A., Druge, N. (2009) <i>Muzeologija – istorija, razvoj, današnji izazovi</i>, Beograd: Clio. - Gavrilović, Lj., Stojanović, M. (2014) <i>Muzeji u Srbiji: započeto putovanje</i>. Beograd: Muzejsko društvo Srbije. - Žilber, K. (prir.) (2005) <i>Muzej i publika</i>. Beograd: Clio. - Krivošević, V. (2009) <i>Muzeji, publika i marketing</i>. Valjevo: Narodni muzej Valjevo - Ковачевић, И. (2011) Музеји и модернизација. <i>Етноантрополошки проблеми</i> 6/2: 365-380. - Милутиновић, Ј. (2002) Теорије сазнања и различити приступи тумачења процеса учења у музеју. <i>Педагошка стварност</i>. 48/7-8: 545-563. - Milutinović, J. (2010) Učenje u muzeju. <i>Povijest u nastavi</i> 2/16: 217-229. - Јанковић, И. (2009) Интерактивна радионица као модел рада у васпитно-образовној делатности музеја. <i>Педагошка стварност</i> 55/3-4: 291-303. - Koltai, Zs. (2009) Innovation in the practice and theory of Museum education. <i>Andragoške studije</i> 2: 281-292.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА САД (1774-1914.)
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Сједињених америчких држава у XIX веку. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Сједињених америчких држава од Рата за независност до Првог светског рата (1774-1914.) самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о историјским предусловима, контексту, субјектима, чиниоцима и најважнијим догађајима значајним за историју историје Сједињених америчких држава од Рата за независност до Првог светског рата (1774-1914). Ту спадају: Кратак осврт на историју колонијалног периода САД (настанак 13 колонија и њихове друштвене и географске посебности), Рат за независност, Доношење устава САД, настанак политичких странака и концепција, развој демократије, у доба Томаса Џеферсона, рат 1812, ширење ка западу, успон "Краља памука" и Мисурски компромис, Однос према европској политици и "Монроова доктрина", Џексоновска ера, питање Тексаса и рат са Мексиком, ширење ка западу и унутрашње тензије, питање ропства, грађански рат 1861-1865, послератни југ , коначна колонизација запада и уништење индијанаца, индустријализација, развој друштвене мисли, технологија, култура и уметност, свакодневни живот, САД на прелому векова, изазак САД као империјалистичке силе на светску сцену. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Parks, H. B. (1985). <i>Istorija Sjedinjenih Američkih država</i>. Beograd: Rad. 2. Džonson, P. (2003). <i>Istorija Američkog naroda</i>. Beograd: Knjiga komerc. 3. Moroa, A. (1960). <i>Povijest SAD: 1492-1954</i>. Zagreb: Naprijed. 4. Borstin Danijel. (2004). <i>Amerikanci: Kolonijalno iskustvo</i>. Beograd: Geopoetika. 5. Borstin D. (2005). <i>Amerikanci: Državotvorno iskustvo</i>. Beograd: Geopoetika 6. Borstin D. (2005). <i>Amerikanci: Demokratsko iskustvo</i>. Beograd: Geopoetika

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА САД У XX ВЕКУ
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: уписана 4. година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Сједињених америчких држава у XX веку. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Сједињених америчких држава у XX веку самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> САД као доминантна светска политичка сила, концепти демократије и либерализма. Доба трустова, излазак на светску сцену, САД и Први светски рат, Вилсонова ера, доба благостања, Веселе двадесете, Велика економска криза, Рузвелт и Њу Дил, САД у Другом светском рату, црвени страх и унутрашњополитичке кризе, САД и Хладни рат, Труманова доктрина и Маршалов план. Морал у америчкој политици, питање десегрегације и борба за грађанска права, транзиција америчког друштва, амерички градови, урбана померања, формирање гетоа, култура и контракултура, филм и музика. Напуштање кејнзијанске економије и повратак неолибералног концепта, рат у Вијетнаму, питање интервенционизма у америчкој политици. Демократске администрације Кенедија и Џонсона, криза политике, Никсон и афера Вотергејт, Реган и реформе, Буш и крај биполарног света, тријумф Америке, Клинтонова администрација и нови амерички интервенционизам. <i>Практична настава</i> Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.
Литература 1. Parks, H. B. (1985). <i>Istorija Sjedinjenih Američkih država</i>. Beograd: Rad. 2. Džonson, P. (2003). <i>Istorija Američkog naroda</i>. Beograd: Knjiga komerc. 3. Kennedy, D. (1999). <i>Freedom from Fear: The American People in Depression and War, 1929-1945</i>. Oxford: Oxford University Press. 4. Patterson, J. (1996). <i>Grand Expectations. The United States, 1945-1974</i>. Oxford: Oxford University Press. 5. Patterson, J. (2005). <i>Restless Giant: The United States from Watergate to Bush v. Gore</i>. Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СРЕДЊА И ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Студент треба да стекне општа и стручна знања утемељена на провереним достигнућима савремене историографске науке о историји средње и југоисточне Европе у средњем веку. Студент треба да буде у стању и да развије критичко мишљење и мултиперспективни приступ у разумевању темељних историјских процеса и структура.
Исход предмета Студент је усвојио општа знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из средњовековне историје могу идентификовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са захтевима методологије савремене историографске науке. Коришћење савремених информатичких медија и средстава у проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Панонска низија у средњем веку. Сеоба народа. Подунавље као погранична област између држава и царстава: Византије, Србије, Бугарске, Франачке, Угарске. Угарско-византијски сукоби у XII веку. Доба цара Манојла Комнина и Беле III. Превласт Угарске и византијско наслеђе. Срем, Бачка, Банат у средњем веку –насеља, топонимија, комуникације. Митровица, од царског Сирмијума до града светог Димитрија. Петроварадин, Баноштор - задужбина српског жупана Белоша, Илок, Манђелос (Франкавила), Сланкамен, Бач, Тител, Бечеј, Ковин. Фрушка гора и њено културно и сакрално наслеђе. Сремска вина и правци трговине кроз Панонију. Бивша Византијска царица Маргарета као господарица Срема, Ковина и Новог Сада. Средња Европа у доба Беле IV. Угарска и њени савезници у борби за аустријско наслеђе. Господар Ростислав Михаилович. Сукоб Пшемиславовића и Хабзбурга. Анжујци у средњој Европи и на Балкану. Балканска политика угарског краља Жигмунда Луксембуршког. Чланови витешки реда змаја. Матија Корвин владар средње Европе. Рани османски продори у средњу Европу, додири средње и југоисточне Европе са исламом-сукоби, прожимања, утицаји. <i>Практична настава</i> Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје простора средње и југоисточне Европе у средњем веку.
Литература 1. Харди, Ђ. (2002). <i>Наследници Кијева између краљевске круне и татарског јарма</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Рокаи, П. Ђере, З. Пал, Т. Касаш, А. (2002). <i>Историја Мађара</i>. Београд: СЛЮ. 3. Војводина I. <i>од најстаријих времена до велике сеобе</i>. (1939). Нови Сад: Историјско друштво Новог Сада. 4. <i>Војводина-знаменитости и лепоте</i>. (1968). Београд: Књижевне новине. 5. <i>Сремска Митровица</i>. (1969). Сремска Митровица: Скупштина општине . 6. <i>Историја српског народа 1-2</i>. (2000). Београд: Српска књижевна задруга..

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЦРКВЕ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Разумевање процеса који су битно утицали на развој црквених прилика на Балкану и формирање аутокефалне српске цркве. Развој цркве у држави Немањића и Деспотовини и њен значај за каснију историју Срба. Компаративна анализа развоја српске средњовековне цркве и сличних цркава на подручју Балкана и Источне Европе. Развијање критичког мишљења и способности за самостално проучавање ових процеса.
Исход предмета Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси везани за настанак и развој аутокефалне српске цркве у средњем веку распознају, опишу и протумаче
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Објашњење услова у којима је српска црква формирана. Подела цркава на Истоку. Утицај великих верских центара на друштвене и верске прилике Балкана. Црквени центри Балкана и њихов утицај на прилике у средњовековној Србији. Територијална организација и ширење српске цркве. Манастири и епископије као центри развоја духовног живота. <i>Практична настава</i> Анализа историјских извора на основу којих се формирају сазнања о овој проблематици и периоду.
Литература 1. Јанковић, М. (1985). <i>Епископије и митрополије српске цркве у средњем веку</i>. Београд: Историјски институт. 2. Пурковић, М. (1976). <i>Српски патријарси средњег века</i>. Диселдорф : Српска православна епархија западноевропска. 3. <i>Историја српског народа I</i>. (1981). Београд: СКЗ, 315-327.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: РАЗВОЈ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ФЕДЕРАЛИЗМА (1943-1974)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Савладавање сложених односа између југословенских република и покрајина, односно републичких и покрајинских партијских организација, који су се одражавали на уставни развој друге југословенске државе – од увођења принципа федерализма на Другом заседању АВНОЈ-а у Јајцу 1943. године, преко доношења Устава ФНРЈ из 1946, Уставног закона из 1953, Устава СФРЈ из 1963, закључно са последњим југословенским Уставом из 1974. године.
Исход предмета: Стицање и продубљивање знања из прошлости социјалистичке Југославије, историјског развоја принципа федерализма на коме је она била утемељена од свог настанка, што је неопходно не само због познавања свих аспеката њеног унутрашњег развоја, већ и ради разумевања процеса дезинтеграције који је отпочео након смрти Јосипа Броза Тита а завршио се грађанским ратом 90-тих година.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Упознавање са основама уставног система Југославије након другог светског рата, као и настанком и развојем федералистичких идеја на југословенском простору до 1943. године, са посебним освртом на генезу и еволуцију федерализма у програмским актима и пропаганди Комунистичке партије Југославије. Предавања о конституисању и даљем политичком развоју федерације и њених конститутивних елемената (народних, односно социјалистичких република Србије, Хрватске, Словеније, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Македоније као и аутономних покрајина у оквиру Србије: Војводине и Косова и Метохије), те о сукобима у вези са уставним питањем. <i>Практична настава, вежбе</i> – Тимски рад студената – анализа уставних решења примењиваних током постојања социјалистичке Југославије у погледу односа федералних јединица према савезној држави, али и аутономних покрајина Војводине и Косова и Метохије према Републици Србији (превасходно на основу документације Архива Војводине). Истраживање историјских извора (објављених и необјављених) а који се баве развојем југословенског федерализма током Другог светског рата, као и у времену социјализма.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Bilandžić, D. (1979). <i>Historija Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Glavni procesi</i>. Zagreb: Školska knjiga. 2. Бјелица, С. (2015). <i>Спорови око аутономије Војводине. Књ. 1. 1961-1974</i>. Београд: Службени гласник. 3. Geršković, L. (1957). <i>Historija narodne vlasti</i>. Zagreb: Savremena administracija. 4. Димић, Љ. (2001). <i>Историја српске државности. Србија у Југославији</i>. Нови Сад: Платонеум и др. 5. Končar, R. Boarov, D. (2011). <i>Stevan Doronjski. Odbrana autonomije Vojvodine</i>. Novi Sad: Muzej Vojvodine. 6. Lakić, Z. (1992). <i>Partizanska autonomija Sandžaka 1943-1945 (ZAVNO Sandžaka – dokumenta)</i>. Beograd: Stručna knjiga; Nikšić: Univerzitetska riječ; Bijelo Polje: Libertas. 7. Petranović, B. (1976). <i>AVNOJ – revolucionarna smena vlasti. 1942-1945</i>. Beograd: Nolit. 8. Petranović, B. (1988). <i>Istorija Jugoslavije. 1918-1988</i>. Knj. 1-3. Beograd: Nolit.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: КАСНОАНТИЧКА АРХЕОЛОГИЈА
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање знања о археолошкој грађи и перспективи о касноантичком периоду са посебним освртом на подручје Балкана и јужне Паноније.
Исход предмета Усвајање теоријско-методолошких основа за истраживање и тумачење касноантичког периода.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Указивање на археолошке и материјалне манифестације корених промена које су захватале Римско царство почевши од III в. Скретање пажње на процесе који су доводили до трансформација у административној, војној, економској и културној сфери живота у периоду III-VI в. Упознавање са схемом насељавања, привредним активностима, начинама производње и потрошње, одбрамбеним системом, јавном и приватном архитектуром, начином становања и погребним праксама везаним за период касне антике и раног средњег века на подручју Балкана и јужне Паноније. Контекстуализација новонасталих уметничких, културних и религијских појава у светлу општих друштвених појава. Упућивање у најважније врсте археолошке грађе за изучавање касноантичког периода из перспективе историчара. <i>Практична настава</i> – Анализа одабраних примера археолошких података и ситуација који најбоље демонстрирају опште друштвене, политичке, економске, културне и верске трендове у касној антици.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Буркхарт, Ј. (2006) <i>Доба Константина Великог</i>. Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 2. Јовановић, А. (2006) <i>Гло Србије завичај римских царева</i>. Београд: Принцип-Бонарт прес. 3. Милошевић, П. (2001) <i>Археологија и историја Сирмијума</i>. Нови Сад: Матица српска. 4. Поповић, В. (2003) <i>Sirmium - град царева и мученика</i>. Сремска Митровица, Београд: Пројекат Благо Сирмијума, Археолошки институт. 5. Поповић, И. Борић-Брешковић Б. (ур.). (2013) <i>Константин Велики и Милански едикт 313</i>. Београд: Народни музеј у Београду. 6. Спасић-Ђурић, Д. (2015) <i>Град Виминацијум</i>. Пожаревац: Народни музеј Пожаревац. 7. Поповић И. (ур.). (2010) <i>Felix Romuliana – Гамзиград</i>. Београд: Археолошки институт. 8. Срејовић, Д. (прир.). (1993) <i>Римски царски градови и палате у Србији</i>. Београд: Српска академија наука и уметности. 9. Милинковић, М. (2015) <i>Рановизантијска насеља у Србији и њеном окружењу</i>. Београд: Досије студио.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ПОЛИТИЧКА МИСАО У АНТИЧКО РИМУ
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Излагање настанка и развоја политичке мисли у античком Риму и упознавање са њеним главним особинама кроз историјске изворе. Сагледавање утицаја и значаја римске политичке мисли за касније историјске епохе.
Исход предмета Усвајање знања из историје политичке мисли античког Рима заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата излагање просторног и хронолошког оквира политичке мисли античког Рима. На предмету се излажу услови настанка, основне карактеристике и значај политичке мисли античког Рима. Нарочита пажња на предмету се поклања писаним изворима. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава</i> Упознавање еволуције политичке мисли у античком Риму на основу читања оригиналних извора у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на ком се простирала и развија политичка мисао у античком Риму.
Литература 1. Машкин, Н. А. (1978). <i>Историја старог Рима</i>. Београд: Научна књига. 2. Мирковић, М. (2002). <i>Римска држава под краљевима и у доба републике (753. – 27.пре Хр.)</i>. <i>Историја и институције</i>, Београд: Досије. 3. Мирковић, М. (2003). <i>Римска држава у доба принципата и домината (27. пре. Хр. – 337. н. е.)</i>. <i>Од Августа до Константина</i>. Београд: Досије. 4. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (1999). <i>Оксфордска историја римског света</i>. Београд: CLIO. 5. Мичел, С. (2010). <i>Историја позног римског царства 284-641</i>. Београд: CLIO. 6. Barchiesi, A. Scheidel, W. (2010). <i>The Oxford Handbook of Roman Studies</i>. Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: КУЛТУРА ПОЗНЕ АНТИКЕ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да препозна и образложи историјски и хронолошки оквир позне антике, основне особености културе тога периода, као и да се оспособи да разуме историјске околности које доводе до трансформације класичног света и последице ових промена. Студент треба да се упозна са изворима и литературом релевантном за садржај курса.
Исход предмета: Студент наводи и образлаже главне културне одлике позне антике, с посебним компетенцијама у области религије, књижевности и уметности; идентификује и анализира процесе дугог трајања које повезују класични и позноантички свет, а затим позну антику и средњи век; наводи и критички користи релевантну савремену научну литературу о позној антици; као и најважније изворе за позноантичку епоху.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Појам и хронолошко-историјски оквир позне антике. Кључни извори за познавање културе позне антике, с нагласком на религији, књижевности и уметности. Континуитет и промена у посткласичном свету. Религијске трансформације позноантичког света. Христијанизација културе. Позноантичка књижевност. Културолошке импликације Сеобе народа. Културно наслеђе позне антике. <i>Практична настава:</i> Читање и анализа одабраних извора и литературе, групни и тимски рад, дебата.
Литература: 1. Браун, П. (2014). <i>Успон хришћанства на Западу: тријумф и разноликост: 200-1000. године</i>. Београд: Clío. 2. Ђурић, М. Н. (1997). <i>Историја хеленске књижевности</i>. Београд: Завод за уџбенике. 3. Будимир, М., Флашар, М. (1963). <i>Преглед римске књижевности. De auctoribus Romanis</i>. Београд: Завод за издавање уџбеника. 4. Gerke, F. (1973). <i>Kasna antika i rano hrišćanstvo</i>. Novi Sad: Bratstvo Jedinство. 5. Мичел, С. (2010). <i>Историја позног Римског царства: 284-641. Преображај античког света</i>. Београд: Clío. 6. Ристовић, Н. (2010). <i>Хришћанство и античко наслеђе: студије и чланци</i>. Београд: Православни богословски факултет Универзитета у Београду; Институт за теолошка истраживања. 7. Јелић, В. (1996). Мит и беседничка пракса позне антике. У: <i>Међународни интермедијални симпозијум (МИТ): Зборник радова - бр. 3 (стр. 29-35)</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 8. Смирнов-Бркић, А. (2011). <i>In hoc signo vincēs. Милански едикт и победа хришћанства</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ЛАТИНСКЕ ПОВЕЉЕ И ПИСМА СРЕДЊЕГ И НОВОГ ВЕКА
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање вештине разумевања и потоњег коришћења објављене и необјављене дипломатичке грађе на латинском језику, настале током средњег и раног новог века, са посебним акцентом на повеље и писма релевантне за расветљавање српског средњег века.
Исход предмета Студенти се оспособљавају да самостално разумеју садржај повеља и писама, да их анализирају у филолошко-историјском контексту, те да се њима адекватно служе у научно-исраживачком раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Кратак преглед латинске палеографије и сажето обнављање елементарних знања о средњовековним писмима и повељама, посебно оним које се тичу историје Срба на подручју Балкана и Паноније. Савладавање или утврђивање скраћеница и врста рукописа неопходних за транскрипцију необјављене дипломатичке грађе. Најважније едиције историјских извора (Acta sanctorum; Lodovico Antonio Muratori; Monumenta Germaniae historica; Patrologia Latina) <i>Практична настава</i> Превођење и историјско-филолошка анализа што већег броја одабраних средњовековних и нововековних повеља и писама на латинском језику.
Литература 1. Stipišić, J. (1972). <i>Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi: latinska paleografija, opća diplomatika, kronologija</i>. Zagreb: Školska knjiga. 2. Du Cange. Charles Du Fresne. (1954). <i>Glossarium mediae et infimae latinitatis</i>. Graz: Akademische Druck- u. Verlagsanstalt. 3. Веселиновић, А. (1997). <i>Дубровачко Мало веће о Србију</i>. Београд: Историјски институт САНУ. 4. <i>Lexicon latinitatis medii aevi Yugoslaviae</i>, 1-2. (1969-178). redactionis praeses Marko Kostrenčić. Zagrabiae: Instituti historici Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ПРИВРЕДА И ДРУШТВО УГАРСKE У ДОБА ДУАЛИЗМА
Статус предмета: ОБАВЕЗНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 4 година (7. семестар) основних академских студија историје
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање раније стечених знања о најважнијим појавама, догађајима и процесима из области привредне и друштвене историје Угарске у доба дуализма (1867-1918). Привредни у друштвени живот Угарске посматраће се у контексту кретања у Европи и целини Аустро-Угарске. Циљ курса је и развијање критичког мишљења и мулти перспективног приступа у самосталном интерпретирању сложених привредних и друштвених појава поменутог раздобља.
Исход предмета Способност да се најважнији привредни и друштвени процеси и појаве самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са савременим методолошким поставкама и резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање студената са полазним друштвеним и привредним приликама 1867. године и утицајем аустро-мађарске нагодбе на даљи развој. Питања промена у земљорадњи; индустријализација и урбанизација, научни и технолошки развој, развој школства и културе, изградња банкарског система и железница; демографске прилике, друштвени слојеви угарског друштва, аграрни и социјални проблеми; верско и национално питање, питање унутрашње миграције и исељавања из Угарске. Проблематика развоја српске заједнице у Угарској. <i>Практична настава</i> Семинарски рад са студентима, проучавања извора и статистичких података из доба дуализма, упућивање студената на проналажење архивске грађе и референтне домаће и стране литературе у вези са предметом курса.
Литература 1. Тејлор, А. Џ. П. (2001). <i>Хабзбуршка монархија 1809-1918: Историја Аустријске царевине и Аустроугарске</i>. Београд: CLIO. 2. Kann, R. (1974). <i>A History of the Habsburg Empire 1526-1918</i>. Berkeley. 3. Рокаи, П. Ђере, З. Пал, Т. Касаш, А. (2002). <i>Историја Мађара</i>, Београд: CLIO.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ПОЛИТИЧКА ИСТОРИЈА СРБИЈЕ (1804-1918)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Стицање знања о политичкој историји нововековне Србије. Развијање способности за контекстуализацију и креативну примену стечених знања и методологије научног истраживања, критичко, конвергентно и дивергентно мишљење у стручном раду.
Исход предмета Способност да се најважнији процеси из политичке историје нововековне Србије уоче, критички промишљају и адекватно протумаче. Развој компетенција за креативну примену стечених темељних знања о теоријским и методолошким појмовима и приступима проучавању историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о преломним моментима из политичке историје Кнежевине и Краљевине Србије. Развој страначког живота као прве опозиције владару, буне које су их пратиле, појаву уставобранитеља, до формирања политичких странака у модерном смислу речи. Политичке борбе у циљу демократизације друштва. Реформе правосудног система, Владе, парламентаризма, државни удари, преврати и атентати. Војне реформе и ратови, Први и Други српски устанак, Велика источна криза, Балкански ратови, Први светски рат. <i>Практична настава</i> Рад на историјским изворима како би се сагледали најважнија питања из историје српске државности, презентација семинарских радова.
Литература 1. Ђорђевић, Д. (2017). <i>Историја модерне Србије 1800-1918</i>. Београд: Завод за уџбенике. 2. Јовановић, С. (1990). <i>Уставобранитељи и њихова влада, Друга влада Милоша и Михаила Обреновића</i>. Београд: Бигз. 3. Љушић, Р. (2003). <i>Вожд Карађорђе</i>. Београд: Завод за уџбенике. 4. Рајић, С. (2011). <i>Александар Обреновић: владар на прелазу векова: сукобљени светови</i>. Београд: СКЗ. 5. Ћоровић, В. (1992). <i>Односи Србије и Аустро Угарске у XX веку</i>. Београд: Библиотека града Београда.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИ СПОМЕНИЦИ 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Стицање основних знања о културно историјским-споменицима, њиховој заштити, улози у образовању и институцијама.
Исход предмета Развијање основних знања о културно-историјским споменицима и оспособљавање за рад у институцијама које се баве њиховом заштитом и промоцијом.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата излагање основних принципа о заштити културноисторијских споменика. Разумевање појма културног наслеђа, упознавање са историјским споменицима у нашој земљи, њихова заштита, проучавање и презентација. Упознавање са Законом о заштити културних добара и институцијама које се баве заштитом културно историјских споменика. Упознавање са радом организације UNESCO. Упоређивање рада наших завода за заштиту културно-историјских споменика са европским институцијама. <i>Практична настава</i> Семинарски радови на задату тему и посета културноисторијским споменицима и музејима.
Литература 1. Огњеновић, Т. Боснић, Д. (2012). <i>Благо Србије: културно-историјска баштина</i>, Београд: Младинска књига. 2. Владимир, Б. (2006). <i>Споменичко право</i>. Београд: Републички завод за заштиту споменика културе. 3. Миленковић, М. (ур.) (2004). <i>Културно наслеђе: избор најзначајнијих докумената Савета Европе у области културног наслеђа</i>. Београд: Центар за очување наслеђа Косова и Метохије. 4. Поповић-Живанчевић, М. (2012). <i>Интегративна заштита баштине са методологијом превентивне конзервације</i>. Београд: Централни институт за конзервацију. 5. Закон о културним добрима. 6. Статут ICOM-а са етичким кодексом, Београд 1993

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: МУЗЕОЛОГИЈА
Статус предмета: изборно-обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање знања о теорији наслеђа, основним појмовима научних дисциплина заштите и оспособљавање за процесе у музеалној делатности.
Исход предмета Способност сагледавања и усвајање принципа музеализације и процеса рада од обраде грађе, преко чувања, до изложбеног излагања и стручне и научне интерпретације.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Културно наслеђе, проблеми његовог чувања, конзервације, заштите, проучавања и презентације у оквиру институције музеја. Музеологија као област која користи приступе из више научних дисциплина, повезаних са природним и културним, материјалним и нематеријалним наслеђем. Основни токови развоја музеја и музеологије, преглед различитих типова музеја и њихових функција, третман и презентација музеалија. Теоријске основе и историјски модели музеалне делатности, музејска пракса, управљачки процеси везани за музеје, као и стратегије и начини заштите културног наслеђа. Посебна пажња поклања се проблему конципирања музејских изложби и њихових улога у комуницирању са јавношћу. Квалитативна анализа музејске ситуације у Србији и могућности унапређивања музејских активности у складу са савременим тенденцијама у друштву; улога маркетинга у музејима. <i>Практична настава</i> – Семинари и радионице о конципирању, припремању и презентацији културног наслеђа на одабраним примерима музејске грађе. Примена теоријских упоришта у пракси преко студија појединачних случајева.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе) 1. Gob, A., Druge, N. (2009) <i>Muzeologija – istorija, razvoj, današnji izazovi</i>, Beograd: Clio. 2. Mekdonald, Š. (prir.). (2014) <i>Vodič kroz muzejske studije</i>. Beograd: Clio, Narodni muzej. 3. Јовановић, М. (1994) <i>Музеологија и заштита споменика културе</i>, Београд: Филозофски факултет. 4. Maroević, I. (1993) <i>Uvod u muzeologiju</i>, Zagreb: Zavod za informacijske studije. 5. Edson, G. (prir.). (2003) <i>Muzeji i etika</i>, Beograd: Clio. 6. Šola, T. (2002) <i>Marketing u muzejima</i>, Beograd: Clio. 7. Gavrilović, Lj., Stojanović, M. (2014) <i>Muzeji u Srbiji: započeto putovanje</i>. Beograd: Muzejsko društvo Srbije. 8. Статут ICOM-а са етичким кодексом, Београд 1993. 9. Cvjetičanin, T. (2018) Muzejska arheologija u Srbiji i mit o neutralnosti muzeja. <i>Etnoantropološki problemi</i>. 13/3: 575–594.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета : КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО НАСЛЕЂЕ: ПРИСТУПИ И ТУМАЧЕЊА
Статус предмета: изборно-обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема посебних услова
Циљ предмета Стицање уводних и основних знања о концепту и приступима културно-историјском наслеђу, као и његовом обликовању, чувању, представљању и значају у савременом контексту.
Исход предмета Усвајање теоријско-методолошких оквира за студије културно-историјског наслеђа. Оспособљавање за разумевање начина конструкције наратива о наслеђу и важности академске улоге у његовом формирању.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Увођење у појам и концепт културно-историјског наслеђа. Разматрање процеса селекције, конструкције, канонизације, нормативизације и употребе наслеђа. Упознавање са врстама наслеђа, терминологијом, дефиницијама, праксом баштињења, законским и етичким оквирима. Проблематизовање улоге историјских наука, научних и културних институција у процесу конструкције, заштите и презентације културно-историјског наслеђа. Скретање пажње на активну улогу наслеђа у савременим друштвеним контекстима, од локалног до глобалног нивоа. Упознавање са концептом културе сећања и његовом применом у историјским истраживањима и бављењу културно-историјским наслеђем. Контекстуализација других дискурса о наслеђу и сагледавање псеудонаучних, идеолошко-политичких и "предузетничких" употреба и злоупотреба културно-историјског наслеђа. Освешћивање друштвене одговорности историјске струке за настанак, одржавање или деконструкцију појединачних наратива о наслеђу. <i>Практична настава</i> – Анализа одабраних примера конструкције и употребе културно-историјског наслеђа који демонстрирају најважније теоријске претпоставке. Преиспитивање и унапређивање теоријско-методолошких приступа наслеђу кроз интерактивну проблематизацију и дискусију илустративних студија случаја.
Литература (одабрана поглавља из наведене литературе): 1. Berk, P. (2010) <i>Osnovi kulturne istorije</i>. Beograd: Clio. 2. Đorđević, J. (2009) <i>Postkultura</i>. Beograd: Clio. 3. Popadić, M. (2014) <i>Vreme prošlo u vremenu sadašnjem: uvod u studije baštine</i>. Beograd: Centar za muzeologiju i heritologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 4. Mekdonald, Š. (prir.). (2014) <i>Vodič kroz muzejske studije</i>. Beograd: Clio i Narodni muzej. 5. Самарцић, М. (ур.). (2017) <i>Култура сећања на војвођанском простору</i>. Нови Сад: Филозофски факултет УНС. 6. Радић, Р. (ур.). (2018) <i>Боља прошлост</i>. Београд: Еволута. 7. Gavrilović, Lj. (2011) <i>Muzeji i granice moći</i>. Beograd: Biblioteka XX vek. 8. Cvjetičanin, T. (2018) Muzejska arheologija u Srbiji i mit o neutralnosti muzeja. <i>Etnoantropološki problemi</i> 13/3: 575–594. 9. Mihajlović, V. D. (2013) Genius loci Balkani: recepcija prošlosti i konstruisanje akademskog narativa o balkanskom nasleđu. <i>Етноантрополошки проблеми</i> 8/3: 779–803. 10. Mihajlović, V. V. (2018) Stećci kao (inter)nacionalno nasleđe: tri studije slučaja. <i>Etnoantropološki problemi</i> 13/3: 677–693.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: РАЗВОЈ И РЕЦЕПЦИЈА АНТИЧКЕ ИСТОРИОГРАФИЈЕ
Статус предмета: Изборни/Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Излагање настанка и развоја рецепције античке историографије и упознавање са њеним главним особинама кроз историјске изворе. Сагледавање утицаја и значаја развоја и рецепције античке историографије у каснијим историјским епохама.
Исход предмета Усвајање знања из развоја и рецепције античке историографије заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата излагање развоја и рецепције античке историографије. На предмету се излажу услови настанка, основне карактеристике и значај рецепције античке историографије. Нарочита пажња на предмету се поклања писаним изворима. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава</i> Упознавање развоја и рецепције античке историографије на основу читања оригиналних извора у преводу уз коришћење техничких наставних средстава.
Литература 1. Бошков, С. (2016). <i>Антика у настави историје</i>. Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 2. Hardwick, L. Stray, Ch. (2008). <i>A Companion to Classical Receptions</i>. Malden: Blackwell Publishing. 3. Velema, W. Weststeijn, A. (2018). <i>Ancient Models in the Early Modern Republican Imagination</i>. Leiden: Brill. 4. Luthar, O. Šašel Kos, M. Grošelj, N. Pobežin, G. (2013). <i>Povest istorijske misli: od Homera do početka 21. veka</i>. Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ТРАДИЦИЈА СРПСКИХ СРЕДЊОВЕКОВНИХ ПОВЕЉА
Статус предмета: ИЗБОРНИ
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са традицијом српских средњовековних повеља и развијање критичког и на научним резултатима утемељеног мишљења о српској средњовековној прошлости. Разумевање историјских процеса и структура.
Исход предмета: Усвајање знања о традицији српских средњовековних повеља и обученост за самостално критичко промишљање догађаја, процеса и појава из прошлости.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања – излагања о традицији српских средњовековних повеља. Анализа времена и места настанка, политичке и друштвене околности. Указивање на објављене збирке докумена повеља. Указивање на специфичности савремених приступа проучавању прошлости, значај интердисциплинарности приликом анализе и интерпретације историјских догађаја, појава и процеса, кроз познавање традиције средовековних повеља. <i>Практична настава</i> Вежбе – дискусија, анализа и критичка анализа одабраних српских средњовековних повеља. Израда и презентација самосталних радова студената.
Литература 1. Божанић, С. (2006). <i>Ибарско језгро Светостефанског властелинства</i>. Нови Сад - Сремска Митровица: Филозофски факултет у Новом Саду - ИА "Срем". 2. Божанић, С. (2013). <i>ЧУВАЊЕ ПРОСТОРА: међе, границе и разграничења у српској држави од 13. до 15. века</i>. Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Мошин, В. Ћирковић, С. Синдик, Д. (пр.) (2011). <i>Зборник средњовековних ћириличких повеља и писама Србије, Босне и Дубровника</i>, књ. 1, 1186–1321. Београд: Историјски институт. 4. Новаковић, С. (2005²). <i>Законски споменици српских држава средњег века</i>. Београд: Лирика. 5. Ивић, П. Грковић. М. (1976). <i>Дечанске хрисовуље</i>. Нови Сад: Институт за лингвистику.

Студијски програм : Историја ОАС, Српска филологија: језик и књижевност ОАС
Назив предмета: АНТИЧКО НАСЛЕЂЕ У ЕВРОПСКОЈ КУЛТУРИ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да се упозна с културним наслеђем антике као темељом стварања европске културе, посебно рецепцијом античког образовања, античке књижевне традиције и античког хришћанства, који су оставили дуготрајне последице на обликовање културне традиције Европе.
Исход предмета: Студент познаје релевантне изворе и научну и стручну литературу везану за рецепцију античког наслеђа у европској култури. Стекао је темељна знања о античким узорима у области античког образовања, књижевне традиције и античког хришћанског наслеђа. Оспособљен је да препозна и прати сложене културно-историјске феномене, као и да уочи херитолошки значај античке културе у европској култури. Уочава и препознаје античке мотиве у контексту свевремености античке културе.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> – Појава античке писмености. Античке школе и образовање. Преглед основних тековина античке културе као релевантног чиниоца стварања европске културе, с посебним освртом на хеленску књижевност и њену традицију у српској, односно европској култури. Опште одлике и разлике античке и старооријенталне културе: рационализам, хуманизам, индивидуализам. Хришћанство и последице христијанизације античке културе. Појам класично. Појам рецепције. Пuteви преношења античког књижевног наслеђа и надахнућа античком књигом у европским књижевностима, по књижевно-историјским епохама. Византијска традиција и њен значај у очувању тековина античке културе. Преношење античке културе на Запад. Античка литерарна традиција у ренесансној књижевности. Класицизам у европским књижевностима. Неохеленски покрет у европској науци. <i>Практична настава</i> – Читање извора и литературе. Групни и тимски рад. Семинарски радови.
Обавезна литература: 1. Зјелински, Т. (2016). <i>Антички свет и ми. Чему учење латинског и грчког и упознавање са античком културом</i> . Лозница: Карпос 2. Матилде, М., Вестрхејм, Ј. (ур.). (2016). <i>Античко наслеђе и његова рецепција у европској култури</i> . Лозница: Карпос. 3. Јегер, В. (1991). <i>Paideia - Обликовање грчког човека</i> . Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада. 4. Будимир, М., Флашар, М. (1963). <i>Преглед римске књижевности. De auctoribus Romanis</i> . Београд: Завод за издавање уџбеника. 5. Курцијус, Е. Р. (1996). <i>Европска књижевност и латински средњи век</i> . Београд: СКЗ. 6. Ристовић, Н. (2010). <i>Хришћанство и античко наслеђе</i> . Београд: ПБФ. 7. Павић, М. (1979). <i>Историја српске књижевности барокног доба; Историја српске књижевности класицизма и предромантизма</i> . Београд: Нолит. 8. Смирнов-Бркић, А. (2008). Милош Н. Ђурић о античком наслеђу у европској култури. У: Марицки Гађански, К. (ур.). <i>Европске идеје, античка цивилизација и српска култура</i> , Београд: ДАСС. 393-407. 9. Еко, У. (2004). <i>Историја лепоте</i> . Београд: Плато.

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: СРПСКО ДРУШТВО И КУЛТУРА ОД XVI ДО ПОЧЕТКА XX ВЕКА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана 4 година ОАС Историја
Циљ предмета Упознавање студената са главним токовима српске културне историје у периоду од пада српских средњовековних држава под Османско царство до краја Првог светског рата.
Исход предмета Усвајање знања и квалитативно промишљање о српској културној и друштвеној историји. Развој способности за самостално тумачење културних образаца. Стицање компетенција за креативну примену стечених темељних знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања обухватају период од готово четири века у две значајне теметске одреднице – културна и друштвена прошлост Срба. Даље се предавања односе на овај вид прошлости посебно у српским нововековним државама, а посебно изван њих, било да је реч о времену пре настанка ових држава, било о областима које нису улазиле у њихов састав. Указује се на утицаји Европе на развој културног идентитета и културну генезу Срба, посебно оног дела који је живео у Хабзбуршкој монархији. Предавања о главним српским културним институцијама посебно у периоду XIX века. Указивање на стилске правце у уметности, као и друштвени ангажман, како уметности тако и уметника, односно њихов утицај на развој српског народа. <i>Практична настава</i> Студенти ће читати одабране историјске изворе, који се односе на културни и друштвени живот и тумачити их. Практична настава се састоји и од презентовања семинарских радова.
Литература 1. Микавица, Д., Лемајић, Н., Васин, Г., Нинковић, Н. (2016). <i>Срби у Хабзбуршкој монархији од 1526. до 1918.</i> књ. 1-2. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Самарцић, Р. (2009). <i>Писци српске историје.</i> Београд: Александрија. 3. Гавриловић, С. (1994). <i>Историја Срба у Хабзбуршкој монархији 1792-1849.</i> Нови Сад: Матица српска. 4. Деретић, Ј. (2007). <i>Историја српске књижевности.</i> Зрењанин: Sezam book. 5. Ingrao, Џ. (2015). <i>Habsburška monarhija 1618-1815.</i> Beograd: Most Art.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА НОВОГ САДА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Стицање знања из прошлости Новог Сада почев од праисторијског времена, преко периода антике и средњег века, потом доба Хабсбуршке монархије - добијања статуса Слободног краљевског града (1748), рушења града 1849. године и ослобођења 1918. године, те читавог XX века, укључујући и страдања у Другом светском рату.
Исход предмета Усвајање теоријских знања из различитих епоха историје Новог Сада - како политичке, тако и друштвене, економске и културне, те практично оспособљавање за рад у просвети, установама културе, туристичким организацијама...
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Одржавање предавања на тематско-хронолошком принципу о прошлости Новог Сада, њеним различитим аспектима и компаративна анализа развоја осталих градова на простору Балкана и Средње Европе. <i>Практична настава</i> Посета установама културе које се баве новосадском прошлошћу (Историјски архив града Новог Сада, Музеј града Новог Сада, Завод за заштиту споменика културе Новог Сада) те обилазак знаменитих грађевина и места важних догађаја из историје Новог Сада.
Литература 1. Бјелица С. (2008). <i>Политички развој Новог Сада између два светска рата</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Голубиовић, З., Куманов, Ж. и Чобански, М. (1976), <i>Нови Сад у рату и револуцији</i>. Књ. 1-2. Нови Сад: Институт за историју. 3. <i>Енциклопедија Новог Сада</i> (1993-2009). Књ. 1-30. 4. Ердунхелји, М. (2002). <i>Историја Новог Сада</i>. Ветерник: Дијам-м-прес, 5. Стајић, В. (1951). <i>Грађа за политичку историју Новог Сада</i>. Нови Сад: Матица српска.

Студијски програм: Историја, ОАС
Назив предмета: СРПСКА И НЕМАЧКА ПАЛЕОГРАФИЈА XVIII И XIX ВЕКА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС историје
Циљ предмета Развијање способности студената да читају и критички оцене грађу на српском и немачком језику из XVIII и XIX века, који су били главни језици у српским канцеларијама, у овом периоду.
Исход предмета Овладавање вештином читања документа на српском и немачком језику и њиховим тумачењем у складу са научним достигнућима дипломатике и палеографије. Стицање компетенција за креативну примену стечених темељних знања о теоријским и методолошким појмовима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о развоју српске и немачке рукописне традиције у XVIII и XIX веку, старим преписивачким школама и српској ортографији, као и русификовању писма. Посебна пажња се посвећује датовању и начину писања скраћеница у српском језику. Такође, студентима се предаје о специфичностима немачког писма, начин писања појединих графема, дипломатичка пракса Карловачке митрополије и Илирске дворске депутације. <i>Практична настава</i> Читање архивских извора писаних ћирилицом (на српском језику) и готицом (на немачком језику), савладавање начела дипломатичке праксе, посета архивским установама у Новом Саду и Сремским Карловцима.
Литература 1. Lazanin, S. (2004). <i>Priručnik iz njemačke paleografije</i>, Zagreb: Tipex. 2. Ђорђевић, П. (1972). <i>Историја српске ћирилице</i>. Нови Сад: Матица српска. 3. Гавриловић, В. (2001). <i>Дипломатички списи код Срба у Хабзбуршкој монархији и Карловачкој митрополији од краја XVII до средине XIX века</i>. Темерин: ЛДИЈ. 4. Стојановић, Љ. (1902-1926). <i>Стари српски записи и натписи</i>. књ. 1-6, СКА: Београд.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИ СПОМЕНИЦИ 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Стицање нових и продубљивање стечених знања о културно историјским споменицима и упознавање са најважнијим културно-историјским споменицима Србије и Европе.
Исход предмета Знања и способности да се културно-историјским споменици самостално описују, тумаче, заштите и презентују у складу са законом и резултатима савремених историографских истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање са најважнијим културно-историјским споменицима у нашој земљи. Упознавање са најважнијим европским и светским културно-историјским споменицима. Посебна пажња посвећује се презентацији културно историјског наслеђа и упознавање са музејским збиркама у нашој земљи, археолошким налазиштима и историјским споменицима. <i>Практична настава</i> Припрема и организовање тематске стручне екскурзије у земљи и иностранству и семинарски радови на задату тему. Посета културно-историјским споменицима и музејима у земљи и иностранству.
Литература 1. Огњеновић, Т. Боснић, Д. (2012). <i>Благо Србије: културно-историјска баштина</i>, Београд: Младинска књига. 2. Матић, Б. (2010). <i>Водич кроз културно-историјску баштину</i>. Београд: Принцип прес. 3. Фолић-Куртовић, Н. Медовић, П. Кулић, Б. Ђекић, М. (2008). <i>Културно наслеђе Војводине</i>, Нови Сад: Завод за културу Војводине. 4. Мелцер, Б. (ур.) (2004). <i>Српски манастири у Светској културној баштини UNESCO-а</i>. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ВОЈВОДИНА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ: ПРОЖИМАЊЕ КУЛТУРА И ИСТОРИЈСКИ ПРОЦЕСИ
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Студент треба да се упозна са средњовековном прошлошћу подручја данашње Војводине, са нарочитим аспектом на присуство различитих цивилизација, држава, као и етничких групација током читавог средњег века, као и да усвоји знања везана за историјске процесе на том тлу.
Исход предмета Студент је усвојио знања о историји данашње Војводине у средњовековном раздобљу, разуме могућности интерпретације њене историје, а усвојио је и критичко сагледавање прожимања различитих културних и цивилизацијских утицаја на овом подручју током средњег века.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Хронолошки прогресивном методом изложиће се средњовековна прошлост данашње Војводине уз посебан акценат на утицаје многобројних држава, култура, цивилизација које су оставиле трага на ово подручје. Средњовековна прошлост Војводине биће приказана као низ историјских процеса дугог трајања. <i>Практична настава</i> Студенти би на вежбама радили историјске изворе првог реда и њихову критичку анализу, из којих би теоријски део садржаја предмета био анализиран и описиван. Делимично се овај практични део може изводити и на различитим локалитетима, као и у музејима, како би се студентима приближила прошлост средњовековне Војводине.
Литература 1. <i>Војводина I. од најстаријих времена до велике сеобе.</i> (1939). Нови Сад: Историско друштво Новог Сада 2. Харди Ђ. (ур). (2013). <i>Средњовековна насеља на тлу Војводине. Историјски догађаји и процеси.</i> Сремска Митровица-Нови Сад: Историјски архив Срем-Филозофски факултет 3. Матицки М. (ур). (2007). <i>Срем кроз векове.</i> Београд-Беоцин: Вукова задужбина- Институт за књижевност и уметност 4. Матицки М. Јовић В. (ур). (2010). <i>Банат кроз векове.</i> Београд: Вукова задужбина. 5. Матицки М. Јовић В. (ур). (2010). <i>Бачка кроз векове.</i> Београд: Вукова задужбина.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ХАБЗБУРШКОЈ МОНАРХИЈИ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Стицање и продубљивање стечених знања о друштвеној историји Хабзбуршке монархије. Упознавање студената са свакодневним животом становника Хабзбуршке монархије од 1718–1848. г. Објашњење историјских околности процеса који су утицали на уобличавање приватног живота становништва хабзбуршке државе. Развијање критичког мишљења и способности за самостално проучавање ових процеса.
Исход предмета: Способност да се учавају специфичности свакодневног живота становника Хабзбуршке монархије и да се врши компарација са другим европским просторима. Способност за учавање условљености свакодневног живота становника Хабзбуршке монархије посебним историјскогеографским околностима, цивилизацијским развојем и вишенационалном структуром становништва.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> – Утицај научног и цивилизацијског развитка на свакодневни живот у Аустријској монархији. Утицај барока, просветитељства, романтизма и реализма на културу и приватан живот народе Хабзбуршке монархије. Становање у граду и селу. Начин живота припадника различитих друштвених слојева (племство, грађанство, сељаштво, трговци, занатлије, војници, најсиромашнији, болесни); породица, дом; верски и народни обичаји. Одевање, мода, погледи на свет. Рад и слободно време. Промене у начину живота у првој половини XIX века. <i>Практична настава</i> – упознавање студената са референтним изворима и литературом; читање и анализа одговарајућих историјских извора, гледање едукативних филмова – разговор; тумачење историјских карата. Израда семинарских радова у вези са одговарајућим темама (породица, одевање, обичаји, позориште, занимања, штампа, градски и сеоски живот итд).
Обавезна литература: 1. Тимотијевић, М. (2006). <i>Рађање модерне приватности. Приватни живот Срба у Хабзбуршкој монархији од краја 17. до почетка 19. века</i>. Београд: Clio. 2. Тимотијевић, М. <i>Приватни живот хабзбуршких Срба</i>, фељтон у дневном листи Дневник. 3. Ristović M. Timotijević M. Popović M. (2012). <i>Istorija privatnog života u Srba od srednjeg veka do modernog doba</i>, Beograd, Clio, 2012. 4. Ристовић, М. <i>Приватни живот Срба новијег доба</i>, фељтон у дневном листи Дневник. 5. Тејлор, А.Ј.П. (2001). <i>Хабзбуршка монархија</i>. Београд: Clio. 6. Рокаи, П. Ђере, З. Пал, Т. Касаш, А. (2002). <i>Историја Мађара</i>. Београд: CLIO. 7. Čalić, M-Ž, (2004). <i>Socijalna istorija Srbije 1815-1941. Usporeni napredak u industrijalizaciji</i>, Beograd: CLIO. 8. Gonda, I. Niederhauser, E. (1983). <i>Die Habsburger- ein europäisches Phänomen</i>. Wien: Kremayr & Scheriau. 9. Good, D. F. (1984). <i>The Economic Rise Of The Habsburg Empire 1750-1914</i>, Berkeley: University of California Press.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: АРХИВИСТИКА
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана четврта година ОАС Историја
Циљ предмета Упознавање студената са архивистиком, као посебном научном дисциплином која је неопходна за правилно разумевање и тумачење историјских извора. Упознавање студената са начином обраде архивске грађе.
Исход предмета Усвајање и проширивање знања о овој специфичној дисциплини како би студент сам могао критички да сагледа историјске изворе и протумачи их, односно да стечена знања примени у архивском раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> У оквиру предавања се указује на основне појмове о архивистици, као посебној научној дисциплини која је имала свој континуирани развој кроз различите историјске епохе. Посебна важност се придаје чувању архивске грађе у за то специјализованим установама (архивима) у којима се она данас не само чува, него и обрађује и после одређеног времена јавно презентује свим сегментима друштва. У оквиру предавања студенти ће се упознати са историјатом, настанком архивске грађе, начинима њене презентације, и облицима чувања. <i>Практична настава</i> Поред приказивања семинарских радова, студенти би посетили више пута архивске установе где би се упознали са начинима чувања и обраде архивске грађе.
Литература 1. Јачимовић, О. (1959). <i>Из архивистике, Приручник за службенике архива</i>. Београд: Државни архив НР Србије. 2. Beuc, I. (1968). <i>Arhivistika</i>. Zagreb: Arhiv Hrvatske. 3. Antoljak, S. (1971). <i>Pomoćne istorijske nauke</i>. Kraljevo: Istorijski arhiv. 4. Лекић, Б. (2006). <i>Архивистика</i>. Београд: Завод за уџбенике.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈСКА БАШТИНА АУСТРО_УГАРСКЕ НА ВОЈВОЂАНСКОМ ПРОСТОРУ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: упознавање полазника курса са најмаркантнијим видовима историјске и уметничке баштине Аустро-Угарске (1867-1918) на војвођанском простору. При томе војвођанским простором сматрамо територије шире од области данашње АП Војводине. Циљ курса је развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању проблема који се везују за дефинисање, проналажење и очување духовне и материјалне баштине поменутог доба.
Исход предмета: способност да се идентификују и анализирају објекти духовне и материјалне баштине у складу са савременим методолошким поставкама и резултатима савремених историографских истраживања; развијање позитивног односа према културно-историјској баштини.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> – Појам историјске баштине, њени видови. Архивска грађа, приватне и јавне зграде, виле, сакрални објекти, гробља, архитектонске целине, паркови, организација простора, инфраструктурни објекти; начин живота, менталитет, „бечка школа“, аустроугарска кухиња; уметнички правци, сецесија, уметничка дела настала на војвођанским простору у доба дуализма, аудио-визуелна и штампана баштина. <i>Практична настава</i> – упознавање студената са референтним изворима и литературом; читање и анализа одговарајућих историјских извора. Семинарски рад са студентима, обилазак значајнијих споменика културне баштине, упућивање студената на проналажење духовних и материјалних остатака прошлости из времена дуализма.
Обавезна литература: 1. Тејлор, А.Ј.П. (2001). <i>Хабзбуршка монархија</i> . Београд: Clío. 2. Рокаи, П. Ђере, З. Пал, Т. Касаш, А. (2002). <i>Историја Мађара</i> . Београд: CLIО. 3. <i>Svjetska kulturna i prirodna baština</i> (1990). Zagreb: Prosvjeta. 4. Петковић, С. (2004). <i>Културна баштина Србије</i> . Нови Сад: Православна реч. 5. Миловановић, Ј. (2016). <i>Индустријско наслеђе у Србији</i> . Београд: туристичка организација Србије. 6. Pandžić, A. (2007). <i>Dvorci, kašteli, letnjakovci</i> . Beograd: Admiral books. 7. Јанковић, Н. (2015). <i>Културна баштина Србије</i> . Београд: Bookland. 8. Kalapiš, Z. (2004). <i>Vojvođanski indžiliri, mašinci, svetlopisci</i> , Novi Sad: Kulturno-istorijsko društvo PČESA. 9. Неговање и заштита нематеријалне баштине у Србији. (2006). Београд: Музејско друштво Србије. 10. Брегуљан, В. (2006). <i>Споменичко право</i> . Београд: Републички завод за заштиту споменика културе. 11. Matić, S. (2013). <i>Kulturno nasleđe Vojvodine</i> . Novi Sad: Turistička organizacija Vojvodine.